

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 218 (12.850)

Trst, sreda, 16. septembra 198

primorski

dnevnik

OSREDNJA KNJIZNICA
P.P. 132
66001 KOPER
9554 AA
60100200
559
11je)
723

Proti Zalivu je včeraj odplulo še osem italijanskih vojnih ladij

Odhod italijanskih ladij spremljale polemike V Zalivu jih čaka težka in nevarna naloga

*Perez De Cuellar se praznih rok vrača v New York
Z belgijsko eskadro bodo odplule tudi nizozemske ladje*

RIM — Včeraj je po tolikih dneh razprav in polemik iz pristanišč v Tarantu in Augusti odplula eskadra osmih italijanskih ladij, ki se bo pridružila čez kake tri tedne v Perzijskem zalivu ameriškim, francoskim, britanskim in sovjetskim vojnim ladjam, ki so v zalivskih vodah prisotne že dalj časa.

Srečno pot je ladjam v obeh pristaniščih zaželel obrambni minister Zanone, ki je bil izmed vseh ministrov najbolj goreč pristaš odhoda italijanskega ladjevja. V svojem krajšem govoru je Zanone ponovil naloge italijanskih ladij v Zalivu: posredna in neposredna obramba italijanskih trgovskih ladij v mednarodnih zalivskih vodah in, kjer je to mogoče, uničevanje morskih min. »Naša naloga ni v nasprotju,«
kot je zatrdil obrambni minister, »z italijansko nevtralnostjo v iraško-iranskem spopadu in z aktivno podporo mirovnim pobudam Združenih narodov.«

Po pričakovanju je odhodu eskadre sledila velika množica radovednežev, svojcev vkrcanih mornarjev, vojakov in tistih, ki so mirovni misiji italijanskega ladjevja nasprotovali. Na pomolu v Tarantu je prišlo tudi do prerivanja med silami javnega reda in približno sto demonstranti, ki so skušali preprečiti odprtje premičnega mostu, pod katerim so plule ladje.

Skupina komunističnih poslancev je včeraj vložila interpelacijo, v kateri zahteva pojasnila glede Zanonijeve izjave, da bodo ladje ostale v Perzijskem zalivu tudi v primeru, če ne bi tja italijanske trgovske ladje več plule. Ministrstvo za trgovsko mornarico je včeraj sporočilo, da bodo naslednji mesec v Zaliv priplule štiri italijanske trgovske ladje, v naslednjih dveh mesecih pa samo en tanker. Tednik Epoca je v svoji zadnji številki objavil izsledke zanimive raziskave med italijansko mladino. 77,4 odstotkov mladih med 18. in 25. letom starosti ne gleda ravno z zavistjo nabornih vojakov, ki se odpravljajo v Zaliv, 42,5 odstotka mladih med 15. in 18. letom starosti pa bi se rado vkrcalo na eno izmed italijanskih vojnih ladij.

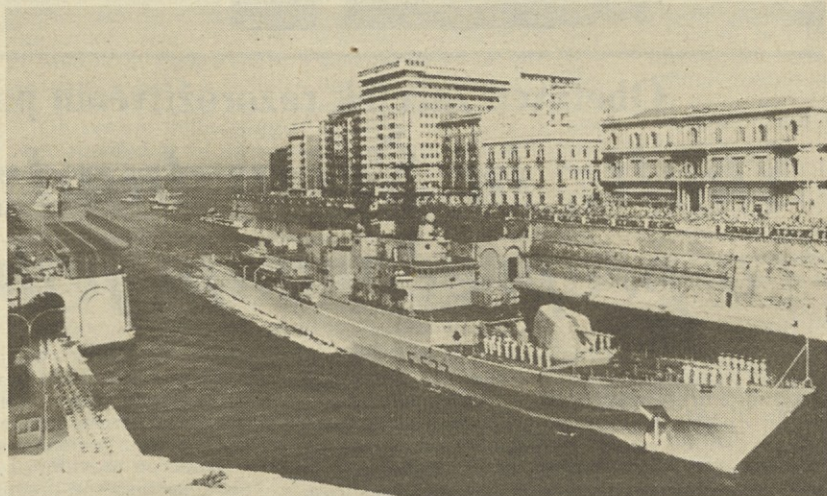
Generalni tajnik OZN Perez De Cuellar je včeraj popoldne zapustil Bagdad in se vrača v New York, kjer bo o rezultatih svoje poti v četrtek ali petek seznanil članice Varnostnega sveta, ki so pred dvema mesecema soglasno sprejele resolucijo št. 598. Kot znano sta sprti zalivski sosedi ostali na že starih pozicijah, sedaj se zastavlja vprašanje sprejetja v resoluciji predvidenih sankcij proti Iranu, ker ta ni sprejel zadnje mirovne pobude svetovne organizacije.

Pred odhodom iz Bagdada je eden izmed funkcionarjev OZN dejal, da je De Cuellar dobil od Iraka in Irana od-

govore na vsa zastavljena vprašanja. Iz istega vira se je tudi zvedelo, da je imel De Cuellar privatna enourna razgovora z predsednikom iranskega parlamenta Rafsandžanijem in iraškim predsednikom Huseinom. O vsebini teh zasebnih pogovorov pa ni ničesar znanega.

Zastopniki Velike Britanije, Nizozemske in Belgije pa se bodo sestali danes v Londonu, da bi preverili možnosti sodelovanja med enotami, ki jih bodo države imele v Zalivu. V Bruslju so včeraj potrdili, da bo z belgijsko eskadro odpotovalo tudi nekaj nizozemskih ladij (ne ve se sicer, koliko jih bo), vsem pa bo kritje zelo verjetno nudila britanska mornarica.

V Zalivu je včeraj vladalo popolno zatišje, vojaška komunikacija sprtih držav sta bila namreč neobičajno skopa. Iranska tiskovna agencija Irna je včeraj prvič sporočila, da so v Hormuški ožini iranski patrolni čolni prestregli 30 čolnov. Doselej so Iranci namreč večkrat pregledovali le trgovske ladje in tankerje, ker so sumili, da prevažajo nasprotnikovo blago.

Fregata Grecale s praporom admiralske ladje zapušta oporišče italijanske vojne mornarice v Tarantu. Z njo sta odpluli še dve fregati in oskrbovalna ladja Vesuvio. Južno od Sicilije se bodo fregatam pridružili še lovci na mine s pomožno ladjo Anteo. Od tu bo eskadra zaplula proti Port Saidu, pred Zaliv pa bo priplula čez slabe tri tedne, minolovci pa se bodo za krajši čas ustavili v Džibutiju (Telefoto AP)

Začetek političnega razčiščevanja pred pomladanskim kongresom stranke Na zasedanju vsedržavnega sveta KD umirjen odgovor tajnika De Mite na vsesplošne napade

Tajnik De Mita in Forlani med včerajšnjim zasedanjem KD

SANDOR TENCE

RIM — Z včerajšnjim zasedanjem državnega sveta Krščanske demokracije se je dejansko pričelo politično obračunavanje znotraj stranke relativne večine, ki bo doseglo vrhunec (in epilog) na kongresu spomladi prihodnjega leta. Priprave na prvo sejo najvišjega strankinega organa po junjskih parlamentarnih volitvah so spremljale ostre in žolčne polemike med najvidnejšimi voditelji v vzušju »vsi proti vsem«, glavno krivdo za imobilizem, v katerega je zašla KD, pa so skoraj vsi naprtili tajniku De Miti, ki je bil pred kratkim tudi na tem, da odstopi. Marsikdo je zahteval njegovo glavo, na obzorju pa se vsaj doslej ni pojavil človek, ki bi lahko konkretno startal na tajniško mesto.

Prav v pričanju, da trenutno nima pravih nasprotnikov, ki so vrh tega še močno v polemiki med sabo, se je De Mita v včerajšnjem uvodnem poročilu izognil polemičnim ekscesom ter obravnaval izključno politične te-

matike, brez vsakršnih namigov na usmeritve te ali one struje ali na osebne polemike iz prejšnjih dni. Bolj kot neko politično poročilo je zato njegov referat izzvenel kot neka sociološka in politološka ocena Krščanske demokracije v luči povolnih dogodkov in predvsem vrnitve demokristjana v palačo Chigi. De Mita je dal vtis, da ga prepripi med strujami ne razburjajo kdove kako medtem ko ga močno zaskeblja politična praznina, v kateri se je znašla stranka in za katero je hočeš nočeš sam v prvi osebi odgovoren.

Sekretar je na prvo mesto postavil odnos KD do vlade, ki ji predseduje demokristjan Gorla. To ni tako imenovana »priateljska vlada«, ki je nastala mimo politične volje KD, je potrdil De Mita, ampak je vlada, ki je sad trenutnih političnih razmer in ki uživa popolno podporo stranke relativne večine. KD si je od vsega začetka seveda želela takojšnjo obnovitev strateškega zavezništva s PSI in z laiki, ker tega ni bilo mogoče doseči pa se je zadovolji-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Prvo srečanje sindikalne zveze CGIL-CISL-UIL z Gorio

Vlada naj spoštuje sprejete obveze

RIM — Sindikalna federacija CGIL-CISL-UIL zahteva od vlade, naj ne uvede tiketa na zdravniške preglede, naj zviša družinske doklade in davčne odtegljaje za zakonca v breme, naj izpolni obveze v zvezi s količinski davka na osebne dohodke IRPEF, ki bi omilili davčni grabež (fiscal drag), in naj takoj uresniči izredni triletni načrt za razvoj Juga. Te obveze morajo biti vključene v finančni zakon za leto 1988, vendar se sindikati ne omejujejo na ta vprašanja, ampak zahtevajo od vlade konkretnije posege, kot na primer odobritev pokojninske reforme, davčno reformo, nove ukrepe za spodbujitev investicij v korist zaposlovanja in že zlasti posege v korist Juga.

S temi vprašanji so generalni tajniki sindikalne federacije Pizzinato, Marini in Benvenuto sinoči seznanili vlado. Zahteve, ki so jih sindikati posredovali predsedniku vlade Gorio, so bile tudi tokrat zastavljene enotno in o njih so se tajništva treh sindikalnih organizacij dogovorila na srečanju včeraj dopol-

dne. Na tem sestanku so v bistvu potrdili stališča, ki so bila izdelana že v juliju in so jih posredovali Gorio še preden je sestavil vlado. Vtis, ki je izhajal iz izjav sindikalnih voditeljev po včerajšnjem srečanju je, da sindikat tokrat polaga večjo pozornost na dolgoročno gospodarsko politiko, to je na vprašanja investicij, zaposlovanja in Juga ter je pripravljen tudi popustiti na nekaterih kratkoročnih posegih, če bi vlada resno načela bistvena vprašanja italijanske gospodarske politike. To velja tudi za količnike IRPEF, ki jih vlada ne namerava spreminjati letos, ampak misli njihovo prilagoditev odložiti na prihodnje leto. Sindikati so, v zvezi s tem, pripravljene nadaljevati razpravo z vlado na osnovi predlogov bivšega ministra Visentinija, o katerih so se pogovori začeli že v začetku letošnjega leta.

Ta stališča so sinoči sindikati iznesli na srečanju z ministrskim predsednikom Gorio, s podpredsednikom vlade Amatom, z ministri

za proračun Colombom, za finance Gavo, za delo Formico in za zdravstvo Donat Cattinom. Po tem prvem informativnem srečanju so se domenili, da se bodo ponovno sestali v torek. Do takrat bo vlada predstavila svoje protipredloge.

Ministri so v glavnem pozitivno ocenili sinočnje srečanje. Ocene sindikalistov so bile nekoliko bolj negativne. Namestnik generalnega tajnika CGIL Del Turco ni izključil celo možnosti, da bi se sindikat poslužil splošne stavke, če bi vlada vztrajala na svojih pozicijah. Pizzinato je poudaril, da je razprava o finančnem zakonu le del globalnejše strategije sindikata do gospodarskih vprašanj. Za Benvenuto nima vlada še jasnih pojmov, obenem je generalni tajnik UIL zahteval jamstva za bodočnost. Bruno Trentin je poudaril, da sindikat odločno zahteva razbremenitev davčnega pritiska na odvisne delavce in na produktivne investicije, vlada pa naj raje obdavi finančne rente in blagostanje.

Nogomet: začetek evropskih pokalov

Napoli proti Real Madridu pred praznimi tribunami

Danes bodo na sporedu prve tekme evropskih pokalov za nogometne klube, ki bodo pritegnile pozornost strokovnjakov, pa tudi navadnih navijačev vse do 25. maja prihodnjega leta, ko bo v Stuttgartu na sporedu finale pokala prvakov. Nogometni navdušenci iz vse Evrope bodo kar 14 sred sledili izidom evropskih moštev, razne televizijske mreže pa bodo gledalce kar »bombardirale«
s posnetki, zadetki in raznimi zanimivostmi s teh tekem.

V pokalu prvakov bo drevi ob 21.45 na sporedu tekma, ki je vredna finala: Real Madrid - Napoli. Tekma bo, kot znano, pred praznimi tribunami madridskega stadiona. Težko delo bo imel tudi jugoslovanski prvak Vardar iz Skopja proti evropskemu prvaku iz lanske sezone Portu.

V pokalu pokalnih prvakov bo imel drugoligaš Atalanta lahko delo proti amaterjem iz Walesa, Hajduk pa bo igral na Danskem. V konkurenci pokala UEFA bo nastopilo kar sedem italijanskih in jugoslovanskih ekip.

Obisk Janeza Pavla II. v ZDA

Indijanci zahtevajo od papeža podporo v boju za svoje pravice

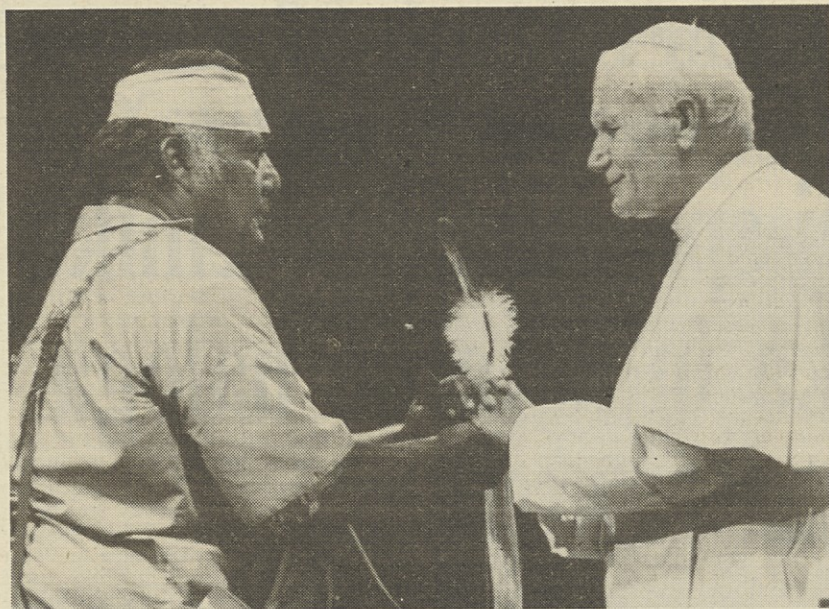
PHOENIX — V glavnem mestu Arizone je včeraj več kot petnajststoč Indijancev z vseh strani Amerike pričakalo papeža Janeza Pavla II. in od njega zahtevalo podporo njihovem boju za doseg pravic. Srečanje z Indijanci sodi v sklep številnih papeževih srečanj z emarginiranimi dejavniki ameriške družbe, od črncev do latinskoameriških priseljencev pa do obolelih za aidsom.

Od papeža Indijanci ne zahtevajo nič nemogočega: prosijo ga le, da »skupno z vsemi ljudmi dobre volje« poseže za ohranitev zemlje njihovih družin, da se jim omogoči življenje ne kot arheološka zanimivost ampak kot sestavni del družbe.

Zahteve, ki so jih Indijanci posredovali papežu, se začnajo z zahtevo po priznanju enakopravnosti Indijancev in z zahtevo, da se jim omogoči, da sami odločajo o razvoju svoje zemlje in o vsem, kar bo vplivalo na njihovo bodočnost. Indijanci nadalje zahtevajo spoštovanje svojih tradicij ter poudarjajo, da je treba odstraniti s sveta vsa kršna oblika rasizma. Od vlade Združenih držav in od drugih vlad zahtevajo, naj spoštujejo mednarodne listine in dogovore, ki so jih podpisale v zvezi s temi vprašanji, kar pa zahtevajo zemljo, ki jim je bila nasilno odujena, zahtevajo zanjo pravično odškodnino. Nadalje ameriški Indijanci zahtevajo, naj se jim zagotovi pravični dostop do stanovanj, do zdravstvene oskrbe in do socialnega varstva, njihovi otrokom pa enakopravno pravico obiskovanja šole. Posebna zahteva zadeva pravico do zaposlitve za mladino in kočno Indijanci poudarjajo nujnost posebnih ukrepov za boj proti alkoholizmu in proti mamilom, ki zelo prizadevata indijansko prebivalstvo.

Seznam je torej zelo dolg, zadeva pa tudi nekatere aspekte Cerkve: Indijanci, ki so in ki želijo ostati katoličani, želijo tudi, da jim Cerkev zagotovi vse verske obrede v njihovih jezikih, obenem pa zahtevajo večjo udeležbo v cerkveni hierarhiji, tudi z lastnimi duhovniki in škofi.

Papež je v svojem odgovoru najprej poudaril nekatere zgodovinske odgovornosti Cerkve v času kolonizacije, ko je dejal, da »žal niso vsi člani Cerkve izpolnili svoje krščanske dolžnosti«, nato pa je Indijancem zagotovil podporo katoliške Cerkve in jih pozval, naj še v bodoče skrbijo za ohranjenje svoje kulture in svojih tradicij.

Obetaven začetek razorožitvenih pogajanj med obema šefoma diplomacij

Shultz in Ševardnadze podpisala sporazum o preprečevanju jedrske vojne po pomoti

WASHINGTON — V prisotnosti ameriškega predsednika Ronalda Reagana sta ameriški državni tajnik Shultz in sovjetski zunanji minister Ševardnadze včeraj v parku Bele hiše podpisala sporazum o ustanovitvi centrov v Moskvi in Washingtonu za omejitve možnosti izbruha jedrske vojne po pomoti. To je prvi konkretni rezultat obiska šefa sovjetske diplomacije v ZDA. Resnici na ljubo je bil podpis tega sporazuma že sklenjen pred časom, saj v bistvu le uresničuje dogovor med Reaganom in Gorbačovom na ženevskem vrhu leta 1985.

Kljub temu pa politični opazovalci poudarjajo, da tudi tak sporazum krepi medsebojno zaupanje. Če k temu dodamo, da je po podpisu ameriški predsednik izrazil upanje, da se bo sestal kmalu z generalnim sekretarjem Gorbačovom za podpis »zgodovinske« pomembnejšega sporazuma, ni uranjeno prepričanje, da sta kljub medsebojnim obožbam velesili na dobri poti. Ševardnadze je Reaganu izročil pismo Mihaila Gorbačova, o vsebini pa ni nič znanega.

Prav tako so v tajnost zaviti včerajšnji pogovori med šefoma obeh diplomacij. Izvedelo se je samo, da sta pretresla celotno pahljačo razorožitvenih vprašanj. Danes bosta razpravljala še o kriznih žariščih, jutri pa bosta pognala sklepe.

Sodeč po previdnih izjavah udeležencev si lahko obetamo bistvene premike vsaj glede vprašanja evroraket. Kljub propagandnim salvam iz prejšnjih dni sta velesili v bistvu že dosegli okvirni sporazum, določiti morata še razne malenkosti, med katerimi je najpomembnejše vprašanje, kam s konicami, ki bodo uničili nosilne rakete.

Po vsem tem postaja vedno bolj verjetna možnost, da se bosta Reagan in Gorbačov sestala še pred koncem novembra. Amerškemu predsedniku navsezadnje ostaja le malo časa, saj bi morebitni zaplet za vedno pokopal možnost, da bi šel v zgodovino kot podpisnik nekega pomembnega razorožitvenega sporazuma s Sovjetsko zvezo.

ZDA so v zadnjih urah predložile svoj končni osnutek za sporazum o evroraketah. Trenutno še ni

znano, ali bo ta novi osnutek prispeval k hitrejšemu reševanju še odprtih vprašanj, ali pa bo prišlo do novega zastaja.

Vsekakor pa so pogajanja o strateških jedrskih raketah in o militarizaciji vesolja popolnoma zastala. Sovjetska zveza je pripravljena na vse možne koncesije glede medcelinskih raket, a le pod pogojem, da Reaganova administracija popolnoma revidira svojo Strateško obrambno pobudo, in bistvu da se odpove militarizaciji vesolja.

Vprašanja kratenja človeških pravic so trenutno le zaporni ogenj, ki ne načinja odnosov med velesilama. Shultz je seveda domačim politikom zagotovil, da bo Ševardnadzeju predstavil tudi ta problem. Zgovorna pa je ugotovitev, da je policija včeraj razgnala skupino demonstrantov, ki je imela transparent z napisom »Sovjetski mir pomeni suženjstvo in smrt«. Administraciji kot kaže taki protisovjetski izpadi trenutno niso po godu.

Vodja francoske desnice Le Pen »Nacistični genocid le detajl«

PARIZ — Vodja francoske skrajne levice »Front National«, Jean-Marie Le Pen in njegova stranka sta si zadnje mesece na vse kriplje prizadevala, in ne brez uspeha, dokazovati Francozom, da so stranka kot vsaka druga, da so zvesti republikanci in demokrati, le da jih bolj kot druge skrbi obstoj francoske nacije in njene kulture. Toda ni dolgo trajalo in - kot so mnogi opozarjali že dolgo tega - se je te dni, v nedeljo, pokazalo, kakšna je resnična narava »branilcev Francije«.

Na radijski oddaji »Grand Jury RTL - Le Monde« je Jean Marie Le Pen, kandidat svoje stranke za predsednika republike, ki je pravkar zaključil svojo propagandno turnejo po francoskih plažah od Nice do Deauville na Atlantiku, brez zadržkov pritegnil »težam« tako imenovane revizionistične šole zgodovinarjev zadnje svetovne vojne - v Franciji je njen prvak profesor Robert Faurisson — češ: »Zgodovina druge svetovne vojne me izredno zanima. Toda postavljam si vrsto vprašanj. Ne bom rekel, da plinskih komor (v nemških taboriščih) ni bilo... a sam jih nikoli nisem videl. Mislim pa, da je vse to le detajl, drobci v zgodovini druge svetovne vojne.« In šest milijonov Židov, sežganih in zastrupanih v taboriščih? Le Pen: »Vprašanje je, kako so bili ti ljudje pobiti ali niso bili... sploh pa, ali mi hočete reči, da gre za zgodovinsko razodetje, kateremu mora ves svet verjeti, ki je moralna obveza? Pravim, da so zgodovinarji, ki se prerekajo o teh rečeh.« Ta izjava mnenj o enem najhujših poglavljev novejšje zgodovine buri od včeraj duhove v Franciji - in ne le razumljivo občutljive, a tudi vplivne židovske organizacije in posameznike, posebno med intelektualci, temveč celotno francosko javnost, ne nazadnje politično, kajti s tem, da je Le Pen odkrito pokazal pravo barvo širokega spektra svojega antisemitizma in ksenofobije, ki sega od Židov preko azijskih priseljencev do Arabcev, ki so navsezadnje tudi semiti, in seveda Afričanov. Izvzeti so le »evropski« beri beli in »krščanski« doseljenci, če niso slučajno levo usmerjeni. »Francijo Francozom« pod praporom samovoljno privzete patrone, Ivane Orleanske, »rešiteljice Francije« pred stoletji, torej predhodnice novega rešnika, Jeana-Marie Le Pena.

Gre, skratka za konvergenco populistične, zmeraj antisemitske desnice, dedičev predvojnih oz. medvojnih francoskih fašistov Doriota in Maurasa s čudnimi izrastki skrajne levice, ki zagovarja in celo publicira revizionistične teze v imenu boja proti sionizmu. »Anali revizionistične zgodovine« (doslej sta

izšla dva zvezka), ki jih izdaja Pierre Guillaume, se navezujejo na založbo »La Vieille Taupe«, ki je veljala za ultralevo...

V tej »znanstveni publikaciji« nastopajo desničarji kot je Italijan Carlo Mattongo (»Mit o iztrebljanju Židov«), ki med drugim zanika tudi tržaško Rižarno, tako kot Henri Roques, ki je na filozofski fakulteti »Jean Moulin« (kakšna ironija, če upoštevamo, da gre za junaka francoskega odpora) univerze v Nantesu (a ne na oddelku za zgodovino), kjer je dekan Le Penov poslanec »znanstveno ovrgel« podatke Kurta Gersteina, Obersturmführerja SS, ki je kot vodja sanitarne tehnike v taboriščih zapustil (bil je antifašist) izčrpano dokumentacijo. Doktorska disertacija je postala politični škandal in je bila seveda odklonjena. Ne pa seveda izključena iz miselnega sveta ljudi, ki se zbirajo okrog Le Pena.

Okolica Le Pena obeta »pojasnila«, toda katera bi mogla biti boljša, če ne bi bilo poučnega spisa z naslovom »Mata Hari pri fašistih«, izpod peresa kanadske novinarki Denyse Beaulieu, ki se ji je posrečilo pridobiti zaupanje Le Pena med njegovo turnejo po plažah, a namesto slave Le Penu je napisala v levičarski tisk »Le Globe« omenjeno poročilo, polno poslastic posebne vrste, kot npr. da je podoba Francoza kakršno ponujajo občila, kozmopolitskega, nizke rasti, temne polti in z briljantno pomazanih las delo reklame in filma, ki je seveda v rokah Židov - rasni ideal plavalaske Bretonca čiste krvi Le Pena je seveda čisto drugačen od imenitnega komika in Sansoneja Michela Boujenaha, »tunizijskega Žida! Ali vidite? Čisto napačna podoba, to ni Francija!« pravi Le Pen kanadski novinarki. Tudi animator gibanja SOS racisme Harlem Desir (črnkega porekla) po Le Penu dobiva subvencije samo zato, ker je »napol Žid«. Sledi še lepše: »Če bi moral izbrati«, pravi šef nacionalne fronte, »bi raje videl, če bi me napadli Nemci kot Arabci. Nemci so imeli vsaj Goetheja in Schillera, Arabci pa nimajo nič spomina vrednega (sic)«, ki je nekaj trenutkov pozneje, razpložen po dobri večerji v Paimpolu v Bretaniji zapel Kanadčanki na uho »Die Fahne hoch, die Reichen fest geschlossen...« pohodno himno Hitlerjevemu SS. Pesem mu zagotovo ni neznana kot še katera iz te zakladnice, saj njegova založba izdaja plošče nemških soldaških in nacističnih pesmi in maršev, in spomine na nekdanjo slavo oddelkov kot »SS-Division Charlemagne«, vrhunca francoskega kolaboracionizma.

Nerealno pričakovati polno zaposlenost

NOVI SAD — Predsednik pokrajinske konference Zveze socialistične mladine Vojvodine Brankelj Brkljač je obvestil predsedstvo pokrajinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Vojvodine, da mladinska organizacija ne sprejema nikakršne odgovornosti za nerealne ambicije, ki so zapisane v predlogu družbenega dogovora o zaposlovanju v Vojvodini. Na tem papirju piše, da bo Vojvodina do leta 1995 dosegla polno zaposlenost.

Vojvodinski mladinci ugotavljajo, da v tem trenutku ni nikakršnega gospodarskega niti kakršnegakoli drugega kazalca, na podlagi katerega bi bilo mogoče pričakovati polno zaposlenost. V Vojvodini je trenutno brez dela 75.538 ljudi, od tega 52.770 mladih.

Makedonski mladinci zavrnilo predsedništvo

SKOPJE — Republiška konferenca Zveze socialistične mladine Makedonije je soglasno zavrnila ponujeni ji mandat za predsednika predsedstva ZSM Jugoslavije.

Makedonska mladinska organizacija ne želi predlagati svojega kandidata za predsednika jugoslovanske mladine zato, ker je Makedonec že sekretar jugoslovanske mladinske organizacije, in tudi zato, ker so načrtovali, da bodo dali predsednika v volilni periodi 1988-90.

S tem se kriza v vodstvu jugoslovanske mladinske organizacije nadaljuje. Kako se bo rešila, ne ve nihče. Po tem, ko slovenski kandidat za predsednika ni bil izvoljen, je nastala situacija, ki je pravila igre ne predvidevajo.

● De Mita

NADALJEVANJE S 1. STRANI

la s pogoji, ki jih je dejansko postavil Craxi. Predsednik vlade je naš in miga lojalno in odločno podpiramo, je potrdil tajnik, ki je tako repliciral na obtožbe tistih, ki so mu očitali hladnost do novega kabineta. Na drugo mesto svojih izjavanj je De Mita postavil odnose z vladnimi zavezniki, posebno s socialisti. Do stranke rdečega nageljna je bil v primerjavi s svojimi prejšnjimi nastopi precej umirjen, čeprav se ob koncu ni izognil nekaterim polemičnim puščicam. Craxiju je sicer priznal pravico, da PSI išče svojo samostojno pot, zavezniku pa je očital veliko nihanje med težnjami po levičarski alternativi in sodelovanju s KD, kar po njegovem povzroča zmedo in negotovost. Odnose s komunisti je De Mita obravnaval precej površno. Dejal je, da KD gleda z veliko pozornostjo na dialektiko znotraj partij, pri čemer pa ni povedal nič novega, razen morda ugotovitve, da so po njegovem komunisti edini poraženci zadnjih volitev.

De Mita je tudi podčrtal, da se mora KD enkrat za vselej otresti vtisa, da je konservativna stranka, glede bližnjih referendumov o sodstvu in o jedrski energiji pa ni pojasnil stališč, ki jih bo zavzela stranka.

Rožič o delegatskem sistemu in njegovim pomanjkljivostim

BEOGRAD — »Križa, v kateri je Jugoslavija, ne temelji na delegatskem sistemu, temveč je delna posledica dejstva, da ta sistem ne deluje v popolnosti in zato ni dovolj odgovornosti.« To je v mednarodnem tiskovnem središču povedal predsednik jugoslovanskega parlamenta Marjan Rožič, ko je govoril tujim novinarjem, ki so akreditirani v Beogradu.

Odgovarjajoč na vprašanje indijskega novinarja, je Marjan Rožič potrdil, da bo jugoslovanski parlament v kratkem razpravljal tudi o aferi »Agrokomerc«.

Kuvajtskega dopisnika je zanimalo, če bo sojenje Fikretu Abdiću javno. Marjan Rožič je odgovoril, da ni razloga, da bi ne bilo. Dodal je še, da je skupščinska komisija, s tem da je Abdiću odvzela poslansko imuniteto, pravosodnim orga-

nom omogočila, da vodijo reden kazenski postopek.

Avstralski novinar je vprašal, ali namerava jugoslovanski parlament preveriti kvalitete naslednika Hamdije Pozderca. Marjan Rožič je razložil, da je to v pristojnosti parlamenta Bosne in Hercegovine, ki je izvolila Pozderca v predsedstvo SFRJ. Zvezni parlament, je poudaril Rožič, samo razglasi kandidata, ki ga izbere bosanskohercegovski parlament.

Postavljeno je bilo tudi vprašanje, ali bi bilo mogoče poenostaviti postopke za odpoklic parlamentarcev, ker so ti, kot se to kaže zdaj v primeru Abdića, dolgi in zapleteni. Marjan Rožič je najavil, da bodo o tem bolj podrobno razpravljali ob predlaganih spremembah ustave. Naglasil pa je, da morajo postopki za odpoklic, tako kot za imenovanje, ostati demokratični.

S časnikarskega kongresa UNICEF v Čedadu

Nasilje nad otroki: očiten primer za Slovence v videmski pokrajini

Otvoritve kongresa se je udeležil tudi minister Santuz

ČEDAD — Kar neprijetno je kronistu poslušati podatke o neverjetnem razponu nasilja nad otroki v svetu. Kajti svetovni kongres Mednarodnega časnikarskega kluba UNICEF o pravicah otrok, ki se je končal včeraj v Čedadu, je bil obtožba vsakršnih grozot, umorov, pohabljenj, psiholoških pritiskov, katerim so podvrženi najmlajši, ki bodo v bodoče sestavljali jedro civilizacije. Obenem pa je prišla v ospredje tudi nemoč časnikarjev pri reševanju, ali bolje rečeno izpostavljanju vse te srhljive problematike: kljub temu, da smo časnikarji informatorji, so nam velikokrat informacijski kanali zaprti, je bilo včeraj rečeno v kongresnem središču, v cerkvi sv. Frančiška. Posamezne vlade in uredniki izjemno ostro preprečujejo, da bi na časopise, radio in televizijo prišle vesti o nasilju nad otroki, vesti o njihovem brezdomstvu, begunstvu, revščini, lakoti, umiranju...

Zato je čedajski kongres iskal predvsem pot, kako rešiti informacijo o tej problematiki pred tišino, kako zares prizadeti vest človeštva, ga vključiti v humanitaren proces reševanja ek-

stence otrok. Udeleženci na kongresu so potrdili, da bodo še naprej in še veliko več naperjali sile in zastavljali svoj vpliv, da bi prišlo resnično do boljših pogojev življenja otrok. Tudi naših, slovenskih otrok.

Na včerajšnjem jutranjem zasedanju delovnih skupin je namreč italijanski novinar in režiser Massimo Olmi poudaril, da bi morali novinarji iz vsega sveta dajati večjo težo in namenjati večjo pozornost 16. členu Mednarodne konvencije o pravicah otrok, ki pravi, da je treba v državah, kjer živijo etnične, verske in jezikovne manjšine, zagotoviti otroku, ki se rodi v teh skupnostih, udeleževanje v njegovi kulturi, svobodno izpovedovanje vere in rabo materinega jezika. Vprašajte Slovence v videmski pokrajini, če imajo njihovi otroci, pa tudi odrasli, iste pravice kot italijanski vrstniki, je pozval Olmi. Tudi to je nasilje nad otroki, ko ti ne morejo rabiti svojega jezika, ko določenih narodnostnih skupnosti, kakršna je slovenska, država noče zaščititi. V Italiji smo zaščitili samo tiste skupine, ki imajo za seboj ekonomske in politične velesile, kot sta Avstrija in Francija. Slovenci v videmski pokrajini pa nimajo nobenih pravic, prepuščeni so samim sebi. To sem hotel povedati, je dejal govornik, da ne bi šli iz Čedadu z lahko vestjo in prepričanjem, da je tu pri nas vse lepo in prav.

Jutranji del razprave se je seveda dotaknil še drugih in drugačnih ostišč, kot so na primer pomanjkanje tehnologije v državah v razvoju, problemi podkupovanja in revščine v mnogih deželah sveta. Ničesar ni treba olepševati, časnikarji naj poročajo realno o realnih situacijah, v katerih živijo otroci. Le tako bo slika groze in bede lahko prizadela človeštvo. Za to pa si je seveda treba priboriti svobodo tiska povsod tam, kjer je ni, kjer vlada cenzura tudi nad vprašanji otrokovega življenja.

Popoldne je bila okrogla miza, na kateri so sodelovali predstavniki tiska iz Francije, ZDA, Toga, Venezuele, Filipinov in Švedske. Na koncu je bil iznešen predlog, ki ga je skupščina z navdušenjem sprejela, da bi člani Kluba z vsega sveta pošiljali centrali v New York poročila o hudih legah, katerim so podvrženi otroci v tej ali oni državi. Seveda, predvsem tiste poročila in članke, ki bi jih ne hoteli objaviti posamezni mediji. In še: informacija je treba postaviti na tisto raven in jo tako opremiti, da bi javno mnenje nehalo normalno sprejemati stvari in dogodke, ki niso v ničemer normalni. V takih nenormalnih pogojih živijo danes po vsem svetu milijoni otrok.

MARIJ ČUK

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Narodnost kot kolektivno gibanje v procesu modernizacije

Med avtorji temeljitejših del o narodnem vprašanju je tudi Tržačan Adriano Biagi, ki je o tem napisal eno samo delo, ker ga je kmalu nato, žal, doletela smrt v avtomobilski nesreči. Delo nosi naslov Sociologija nacionalitarnih procesov (Sociologia dei processi nazionalitari) in je izšla leta 1982 pri veronskem založniku Fiorini na 156 straneh. Delo je napisal pri 26 letih, tri leta pred smrtjo, leta 1978, zato je treba verjetno marsikatero trditev vzeti v poštev s precejšnjo mero previdnosti, ker je pač knjiga izšla po avtorjevi smrti.

Rdeča nit dela je opazovanje, analiziranje in primerjanje procesa nastajanja nacije. Avtor je takoj na začetku postavil definicijo tega pojma, predvsem, da ga loči od prejšnje razvojne stopnje notranje družbene organizacije, etnije. Etnija je družbena oblika, osnovana na skupnem izvoru, nekaka razširitev sorodstvenih vezi. Nacija pa je politična kategorija in predstavlja neko kolektivno identiteto, ki je nastala na podlagi kolektivnega gibanja, navadno na osnovi nekega programa ob prevladi (hegemoniji) enega razreda znotraj skupnosti.

Iz razlikovanja med nacijo in etnijo pride tudi do razlikovanja med jezikom in narečjem, kajti jezik je političen pojem. Gramsci je upošteval jezik kot element v svoji analizi hegemonije v smislu, da odnos med narečjem in uradnim jezikom izraža kulturno hegemonijo določene družbene skupine in njene kulture. V tem okviru je zanimiv podatek, da je v Italiji, v trenutku njenega političnega zedinjenja, govorilo uradni jezik komaj 2,5% vsega prebivalstva.

Ob svojem pojavljanju vsak narod »na novo odkrije« svojo zgodovino, da tako poudari na nov način svoj kolektivni izvor in zveznost razvoja, skratka svojo novo identiteto. To je seveda izvedeno tako, da je poudarjena pozitivna vloga, ki jo je imela hegemonija sloja, ki je igral vodilno vlogo pri izvedbi tega procesa.

Na osnovi teh izgoščav avtor pregleda vrsto narodnih preporodov, išče sloje, ki so imeli vlogo katalizatorja in še posebno išče energijo, ki jim je omogočala izvedbo te vloge. Posebno pozornost posveča italijanski zgodovini in med drugim navaja tudi svoje zanimivo mnenje, zakaj tu ni prišlo do pravega zlivanja med pojmom »država« in »narod«. Biagi meni, da se v italijanskem primeru proces integracije med »nosilci narodnega gibanja in uradnimi državnimi strukturami ni nikoli dovršil. Odnos gibanje/institucije je sicer vedno konfliktna, a lahko se razplete na različne načine. Gibanje navadno kloni »trdnejšim« državnim ustanovam (vojski, sodstvu...), ki bolj ali manj nasilno odklopijo gibanje od oblasti. (Najvidnejša predstavnika italijanskega gibanja sta bila v procesu združevanja Maz-

zini in Garibaldi). Biagi pravi, da v Italiji do tega zlivanja ni prišlo ne leta 1860 niti leta 1918 in niti leta 1945.

Nepopolno zlitje ima lahko tudi drugačne posledice na kolektivno identifikacijo. Včasih ta nepopolnost prisili oblast, da se nasloni na prejšnje sile, ki tako ohranjajo določene postojanke v novi družbi. Če je zlitje še bolj nepopolno, pa lahko v novi državi ostajajo kompaktne družbene skupine, prave države v državi.

Pri pojmu »hegemonija« je važno poudariti, da predstavlja neko prevlado, ki sloni na soglasju (konsenzus), ne pa na podlagi sile. Hegemonija je zato sorazmerna s širino in intenzivnostjo, s katero je zajela čim širše sloje narodne skupnosti. Meje te hegemonije so tudi družbene meje nacionalne identitete.

Vsako narodno gibanje je tudi socialno-ekonomsko in tu se avtor naveže na pojem modernizacije. Oblikovanje neke nove kolektivne identitete je izraz tudi neke nove družbene organiziranosti, ki bolj ustreza novim razmeram. Narodna gibanja v tem smislu predpostavljajo racionalnejšo organizacijo, ki se izraža v poenotenju jezika, v poenotenju tržišča in drugih sorodnih potezah.

Zato ni čudno, če se je narodnost v Evropi pojavila najprej tam, kjer sta bili protestantska reforma in ekonomska modernizacija najtesneje povezani.

Zakaj se narodna identiteta lahko tudi izgubi? Avtor navaja dve vrsti razlogov: zunanje (invazija ali vdor višje tehnologije) in notranje (družbeni razkol, ki zdrobi dotadnji okvir narodnega sožitja in skupne identitete). Kriza narodne identitete se po Biagiju pojavlja preko dveh vrst fenomenov:

1. vedno širši sloji družbe ne čutijo več obveznosti do skupnosti; torej sposobnost žrtvovanja ali mobiliziranja za skupne cilje;

2. narod razpada v ljudstvo, torej v množico, brez kolektivnega skupnega imenovalca. Na dan pridejo nižje ravni solidarnosti in identifikacije, kot so razne regionalne pripadnosti, vera, sekte, kaste itd. Ostajajo posamezni elementi narodne identitete medsebojno nepovezani.

Zaradi strnjivosti ni bilo mogoče navesti več avtorjevih primerov iz konkretnih zgodovinskih narodov. Za zaključek pa bi tvegal eno samo aplikacijo navedenih stališč na naš primer, ne kot trditev, ampak bolj kot izhodišče za razmišljanje: Slovenci se bomo v Italiji ohranili kot narodna skupnost, če bomo dohiteli proces modernizacije, ki poteka na našem ozemlju, kajti v nasprotnem primeru mu bomo morali slediti, se prilagajati in torej podrežati tujim modelom, kar bo nujno brezzalo naš lasten kulturni in identifikacijski razvoj.

V ponedeljek v Vidmu

Srečanje deželnih delegacij PSI in SKGZ

TRST — V Vidmu sta se v ponedeljek sestali deželni delegaciji PSI in SKGZ in poglobljeno obravnavali načelna vprašanja globalnega zaščitnega zakona v korist slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Poslanec Renzulli je zlasti podrobno orisal nekatera načela, ki vodijo socialiste pri pripravi za izdelavo novega zakonskega osnutka, katerega nameravajo predložiti v parlamentu.

Delegaciji sta obravnavali tudi kritičen položaj slovenskih kulturnih ustanov in še zlasti Slovenskega stalnega gledališča. Dogovorili sta se, da se ponovno srečata na osnovi podrobnejšega predloga in za tesnejše sodelovanje o nekaterih drugih vprašanjih.

DANIELLE STEEL

63.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Frelj

»Otrok nisem videl že štiri mesece. Jih ne smem vsaj pozdraviti.« Medtem ko se je obotavljala, je opazila, da je precej shujšal. To ga je naredilo mlajšega. Nerada si je priznala, da je zelo čeden. Ni imelo smisla, da se znova zaljubi vanj. »Torej?« Ker se očitno ni namerava predati, je končno stopila nazaj in mu pridržala vrata. Ko je vstopil in se ozrl naokrog, se ji je hiša zdela še grša, saj jo je videla z njegovimi očmi. »No, tu se ni nič spremenilo.« Ta preprosta ugotovitev jo je nemudoma spravila v slabo voljo.

»In ti, domnevam, živiš spet v Beverly Hillsu?« V njenem glasu je bilo čutiti ostrino, ki se je kot nož zarezala vanj, kot je bila hotela. S svojim odhodom jo je strahotno prizadel, zdaj pa je prišel nazaj, da bi jo spet mučil. V hipu je pomislila samo na najslabše.

Mirno se je obrnil k njej. »Saj ne živim v Beverly Hillsu, Faye. Res verjameš, da bi pustil vse vas v hiši, kot je ta, in se sam vrnil v Beverly Hills?« Videti je bil tako prizadet, da se je Faye zastrmela vanj. Sklepala je bila namreč ravno to.

»Ne vem, kaj bi v resnici storil, Ward.« Od njega sicer ni dobivala čekov, toda živeli so od dohodka od njihovega majhnega sklada in od Fayine plače. Pravzaprav se je moral vprašati, od česa je živel vse te mesece, vendar ni čutila nobene želje po tem.

V tem trenutku so v sobo pridivali otroci; Lionel se je od presenečenja, da ga vidi, ustavil pri vrtnih vratih, nato se mu je s široko odprtimi očmi počasi približal. Ko pa ga je zagledal Greg, je zdrvel mimo Lionela in se vrغل očetu v naročje. Dvojčici sta sledili njegovemu zgledu, Anne pa je obstala in se zastrmela vanj, ker sploh ni vedela, kdo je. Ni se ga spominjala, zato je pogledala navzgor k materi in stegnila roke, da bi jo Faye dvignila v naročje. Od tam je opazovala četverico, ki je plezala po Wardu in se smejala ter vreščala, ko jih je žgečkal. Samo Lionel je bil nekoliko previdnejši od ostalih treh, nenehno je pogledoval k Faye, kot bi se moral prepričati, kaj ona misli o tem. »Je že prav, Lionel,« je nežno rekla. »Kar igray se z očkom.« Toda Lionel je ostal ob strani in jih samo opazoval. Ward jih je z obljubo, da jih bo peljal na hamburgerje in sladoled, končno pripravil do tega, da so se šli urediti.

»Imaš kaj proti?« jo je vprašal, potem ko so otroci odpotovali v gornje nadstropje.

»Ne,« previdno ga je pogledala. »Nimam.« Ko je tako stala pred njim, je bila videti živčna, on pa tudi. Štiri mesece je bila dolga doba. Bila sta si skoraj tujca.

»Faye, službo imam.« To je povedal tako, kot bi pričakoval, da se bodo oglasile fanfare. Faye se je komaj premagala, da se ni nasmehnila.

»Oh?«

»V banki... ni ravno pomembna služba. Dobil sem jo od nekega očetovega prijatelja. Ves dan sedim pri pisalni mizi in ob koncu tedna dvignem ček.« Videti je bil presenečen, kot bi bil pričakoval, da bo služba bolj boleča, kot kakšna operacija.

»Oh?«

»No, ne boš ničesar rekla, prekleto?« Spet se je razjezil nanjo. Nenadoma ji je bilo tako težko ustreči, pa nikoli ni bila takšna. Morda je vrnitev v službo zahtevala svoj davek od nje. Vedel je, da Faye ne sedi po ves dan pri pisalni mizi in čaka na petkov ček. Globoko je zajel sapo in znova poskusil. »Ali delaš te dni?« Vedel je, da ne more biti tako, ker sicer ne bi bila doma in se igrala z otroki; vsaj takrat, ko je bil še doma, ni bilo tako.

»Ne, še dober mesec ne. Tokrat bom sama režirala.« V trenutku se je razjezila na samo sebe, ker mu je preveč povedala. Njeno početje se ga ni več tikalo, vseeno pa ji je dobro delo, ko mu je povedala. Vedno ji je dobro delo, pa naj mu je zaupala karkoli.

»To je krasno.« Zdelo se ji je, da kar preskakuje z noge na nogo, jo gleda in ne ve, kaj bi še rekel. »Je v filmu kakšna velika zvezda?«

»Nekaj.«

Prizgal je cigareto. Poprej ni nikoli kadil. »Tvoj odvetnik se še ni oglašil.«

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska in je na razpolago v Tržaški knjigarni

Včeraj uradna otvoritev 23. seminarja za slovenske šolnike na Tržaškem

Visoka strokovna raven vzgojiteljev bo slovenski šoli zagotovila obstoj

V kongresnem centru Tržaškega velesejma je bila včeraj uradna otvoritev seminarja za slovenske šolnike na Tržaškem. Otvoritvene slovesnosti, ki je sledila predavanju prof. Kmecla o kulturi za sedanost in prihodnost, o čemer poročamo na drugem mestu, so se udeležili predstavniki krajevnih javnih uprav, šolniki s tostran in onstran meje, prisoten pa je bil tudi generalni konzul SFRJ v Trstu Livij Jakomin.

Prisotne je prvi pozdravil šolski skrbnik dr. Corbi. Dejal je, da je seminar pobuda, ki vabi k razmišljanju, saj postaja v specifičnosti tržaške stvarnosti priložnost za primerjane različnih izkušenj s skupnega področja vzgojne problematike, s katero se danes ubadajo učenci in šolski operaterji slovenske in italijanske jezikovne skupnosti tako v Italiji kot v Sloveniji. "Nesporo drži," je dejal dr. Corbi, "da je v današnjih časih zahteva po kakovostnejšem izobraževanju odvisna od čedalje večje zapletenosti področij, na katerih deluje človek kot posameznik in kot skupnost." Poudaril je tudi, da je med odgovornimi za šolsko politiko opaziti vse večje zanimanje za spodbujanje k mednarodnemu sodelovanju. Prav v tej zvezi se poraja neko prenovljeno in zrelejšo zanimanje za pedagogijo miru, ki naj bi jo obravnavali v sklopu didaktičnih dejavnosti. Vzgoja k miru sicer nima v šolskem okolju takega prikladnejšega ali učinkovitejšega obravnavanja kot v preteklosti, treba pa je upoštevati dejstvo, da vlada v tržaških šolah kulturno vzdušje, ki s soočanjem z drugimi kulturami in ustrezno izmenjavo neposredno preizkuša vsebinske osnove, ki so potrebne za oblikovanje pedagogije miru. Med te osnove pa uvrščamo zavest o narodnostno-jezikovni istovetnosti, zmognosti medsebojnega občevanja z zunanjim okoljem, odprto do različnih kultur, čut za sodelovanje in, nenazadnje, doživljanje konfliktov na nerazdiralen način.

Predsednik republiškega komiteja za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo SR Slovenije Franci Pivec je svoj govor začel z daljšim citatom ameriškega pedagoga Thomasa Gordona, ki je šolo jutrišnjega dne zgradil na novem odnosu med učiteljem in učenecem. "Vzajemno razvijanje in uspešno zadovoljevanje lastnih potreb je temelj sodobne šole, odnos mora biti obojestransko zadovoljujoč. Učenec in učitelj lahko postane ta to, kar sta zmožna biti, drug drugega pa lahko še naprej obračata s čustvi obojestranskega spoštovanja in ljubezni, prijateljstva in miru," je citiral Pivec. Po njegovem mnenju citat presenetljivo pojasnjuje posebno poslanstvo slovenske šole v zamejstvu. Razkriva namreč, da je prava kvaliteta šole nenadomestljiva vaja za pristno sožitje med ljudmi, za kulturo dialoga, za štrpnost in medsebojno spoštovanje. Šola je eno tistih področij, ki jih ni mogoče nikoli urediti, kjer en rešen problem odpre vrsto novih vprašanj. Upadanje šolobveznih otrok, naglo spreminjajoče se socialne značilnosti šolske populacije so problemi, ki jih

Šolski skrbnik dr. Corbi med otvoritvijo seminarja

ni mogoče enostavno rešiti. Odločilna pa je vloga učitelja in profesorja, od katerega odvisi, ali bo šola ostala hrbtenica družbenega in narodnostnega razvoja. Potrebna sta zato visoka strokovna raven in human pedagoški pristop, ki bosta slovenski šoli zagotovila nesporno konkurenčnost in torej pogoj za vzgojo mladih Slovencev v osebnosti, ki bodo odločne in trdne, ne pa zbegane in nerazsodne v iskanju svoje identite-

te, življenjskega smisla tako znotraj lastne etnične skupnosti, kakor tudi znotraj širšega socialnega in kulturnega prostora, v katerega je ta skupnost vključena.

Goste in udeležence ter predavatelje na seminarju je pozdravila tudi prof. Laura Abrami, ki je dejala, da že sama številčnost udeležencev pričča, da je seminar pomembna in koristna pobuda, ki jo bo treba še naprej kakovostno razvijati.

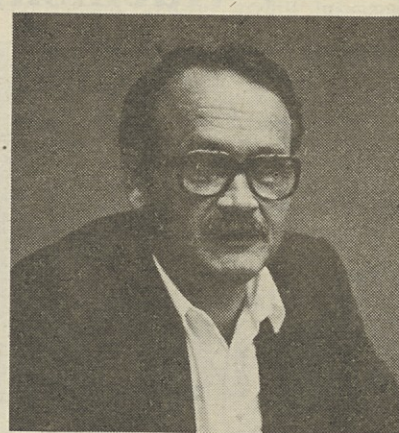
Kmecl: »Svet naj se brani z mislijo in ne z vojsko«

V sejni dvorani Tržaškega velesejma je bila včeraj zjutraj uradna otvoritev 23. seminarja slovenskih šolnikov. Še pred tem je imel profesor Matjaž Kmecl predavanje o kulturi za sedanost in prihodnost.

Kmecl, ki je docent na Oddelku za slavistiko Filozofske fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, je v tem predavanju predstavil svoje misli o oblikah in pomenu kulture za posamezne narode in za celotno človeštvo. Predvsem je poudaril pomen kulture za slovenski narod, ki je bil od nekdaj maloštevilčen. S pomočjo kulture, ki je temeljna samodoločba posameznika, se pogostje naroda, so Slovenci nadomestili tisto "fizično" moč, ki naj bi bila po zakonu najmočnejšega jantstva za preživetje.

ln vendar se po naši mentalni naravnosti, neke vrste defektizmu, sprašujemo, če ima še smisel vztrajati, npr. z jezikom, ko pa živimo v času z nekaj res široko rabljenimi svetovnimi jeziki. V nas še živi logika 19. stoletja, v katerem je bila silno močna težnja po združevanju narodov v nacije, iz katere so nastale vse večje evropske sile. Zavedati pa se moramo, da imamo tudi mi s svojo kulturno drugačnostjo in svojim kulturnim ustvarjanjem kaj nuditi svetu. V logiki 21. stoletja bo moral svet preživeti in braniti svoj obstoj z mislijo in ne z vojsko.

Da bi se Slovenci na tak način še v bodočnosti formirali, smo izoblikovali tako imenovani skupni slovenski kulturni prostor, ki je marsikje vzbudil duhove in marsikoga prestrašil. Tem, ki se bojijo tega, po analogiji nastalega pojma, lahko odgovorimo, da se sami zavedamo, kako nesmiselno bi

Matjaž Kmecl

bilo v sedanosti in v prihodnosti katerokoli fizično širjenje, ki bi za naš narod v vsakem primeru pomenilo samomor. Za stare probleme je potrebno dandanes dobiti nove rešitve.

Prav tako bi lahko namreč začeli graditi neki skupni jugoslovanski kulturni prostor, ki pa bi ne smel pomeniti izenačevanja in uničevanja narodnostne specifičnosti, saj je pri stapljanju in unificiranju težko se govoriti o kulturi. V prihodnosti bo moralo verjetno tudi celotno človeštvo stopiti na pot nekega skupnega svetovnega kulturnega prostora, kjer bo temelj ustvarjalnosti drugačnost, da bo lahko še naprej delovalo in obstajalo.

ŽP

Dela mora oddati pred prihodnjo pomladjo

Pokrajina razpisala natečaj za ureditev bivše umobolnice

Tržaški pokrajinski upravi se mudi izvršiti preureditev kompenzorija bivše umobolnice pri Sv. Ivanu, da se to področje v ožiji mestni periferiji vendar postavi spet na razpolago za družbene, šolske in rekreativne potrebe vsega prebivalstva. Ta možnost se je ponujala že takoj potem, ko je bila pred leti umobolnica dejansko ukinjena, priprava idejnih osnutkov za drugačno uporabo zgradb in obsežnega zemljišča pa je vzela mnogo dela in časa, tako da je bil okvirni načrt odoben v pokrajinski skupščini šele 26. aprila letos. To je bil prvi korak k uresničitvi programa, ki seveda terja za uresničitev velika denarna sredstva.

Ta so prišla od deželne uprave Furlanije-Juljske krajine, ki je že konec junija dodelila v ta namen 9 milijard lir na osnovi svojega zakona št. 36 iz lanskega leta za preureditev in ovrdenjenje degradiranih mestnih območij. Toda za njihovo uporabo je postavila zelo ozke roke: dela za izvršitev načrta preureditve območja pri Sv. Ivanu morajo biti oddana v 6 mesecih od objave v deželnem uradnem biltenu (27. avgusta), to se pravi do 26. februarja prihodnjega leta. Zato je tudi tržaški pokrajinski svet na svoji predinočni seji odobril ustrezne doku-

mente o razpisu natečaja za oddajo del po hitrem postopku.

Upoštevajoč obsežnost načrta, ki predvideva skupen strošek 10 milijard lir, od katerih bodo skoraj 6 milijard porabili za preureditvena gradbena dela, 3 milijarde za ureditev zelenih površin in 1 milijardo za dela na notranjem cestnem omrežju ter na električnih in plinskih napeljavah, so sklenili razpisati natečaj v obliki »konkurza in prevzema del«, ki jamči tudi možnost čimširše udeležbe podjetij, ki bodo tekmovala na njem. Tako izbiro pokrajinskega odbora je pohvalil tudi načelnik komunistične svetovalske skupine Martone, ki se je zavzel še za določnejšo opredelitev namembnosti največje zgradbe (bivši paviljon T), da bo namreč preurejen za potrebe šol.

Po predsinočni odobritvi sklepa (zanj so glasovale vse stranke večine, vzdržali so se komunisti, misovca in neodvisni Omero) se torej začelja tekma s časom: pokrajinska uprava bo morala sedaj hiteti pri pridobivanju vseh ustreznih urbanističnih dovoljenj tržaške občine, ter izpeljati natečaj med podjetji. V ta namen bodo na prihodnji seji tudi imenovali ocenjevalno komisijo, ki bo izbrala najboljše načrte in ponudbe, tako da bi se mogla dela zares začeti še pred prihodnjo pomladjo.

Posegi predsednika Pokrajine in Zveze trgovcev

Vprašanje brezcarinskih kontingentov v ospredju

Vprašanje brezcarinskih kontingentov za Tržaško je že več časa živo med tukajšnjimi gospodarstveniki. Tokrat je ponovno na dnevnem redu številnih obravnav, še zlasti, ker 31. decembra zapade veljavnost posebnih kontingentov za Gorisko, medtem ko jih Trst še ni bil deležen.

O tem vprašanju je predsednik Pokrajine Locchi poslal ministru za industrijo Battaglii pismo, v katerem omenja ugodnosti, ki jih brezcarinski kon-

tingenti lahko predstavljajo za že itak razmajano tržaško gospodarstvo. Posebne ugodnosti zlasti za naftne derivate bi pripomogle k delni rešitvi težav tukajšnje ekonomije, še posebno če pomislimo, da so v preteklem letu v Trstu prodali 9 milijonov litrov manj bencina, ki ga prebivalci raje nabavijo onstran meje po ugodnejši ceni. V denarju pa to pomeni približno 70 milijard lir izgube na leto.

Locchi nadalje omenja zemljepisno lego Tržaške pokrajine, ki je nekoliko stisnjena ob svoje zaledje, kar brez dvoma negativno vpliva na splošen razvoj ozemlja. »Brezcarinski kontingenti bi torej veliko pripomogli k razvoju turizma, trgovine, prevoza in splošne gospodarske rasti. Nenazadnje pa bi tak ukrep odražal temeljne principe sorazmernega porazdeljevanja prispevkov s strani države tako Goriki kot Tržaški pokrajini.

Isti problem sta te dni obravnavala predsednik Zveze trgovcev Donaggio in predsednik Združenja upravljalcev bencinskih črpalk Di Ilio. Strinjala sta se s pomembnostjo brezcarinskih kontingentov, ki bi temu sloju delavcev omogočili boljše življenje in primernejše dohodke. Nemara bi se odprle tudi nove možnosti zaposlovanja, kar bi brez dvoma ugodno vplivalo ne samo na krajevno gospodarstvo, temveč na celoten gospodarski sistem, saj je znano, da se v tujino iztekajo velike vsote denarja prav zaradi visokih cen bencina in naftnih derivatov. Strinjala sta se tudi glede potrebe, da se še pred iztekom veljave posebnih kontingentov za Gorisko izpelje učinkovita in enotna politična akcija v korist tržaške gospodarske stvarnosti. Brezcarinski kontingenti za Trst in njegovo pokrajino so bili v središču vladnih pogovorov, vsi predlogi pa so propadli zaradi letošnjih predčasnih volitev. Dosedanjo neutemeljeno diskriminacija je treba po njunem mnenju, čimprej odpraviti. O tem problemu in o možnosti njegove čimprejšnje rešitve bo Zveza trgovcev obširneje in poglobljeno razpravljala še ta teden na seji izvršnega sveta.

■ Tržaška Trgovinska zbornica sporoča, da je bil sprejet odlok, ki se nanaša na usposobljenostni izpit za zavarovalne agente, ki se želijo vpisati v državni seznam.

Pisмени izpiti se bodo pričeli v torek, 14. oktobra, v palači za izpite v Rimu v Ulici Induno 4 ob 8.30. Ustni izpiti pa se bodo lahko udeležili le kandidati, katerih ocena ni nižja od 60.

Zainteresirani naj se do konca tega meseca prijavijo na ministrstvu za industrijo, trgovino in obrt v Ulici Campana 59/c v Rimu.

Novi poveljnik orožnikov obiskal dolinskega župana

Prejšnji teden je bil na vladnostnem obisku na županstvu v Dolini novi poveljnik orožnikov v tržaški pokrajini polkovnik Elio Toscano.

Z županom Svabom sta v sproščeni in prijateljskem razgovoru obravnavala razne probleme in se zadržala na vlogi, ki jo imajo orožniki v sedanji družbi.

Polkovnik Toscano je povabil župana Svaba na obisk na tržaško poveljstvo orožnikov.

Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine predstavilo spored sezone 1987/88

Trinajst abonmajskih predstav v novi sezoni

Predstavniki Teatra Stabile - Stalnega gledališča Furlanije-Juljske krajine so včeraj predstavili na tiskovni konferenci v Csanikarskem krožku gledališko sezono 1987/88.

Najprej je predsednik odv. Zennari izrazil zadovoljstvo, da se je število abonmentov povečalo na več kot 13.000, prav tako tudi število gledalcev predstav zunaj abonmaja. Zaradi tega lahko imamo tržaško gledališče za največje in najpomembnejše gledališče v Italiji. Predsednik je nato poudaril finančne probleme, s katerimi se mora gledališče vsak dan soočati. Omenil je tudi potrebo po njegovi prenovitvi, ponovnem odprtju Avditorija in hitrejši prenovitvi Verdija. Z zadovoljstvom je tudi oznanil, da bodo letos, 18. in 19. oktobra, v tržaškem gledališču Rossetti priredili v sodelovanju z Deželno Furlanijo-Juljsko krajino in Združenjem italijanskih gledaliških kritikov 8. Nagrado gledališke kritike, na kateri bodo nagradili najboljše gledališko predstavo v letu. V okviru prireditve bo tudi okrogla miza z naslovom Italijanska literatura in oder v 19. stoletju: odrski čar od Sveva do danes.

Predsednik je nato predal besedo Sergiu D'Osma, ki je predstavil letošnjo gledališko sezono, ki obsega 13 predstav v abonmaju. Poleg treh predstav, ki jih izvaja Stalno gledališče, je na programu deset predstav gostujočih skupin. Letošnja sezona je torej zelo raznolika in popolnejša, saj ima kar trinajst predstav za deset kuponov (problem so rešili s predstavniki na izbiro). V tržaškem gledališču

bodo gostovala bodisi druga Stalna gledališča kot zasebne skupine, ki veljajo za najbolj popularne.

Prva predstava v gledališču Rossetti bo od 16. oktobra do 1. novembra. tržaško Stalno gledališče bo uprizorilo komedijo Arthurja Schnitzlerja »Casanova a Spa«. Od 3. do 15. novembra bo Stalno gledališče iz Turin uprizorilo »najlepšo komedijo na svetu«, to je »Veseli dan ali Figarova svatba«. Med igralci naj omenimo Giuseppe Pambieri in Lio Tanzi. Od 17. do 29. novembra bo na programu Goldonijeva komedija »La putta onorata«, ki jo bo izvajalo Stalno gledališče iz Genove. Pod četrti kupon spadata dve predstavi na izbiro: »Euforia notte« Brachetti in Gaberja, ki jo izvaja ATER — Gledališče Emilije Romagne ter »Begunci« Jamesa Joycea, ki jo med drugimi igra Aroldo Tieri in Giuliana Loiodice. Od 8. do 20. decembra bo Rimsko gledališče uprizorilo Plautovo komedijo »Casina«. Šesta po vrsti od 19. do 13. januarja je tragedija »Macbeth« Williama Shakespeara, ki jo izvajata Gabriele Lava in Monica Guerritore. Od 2. do 14. februarja bo Teatro in Società S.r.l. uprizorilo komedijo Eduarda de Filipa »Filumena Marturano«. Skupina Glauca Maurija pa bo od 16. do 21. februarja uprizorila v alternativni z »Beckett koncertom«, ki ga izvaja naše gledališče od 26. februarja do 6. marca, »Fausta« Wolfganga Goetheja. Od 8. do 13. marca bo Walter Chiari iz Stalnega gledališča iz Turina igral komedijo Marce Perriera »Six heures

Z včerajšnje tiskovne konference

au plus tard«. V alternativni pa bo od 15. do 20. marca drama Henrika Ibse na »John Gabriel Borkman«. Zadnja predstava v okviru abonmaja bo drama Luigija Pirandella »Sest oseb išče avtorja«, ki jo bo pripravilo Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine. Zunaj abonmaja pa bo na programu od 19. do 24. aprila predstava »Happy end« Bertolta Brechta.

■ Združenje Italija-SZ prireja začetniški tečaj ruskega jezika. Tečaj bo brezplačen, lekcije pa bodo vsak dan za teden dni in bodo trajale približno polgoduro uro.

Za eventualne informacije lahko telefonirate vsak dan od 17. do 20. ure na številko 60158.

Predstavilo ga je včeraj tržaško vodstvo

Dvoumen predlog Liste za Trst o zaščiti slovenske manjšine

Novoizvoljeni poslanec Liste za Trst Giulio Camber je predstavil včeraj na tiskovni konferenci zakonska osnutka o zaščiti Slovencev in brezcarinskih kontingentih, za katera je dejal, da sta prva in edina, ki sta bila o tej problematiki predložena poslanski zbornici v novi zakonodajni dobi. »V pripravi imam še druge zakonske predloge, vendar pohiteli smo s tema, ker je rok za kontingente zelo skrčen, glede zaščite Slovencev pa smo hoteli biti prvi, da bi pokazali, kako je treba to problematiko obravnavati,« je pojasnil.

Kako si listarji domišljajo »zaščito« manjšine, je znano. Zanje so Slovenci v Italiji povsem dovolj zaščiteni, potrebno bi bilo le zbrati in poenotiti obstoječa zakonska določila ter jih z določenimi kriteriji posodobiti. Tako

briti parlamentarni odbor desetih poslancev in desetih senatorjev, ki naj jih imenujeta predsednika posameznih zbornic.

Sestavljalec je bil premeten, saj v osnutku ni omenil preštevanja manjšine. Vendar tako Camber kot preostali listarski prvaki (Cecovini, Gambassini, Staffieri) so včeraj trdno zagotavljali, da se ta njihova neovrgljiva zahteva skriva v drugem odstavku, tam, kjer piše o efektivnih potrebah prebivalcev. »Opredelili smo se za postopnost, zato bomo o preštevanju govorili, ko bo stvar zrela. Vlada naj kar začne z delom: ko bo prišla do denarnega vprašanja, bo sama udarila z nosom ob to neizbežnost.« Vsekakor pa gre tu podčrtati dvojnost Liste: parola preštevanje je bilo bojno geslo vse njihove volilne kampanje, kazalo je, da bo tudi vnaprej njeno politično geslo, toda v zakonskem osnutku začuda ni o njej več sledu.

Če je Camber skoparil pri sestavi zakonskega predloga, pa tega ne moremo reči za dolgi uvod, v katerem se sprehaja po resnicah in neresnicah v zvezi z našo manjšino. Trdi, da sicer točnega števila Slovencev v Italiji ni dano vedeti, toda na osnovi podatkov o šolskih vpisih bi se lahko okvirno računalo, da je v tržaški pokrajini okrog 7 odstotkov Slovencev, v celotni deželi pa ne več kot 4. Pri tem izraža

izredno zanimivo »prepričanje, da mora biti slovenska jezikovna manjšina zaščiteni in zavarovana v vseh njenih kulturnih aktivnostih, kakor tudi zajamčena pred vsemi nevarnostmi asimilacije: to v duhu 3. in 6. člena italijanske ustave, statutom Evropskih skupnosti in posebnega statuta Londonskega memoranduma oz. Osimskega sporazuma.«

Toda ta velikodušnost je le prehodnega značaja. Takoj za tem odstavkom namreč poslanec ugotavlja, da zaščita jezikovnih skupin ne predvideva gospodarskih in političnih privilegijev, ki bi oškodovali italijansko večino. Piko na i postavlja tudi pri terminologiji: po njegovem namreč ustava ne predvideva »nacionalnih« ali »etničnih« manjšin, kar je izredno pozitivno, saj bi taka terminologija vnašala nacionalistične ali še huje, rasistične koncepte. Zato se govori le o jeziku in glede tega je slovenska manjšina več kot dovolj zaščiteni. Camber našteva naše šole, ustanove, športne in kulturne krožke, teater, dnevnik itd. K temu dodaja z naše strani že nešteto krat demantirano trditve, češ da naj bi, od druge svetovne vojne sem, na različnih zakonskih in upravno-političnih nivojih sprejeli v prid Slovencev več kot 100 zakonskih določil, ki jih je sicer treba združiti, poenotiti in posodobiti, vendar nič več kot to! (nf)

Brezcariski kontingenti tudi na Tržaškem

Zakonski predlog o brezcarinskih kontingentih, ki ga je Camber predložil v razpravo poslanski zbornici, obsega dva člena in je tesno vezan na zakon, s katerim je ta olajšava priznana goriškemu prebivalstvu. Za tako obliko so se listarji odločili, da bi zadnji hip skočili na vlak, saj bi sprejemanje novega zakona odložilo ugodnosti na nedogleden čas. Zato Camberjev osnutek predvideva v prvem členu podaljšanje zapadlosti omejenega zakona na konec prihodnjega leta (zakon zapade decembra letos), v drugem pa določa, da se iste ugodnosti razširijo tudi na tržaško pokrajino, kjer pa mora biti količina kontingentov sorazmerna številu prebivalcev in torej višja kot na Goriškem.

enostavno, da bolj ne more biti. Zato nič čudnega, da obsega Camberjev osnutek le en sam člen, ki pravi takole:

- »Vlada je poverjena, da v roku petih let od vstopa v veljavo tega zakona izda zakon, ki naj vskladi vsa obstoječa določila na področju zaščite slovenske jezikovne manjšine in jih združi v enotno besedilo, z možnostjo, da jih dopolni in spremeni ob upoštevanju sledečih kriterijev:
- a) poenostavitve norm ob odpravi vseh dvojnikov;
 - b) posodobitev norm na osnovi efektivnih potreb zainteresiranih prebivalcev;
 - c) revizija in tipizacija postopkov;
 - d) določitev različnih oblik posegov in enotnega postopka za načrtovanje in finansiranje;
 - e) prilagoditev normative pristojnostim Dežel in še zlasti pristojnostim Avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine.
- Zadnji odstavek je namenjen formalnemu postopku in med drugim določa, da mora osnutek predhodno odo-

Predlogi miljske KPI za reševanje občinske krize

Mutton naj bi prevzel županstvo z večino Lista Frausin-PSI-PSDI

Miljski komunisti si prizadevajo, da bi pred petkovo sejo občinskega sveta, ko bi morali vzeti na znanje odstop starega in izvoliti nov odbor, dosegli sporazum z drugimi političnimi skupinami, ki naj bi odvrnil nevarnost predčasne razpusta skupščine in bi nasprotno omogočili sestavo trdne večine za vodenje občinske uprave in reševanje najnujnejših problemov Milj. V ta namen so včeraj sklicali tiskovno konferenco, na kateri so spregovorili župan in novoizvoljeni poslanec Willer Bordon, načelnik svetovalske skupine Liste Frausin v občinskem svetu Galliano Donadel in pokrajinski tajnik KPI Ugo Poli.

Kot je znano, je že nekaj mesecev zašla politična dialektika glede rešitve vprašanja uprave v Miljah na slepi tir, saj so se od konca julija povsem prekinili pogovori med KPI, PSI in socialdemokrati, ki so že kazali, da se bliža sporazum. Nasprotno, od tedaj so se hudo zaostriale polemike zlasti med županom Bordonom in socialističnim podžupanom Rossinijem, obenem pa so tajniki koalicije, ki vodi tržaško Občino in Pokrajino, izrazili namen, da tudi v Miljah sestavijo alternativno večino, ki naj bi jo sestavljali KD, PSDI, PSI, PRI in Lista za Milje. Toda tudi ta možnost se je izkazala za nerealno, saj je neodvisni levicar Russignan (ki je bil pristopil k socialdemokratski skupini) jasno povedal, da se ne prišteva k taki večini.

Navzlic zastoji v pogajanjih in zaostritvi odnosov s PSI, je dejal na tiskovni konferenci Bordon, se je torej položaj nekoliko razjasnil, »saj se je dokazalo, da ni mogoča nobena alternativna večina, ker Lista Frausin bi z Russignanom premogla 15 glasov, ostali pa, če ne sprejmejo glasu neofašista, komaj 14«. Miljska KPI pa hoče prispevati k nadaljnjemu zbliževanju stališč in pozitivnemu izhodu s tem, da delno pomladi svoje zastopstvo v občinski skupščini in da

predlaga za župana neodvisnega kandidata, ki ga je tudi včeraj prvič uradno predstavila.

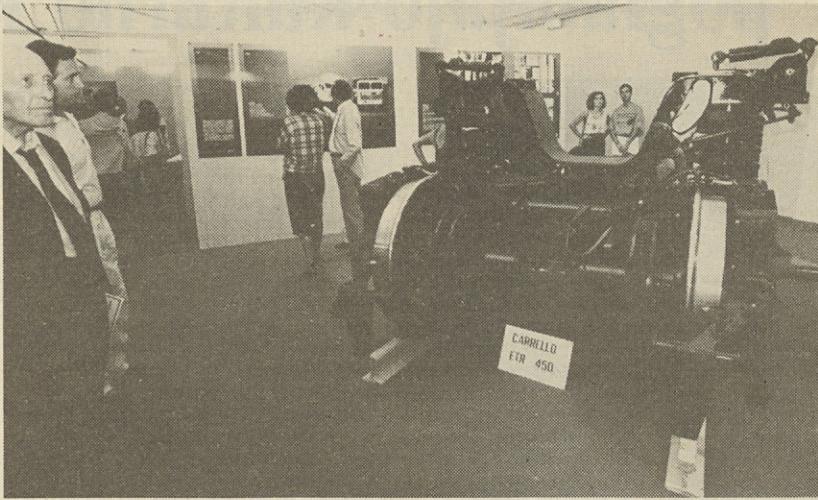
Že v petek bosta namreč zapustila miljski občinski svet, v skladu z že davnimi sklepi krajevnega vodstva stranke, svetovalca Campagna in Nicolini, ki ju bosta zamenjala dr. Livio Soldini in kmetijski izvedenec Claudio Mutton. In prav tega, ki je kandidiral na Listi Frausin kot neodvisen, predlaga miljska KPI za novega župana na čelu koalicije, ki naj bi zajemala KPI, PSI in socialdemokrate. Miljski komunisti namreč potrjujejo predloge za rešitev občinske krize, ki so jih odobrili že na svojem februarjem krajevnem kongresu, da je treba namreč »sestaviti občinski odbor, ki naj temelji na treh zgodovinskih komponentah italijanskega socializma«, ne da bi izključevali prispevka tudi drugih političnih sil, predvsem republikanske stranke.

»To so naši predlogi: neodvisni Mutton za župana z odborom Lista Frausin-PSI-PSDI,« je naglasil Bordon, »toda pripravljeni smo sprejeti tudi druge rešitve, ki naj jamčijo enak ugled in trdnost uprave.« Sicer pa morata biti vprašnji župana in sestave odbora drugotnega pomena v primerjavi z nujnostjo dogovora o programu, ki mora sloneti na reševanju problemov navičnega pristanišča Marina Muja, krize v Aquili ter metanizacije in oskrbe z vodo.

Pokrajinski tajnik KPI Ugo Poli je svojo prisotnost na tiskovni konferenci označil samo kot znamenje zavzetosti in podpore vse tržaške federacije (v soboto je o razmerah v Miljah razpravljali tudi pokrajinski odbor KPI) prizadevanjem miljskih komunistov za ugodno rešitev krajevnih politične krize, toda je poudaril, da prepušča tržaško vodstvo popolno avtonomijo miljski KPI, da izrazi in izvaja ustrezne sklepe, kar bi morale storiti tudi druge stranke, ki se nasprotno vmešavajo iz Trsta v miljske zadeve.

Začel se je 28. seminar o prevozi inštituta ISTIEE

Vlak z visoko hitrostjo bo povezoval novo Evropo

»Hitrost premikanja ljudi in stvari je eden izmed osnovnih dejavnikov gospodarske in družbene integracije. S tega vidika postajajo vse bolj upoštevanja vredne možnosti, ki jih nudijo železnice z vlaki z visoko hitrostjo. V prihodnjem stoletju bodo takšna prevozna sredstva brez dvoma povezovala najpomembnejša evropska središča, saj se je izkazalo, da so za srednje razdalje daleč učinkovitejša od ostalih.«

Tako je dejal prof. Matteo Materni, ko je včeraj zjutraj odpiral mednarodni seminar o organizaciji prevozov v evropski gospodarski integraciji. Gre za študijske dneve, ki jih tržaški univerzitetni inštitut za preučevanje prevozov v evropski gospodarski in-

tegraciji (ISTIEE) prireja že osemindvajseti po vrsti in ki so na svojem področju ena izmed najkakovostnejših prireditvev nasploh. To med drugim s svojo udeležbo dokazujejo izvedenci mednarodnega ugleda, ki vsako leto prihajajo na seminar iz najrazličnejših evropskih, a tudi izvenevropskih držav. Kot je razvidno iz uvodnega citata, bodo letos razpravljali o visokobrzinskih železniških prevozi, se pravi o vlakih, ki že danes na rednih progah znatno presegajo hitrost 200 kilometrov na uro in ki bodo na začetku novega tisočletja prav gotovo presegali 300 kilometrov na uro. Seveda organizacija takšnih prevozov v Evropi postavlja vrsto težav, od prostorskih, varnostnih in sploh tehničnih do finančnih in političnih.

O vsem tem bodo udeleženci seminarja govorili na zasedanjih, ki se bodo v konferenčni dvorani Ekonomske fakultete v Trstu vrstili do srede, 23. septembra. Ob včerajšnji otvoritveni slovesnosti, ki je potekala v »auli magni« na Novi univerzi, pa so govorili predstavniki krajevnih oblasti in drugi ugledni gostje. Udeležence seminarja so pozdravili tržaški župan Staffieri, deželni odbornik za prevoze Rinaldi (napovedal je, da bo progata Videm-Trbiž v devdesetih letih kot prva v deželi urejena za visokobrzinski prevoz) in evropski poslanec Giorgio Rossetti, ki je med drugim govoril kot član komisije za prevoz evropskega parlamenta. Zanimiva sta bila tudi posega predsednika Državnih železnic posl. Ligata, ki je govoril o načrtih italijanskega državnega železniškega podjetja na področju visokobrzinskih prog, in devinskega princa Karla Aleksandra Thurn und Taxisa, ki je govoril o zgodovini hitrih prevozov v povezavi s pošto.

Včeraj popoldne so na Pomorski postaji odprli razstavo, ki ponazarja problematiko seminarja. Na ogled so prototipi vlakov z visoko brzino, ki so jih dale na razpolago Državne železnice. Razstava, ki je delno tudi na odprtem, bo odprta do 23. t.m.

Na sliki: pogled na razstavo prototipov vlakov s visoko hitrostjo, ki so jo včeraj odprli na Pomorski postaji.

Oblak nad Devinom

V Devinu in Ribiškem naselju so sinoči, približno ob 20.30, prebivalci opazili oblak, ki je lebdel nad vasema. Obvestili so organe javne varnosti, izvedence KZE in podjetja ACEGA, da bi ugotovili, odkod nenavaden pojav. Po približno pol ure se je oblak razpršil. Tehniki ACEGA so bili mnenja, da je oblak verjetno »ušel« iz tržiske centrale na premog. Karabinjerji so potrdili, da oblak ni predstavljal nevarnosti za prebivalstvo.

† Zapustila nas je naša draga mama, nona in sestra

Olga Buda vd. Caharija

Pogreb drage pokojnice bo danes, v sredo, ob 12.30 iz mrtvašnice glavne bolnice v Trstu, v nabrežinsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo: otroci Danilo, Marija in Zdravko z družinami ter drugo sorodstvo.

Nabrežina, Trst, Zürich, Melbourne, 16. septembra 1987

Ob izgubi drage mame Anice izrekajo Antku in družini iskreno sožalje

odbor in igralke Združene ekipe Meblo

Zveza slovenskih kulturnih društev izreka iskreno sožalje Antku Terčonu in družini ob izgubi drage mame.

Prihodnji teden si bodo lahko občani ogledali sedež ustanove

Trud Inštituta za socialne posege v korist najstarejših Tržačanov

Tržaški inštitut za socialne posege bo v četrtek in petek, 24. in 25. septembra, odprt širši mestni javnosti. Obisk ustanove bo možen od 11. do 13. ure. Uprava inštituta se je odločila za to pobudo, da bi Tržačani lahko bolje spoznali delovanje te ustanove, ki se že dolgo vrsto let ukvarja s socialno oskrbo; prav tako si bodo obiskovalci lahko ogledali poslopje, v katerem inštitut trenutno deluje in načrt za njegovo preureditev, ki bi morala biti nared v petih letih.

Od ljudskega štetja iz leta 1961 do štetja iz leta 1981 se je število prebivalcev našega mesta, ki imajo nad 65 let, zvišalo od 13,1 do 21,4 odstotka, v primerjavi s številom prebivalcev enake starosti v naši pokrajini. V Furlaniji-Juljski krajini pa se je zvišalo od 11,5 na 17 odstotkov. Trst je danes mesto, ki ima 22 odstotkov prebivalstva nad 65. letom starosti in 15 odstotkov nad 75. letom. Ti podatki jasno kažejo, da je staranje tržaškega prebivalstva vse večje in da je celo nesorazmerno s staranjem prebivalstva v deželi, ki pa je ena »najstarejših« italijanskih dežel.

Ni torej težko razumeti, da so splošno znani problemi z ostarelim prebivalstvom v Trstu in njegovi pokrajini še toliko večji.

Komisar Giorgio Satti podčrta, da je treba največ pozornosti posvetiti nesamostojnim starčkom. Srednja starost ostarelih, ki vstopajo v oskrbo inštituta, je osemdeset let, ko že obstajajo tudi problemi higienskega značaja.

Gostje inštituta in njihove potrebe so se v zadnjih letih korenito spremenili. Iz tega izhaja potreba po preoblikovanju prostorov in spremembi delovanja, da bi to lahko bilo vse bolj učinkovito in popolno.

Zavest o sedanjih pomanjkljivostih je privedla do izoblikovanja preureditvenega načrta Inštitut '90. Z njim naj bi zagotovili stalno oskrbo za nesamostojne in stare ljudi, takšno oskrbo, ki bi obenem tudi spoštovala človeško dostojanstvo ostarelih. S temi izboljšavami bi hoteli tudi preprečiti nadaljnje ustanavljanje zasebnih domov za ostarele, ki pogosto izkoriščajo pomanjkljivost državne ponudbe na tem področju v prid lastnim žepom.

Predhodnik današnje ustanove je bil Inštitut za reveže, ki je bil ustanovljen leta 1818. Že tedaj je bila to dobro delujoča ustanova, zato želi Inštitut za socialne posege tudi v prihodnosti najbolje delovati v smislu vse večje človečnosti, vendar s podporo političnih in družbenih sil ter vsega prebivalstva.

Jutri v Ricmanjih zadnje slovo od nesrečnega Lucijana Cergola

Mladega alpinista Lucijana Cergola, ki se je v soboto zjutraj ponesrečil med plezanjem stene Strme peči v skupini Montaža, bodo jutri zadnjič pozdravili sorodniki in prijatelji. Njegovo truplo bodo že danes prepeljali v Trst, pogrebni sprevod pa bo jutri ob 12. uri krenil iz ricmanjske cerkve proti vaškemu pokopališču.

Truplo priznanega plezalca bi bili morali iz mrtvašnice v dolini Dunji pripeljati že pred nekaj dnevi. To pa ni bilo mogoče, ker so sodne oblasti zahtevale obdukcijo.

Mladoletnik se je stepel s policisti

V ponedeljek zvečer so agenti letkega oddelka pripeljali na kvesturo 17-letnega Djanija S. iz Ul. Castaldi 8. Mladoletnik je obtožen upiranja in fizičnega napada javnega funkcionarja. Policijo je poklical na pomoč mestni redar Fulvio Ruzzier; na Trgu Sonnino je namreč zapazil na motorju mladeniča, ki je s preveliko hitrostjo odbrl mimo njega. Dal mu je torej znak, naj ustavi vozilo, vendar se Djani S. ni zmenil zanj. V Drevoredu D'Annunzio je mestni redar na motorju končno dohitel begunca.

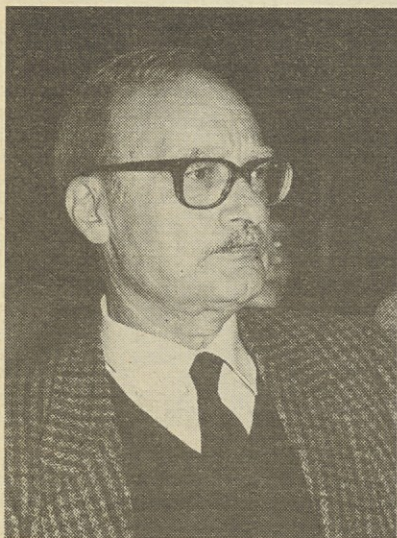
Ker je mladoletnik hotel zbežati peš, ga je Ruzzier trdno zgrabil, čeprav se ga je »ujetnik« na vse kriplice otepal. Čez nekaj minut so v Drevored D'Annunzio prihiteli agenti letkega oddelka in vzeli Djanija S. v svoje roke. Z divjo ihto se je fant zagnal vanje, praskal je, grizel in brcal, dokler mu niso policisti končno nataknil lišic. Tudi v avtomobilu se podivjani mladenič ni hotel vdati in je z nogo brcnil enega od agentov v obraz.

Ko so ga s težavo le privlekli na kvesturo, se jim je Djani izmuznil iz rok in začel tolči z glavo ob steno urada. Agenti so se morali precej časa truditi, preden so mu preprečili takšno nesmiselno početje. Fanta, ki je bil kljub mladim letom že večkrat obsojen zaradi precej hudih kaznivih dejanj, so policisti takoj nato odpeljali v zapor. Agenti pa so se morali zaradi poškodb, ki jih je povzročil mladi razboritež, zateči po zdravniško pomoč.

■ V okviru evropskega leta za varstvo okolja je EGS oklicala teden od 20. do 27. tega meseca za teden posvečen študiju o uporabi vode.

V ta namen naproša ACEGA vse Tržačane, naj kljub temu da je naša pokrajina precej bogata z vodnim bogastvom, varčujejo z vodo, kar bo gotovo vsem v korist.

Obisk na Deželnem inštitutu za zgodovino osvobodilnega gibanja Izmaličene predstave o preteklosti poglobljajo kulturno krizo Trsta

Galliano Fogar

Inštitut za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji-Juljski krajini je pomembna ustanova, ki že dolgo vrsto let deluje na področju raziskovanja širše krajevnne preteklosti. Nastal je pod vodilom idealov osvobodilnega boja, vendar svojega delovanja ne omejuje le na to vojno zgodovinsko obdobje. Z leti je namreč prerastel v inštitut, ki proučuje tudi sodobno zgodovino naše dežele.

Tržaški inštitut je sicer le eden izmed številnih tako oblikovanih inštitutov, saj ima praktično vsaka dežela podobno ustanovo. V Vidmu obstaja, na primer, ustanova, ki se ukvarja prvenstveno s furlanskim osvobodilnim gibanjem. Vsi ti inštituti pa so povezani z Narodnim inštitutom za zgodovino osvobodilnega gibanja, ki ga je ustanovil Ferruccio Parri in ima sedež v Milanu.

Za potrebe posameznikov ima inštitut vsak dan odprt arhiv in knjižnico. Knjižnica nudi ne le strogo zgodovinske

tekste, temveč tudi dela iz socialne, politične in gospodarske zgodovine ter demografije. Ogled arhivskih dokumentov pa omejuje pravilnik, saj so med njimi tudi pomembne listine.

Inštitut se tudi, če je le mogoče, odziva na povpraševanja raznih ustanov, združenj, občinskih uprav. Za knjigo o miljski stvarnosti je prispeval poglavje o osvobodilnem boju, ker ga je za to prosil miljski občinski svet. V kratkem bo tudi sodeloval na Pazinskem memorialu s posegom o komunizmu v tridesetih letih.

Druga pomembna oblika delovanja tega raziskovalnega inštituta je prirejanje izpopolnjevalnih tečajev zgodovine za profesorje in učitelje. Poleg tega ima ustanova tudi tri stalno nameščene šolnike, ki veliko pripomorejo k dobremu delovanju samega inštituta. Vsi ostali člani in sodelavci namreč delujejo prostovoljno in brezplačno.

Prav pomanjkanje finančnih sredstev resno obremenjuje in pogosto onemogoča idealno delovanje. Inštitut prejema sicer deželno podporo, ki pa na žalost zadošča le tekočim potrebam. Večje raziskave so možne samo, če dobijo zunanjo finančno podporo.

Zdaj poteka raziskava o zgodovini industrije na Goriškem od leta 1920 do 1945, za katero zbirajo gradivo s pomočjo snemanih intervjujev z nekdanjimi delavci, ki so nedvomno temeljni vir podatkov za problematiko, o kateri ni bilo veliko pisanega. Vendar tudi ta raziskava poteka z zelo skromnimi razpoložljivimi finančnimi sredstvi, čeprav inštitut pričakuje vsaj nekolikošnjo podporo raznih goriških ustanov.

Ta problem je za zdaj onemogočil začetek zelo zanimive raziskave, ki jo imajo na inštitutu že več časa na programu. Želeli bi namreč raziskati izoblikovanje tržaškega mestnega prebivalstva od konca 18. stoletja dalje. Seveda bi tako kompleksna in obširna raziskava zahtevala najmanj štiri do

pet let dela, ki bi se mu morali raziskovalci popolnoma posvetiti.

Pred leti so pri takem delu sodelovali tudi univerzitetni študentje, ki so si na tak način pomagali pri študiju in se neposredno spoprijemali z metodiko zgodovinskega raziskovanja. Težave z zaposlitvijo pa so v zadnjih letih mladino privedle do tega, da si takoj po zaključenem študiju poišče čimbolj gotovo delo in ni več pripravljena brezplačno sodelovati.

Kljub temu pa so zadnjih osem, deset knjig, ki jih je inštitut objavil, kar skuša napraviti z vsemi zaključenimi raziskavami, napisali predvsem mladi avtorji, ki so delali s pomočjo univerzitetnih profesorjev, pogosto članov inštituta.

Vendar po mnenju tajnika inštituta Fogarja niso edina ovira finančna sredstva. V Trstu je bilo resno obravnavanje in raziskovanje zgodovine od nekdaj problematično. Kdor je hotel kaj raziskati, je do sedaj vedno naletel na ovire politično zapletenega okolja.

Resnejše raziskave inštituta in tudi drugih ustanov ali posameznikov se srečujejo s političnim nasprotovanjem in, kar je še najhuje, z brezbrzišnim molkom ali neutemeljenimi in vse prej kot strokovnimi napadi. Nesposobnost tržaških političnih sil, da bi kritično pristopile k preteklosti in njihov molk o zgodovinskih dogodkih nista samo nesmiselna, temveč celo pripomoreta k nadaljnjemu širjenju globoke kulturne krize našega mesta.

Zaradi takega obnašanja v Trstu še živijo miti in izmaličene predstave o preteklosti, kot npr. vprašanje fojb in deportacij ali vprašanje istrskih beguncev, ki bi jim v drugih mestih verjetno že zdavnaj odklenkalo.

Fogarja torej ne čudi nekolikošnja nestrpnost italijanske javnosti onkraj Soče do tržaške stvarnosti in njenih problemov. Če se lahko pogosto čutimo nekoliko izbocene, ni le krivda italijanske vlade, temveč tudi nas samih.

koncerti

Tržaška pokrajina — KONCERTI KOMORNE GLASBE v sodelovanju z Glasbeno matico. Kraški muzej v Repnu. Jutri, 17. septembra, ob 20.30. Skladbe Mayerja, Devienneja, de Haana, Biersacka. Izvajata Trio Giorgio Marcossi - flauta, Lino Urdan - klarinet in Vojko Cesar - fagot. Vstop prost.

SKD Tabor - OPENSKI GLASBENI VEČERI. V petek, 18. septembra, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah klavirski recital pianista BENJAMINA ŠAVERJA. Na sporedu Bach-Liszt, Chopin, Schumann-Liszt, Verdi-Liszt in Musorgski.

izleti

KD F. Prešeren iz Boljunca organizira v soboto, 19. septembra, izlet k Cerknškemu jezeru. Izlet je namenjen predvsem udeležencem raziskovalnega tabora "Boljunc '87" in njihovim prijateljem. Informacije in vpisovanje po telefonu na št. 228438 ali 228729 od 13. do 14. ure.

kino

LETNI KINO - ARISTON - 16.00, 21.30 Giulia e Giulia, r. Peter Del Monte; i. Kathleen Turner, Sting, David Byrne, Gabriele Ferzetti.
LETNI KINO - LJUDSKI VRT - 21.00 Rambo II - La vendetta, i. Sylvester Stallone.
EXCELSIOR I - 16.30, 22.15 Arma letale, i. Mel Gibson, □
GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Predator, fant., ZDA; r. J. McTiernan; i. A. Schwarzenegger.
EDEN - 16.00, 22.00 La grande notte di Diana, porn., □□

VITTORIO VENETO - 17.00, 22.10 Fuga infernale, akc., ZDA 1986, r. Eric Karson; i. Tom Skerritt, Lisa Richhorn.
NAZIONALE II - 16.30, 22.00 Pregled srhljivke: La casa di Helen, r. Ethan Wiley.

FENICE - 17.30, 22.15 Il peccato dei sensi, porn., □□
EXCELSIOR II - 17.00, 21.45 Arizona junior, dram., ZDA 1987, 100'; r. Joel Coen, i. Nicholas Cage, H. Hunter.
NAZIONALE I - 16.30, 22.00 Un'orgia con Analisa, porn., □□
MIGNON - 17.00, 22.00 Il nome della rosa, dram., ZRN/Fr./It. 1986; r. Jean-Jacques Annaud; i. Sean Connery, F. Murray Abraham.

CAPITOL - Danes zaprto. Jutri, ob 16.30, 22.00 Basil, l'investigatore, ris., ZDA 1987; r. B. Mattinson, D. Michener, J. Musker.
NAZIONALE III - 17.00, 22.00 Il misterioso caso del Drago Chinese, r. Eric Gustavson; i. Henrik Scee, Elizabeth Sand.
LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 Camera con vista, kom., VB 1986, 120'; r. James Ivory; i. Helena Bonham Carter, Julian Sands.

RADIO - 15.30, 21.30 Police sexy story, porn., □□
Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Sindikat slovenske šole

obvešča vse šolnike, da ima začasno SEDEŽ na Ul. Carducci 8/II. Ker je trenutno še brez telefona, v potrebi kličite na št. 911470 - S. Skrinjar ali 299423 - Ž. Marc.

Istočasno se odbor SSŠ zahvaljuje podjetju Vatovec in članom za nudeno pomoč pri selitvi.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 16. septembra

LJUDMILA

Sonce vzide ob 6.44 in zatone ob 19.16 - Dolžina dneva 12.32 - Luna vzide ob 00.22 in zatone ob 16.27.

Jutri, ČETRTEK, 17. septembra

ROBERT

PLIMOVANJE DANES: ob 0.32 najnižja -23 cm, ob 10.20 najvišja 19 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 24,6 stopinje, zračni tlak 1021,6 mb narašča, brezvetrje, vlaga 79-odstotna, nebo jasno s slabo vidljivostjo, morje mirno, temperatura morja 24,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Stefano Simeone, Desirée Mares, Andrea Manini, Sofia Ate-len Piriz, Dora Scalici, Maria d'Ambra, Federico Bradassi.

UMRLI SO: 91-letni Enrico Plossi, 87-letna Anna Bolterstein vd. Giacomini, 73-letni Olivio Corsi, 81-letna Andreina Bisiacchi, 84-letna Luigia Karis vd. Terzoni, 74-letni Virgilio Covacci, 71-letna Alvita Minno, 92-letna Caterina Devescovi vd. Rismondo, 71-letni Pietro Torti, 79-letna Olga Buda, 80-letna Maria Luigia Tonon, 83-letna Elvira Vercon, 69-letna Danica Benci por. Bartoli.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 14. septembra, do sobote, 19. septembra 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg Oberdan 2, Ul. Tiziano Vecellio 24, Ul. Zorzutti 19, Largo Osoppo 1 (Greta), Lungomare Venezia 3 (Milje). ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Trg Oberdan 2, Ul. Tiziano Vecellio 24, Ul. Zorzutti 19, Largo Osoppo 1 (Greta), Trg Cavana 1, Trg Giotti 1, Lungomare Venezia 3 (Milje). ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Giotti 1, Trg Cavana 1, Lungomare Venezia 3 (Milje). ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razna obvestila

Upravni odbor Godbenega društva V. Parma iz Trebč obvešča, da bo pričetek pouka v društveni Vzhodnokraški godbeniški šoli danes, 16. septembra. Dosedanji učenci se bodo zbrali ob 16. uri za razdelitev urnika instrumentalnega pouka in nauka o glasbi. K pouku bomo sprejeli tudi nekaj novih učencev iz vseh vzhodnokraških vasi. Le-te bomo sprejemali od 17. do 18. ure v Ljudskem domu v Trebčah. Istega dne ob 20. uri bo tudi sestanek vseh godbenikov v zvezi z načrtovanjem programa dejavnosti za sezono 1987/88.

SKD Barkovlje obvešča, da bo seja glavnega odbora jutri, 17. t. m., ob 20.30. Mešani pevski zbor M. Pertot vabi mlade, da se mu pridružijo. Srečanje z novimi pevci bo vsak četrtek ob 20. uri v društvenih prostorih v Ul. Cerreto 12 v Barkovljah.

Društvo mladih raziskovalcev Trst-Gorica vabi vse člane na redno sejo, ki bo danes, 16. t. m., ob 18. uri v goriškem dijaškem domu. Odhod s Trga Oberdan v Trstu ob 17. uri.

razne prireditve

KD Vesna - Križ vabi na KONCERT mešanega pevskega zbora M. PERTOT iz Barkovelj, ki bo v soboto, 19. septembra, ob 20.30 v Križu na Kocjanovem borišču blizu Kržade. V primeru slabega vremena bo nastop v dvorani Doma A. Sirk.

KD Rdeča zvezda v sodelovanju z glasbeno zadrugo Ars Nova prireja KONCERT IN PREDSTAVITEV PLOŠČE NEW SWING QUARTETA v petek, 18. t. m., ob 20.30 v športno-kulturnem centru v Zgoniku. Vabljeni vsi ljubitelji črnske duhovne glasbe.

menjalnica

14. 9. 1987

Ameriški dolar	1296.—
Nemška marka	717,75
Francoski frank	213.—
Holandski florint	637.—
Belgijski frank	33,75
Funt šterling	2121.—
Irski šterling	1905.—
Danska krona	184.—
Grška drahma	9.—
Kanaški dolar	971.—

Japonski jen	8.—
Švicarski frank	866.—
Avstrijski šiling	101,70
Norveška krona	193,30
Švedska krona	202.—
Portugalski eskudo	8,50
Španska peseta	10.—
Avstralski dolar	893.—
Debili dinar	1,15
Drobni dinar	1,15

BCKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE Telef.: Sedež 040/67001
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Agencija Domjo 831-131

razstave

V umetnostni galeriji Barbacan bo od 19. septembra do 3. oktobra razstavljali slikar Ivo PETKOVŠEK. Razstava bo odprta po običajnem urniku.

V umetnostni galeriji Malcantan bo od 19. septembra do 3. oktobra razstavljala svoja dela Gabriele SCHURIAN iz Avstrije. Otvoritev v soboto ob 18. uri.

V prostorih bivše konjušnice pri Miramaru je do 30. septembra odprta monografska razstava, posvečena Gustavu Pulitzerju Finaliju.

Razstava Človek in trta v Kraškem muzeju v Repnu bo odprta do 16. oktobra. Urnik: od ponedeljka do petka od 17.00 do 20.00; ob sobotah in nedeljah od 11.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00.

V umetnostni galeriji Cartesius bodo v soboto, 19. t. m., ob 18. uri otvorili razstavo goriškega umetnika Virgilija MALNIJA.

šolske vesti

Slovenski dijaški dom S. KOSOVEL Trst, Ul. Ginnastica 72 ali Campo San Luigi 11 (mestni avtobus št. 25), sporoča, da je do 19. septembra odprto VPISOVANJE za šolsko leto 1987/88 vsak dan od 8. do 13. ure. Vsa pojasnila dobite po telefonu na št. 573141 in 573142.

Na šolskem skrbništvu je bil 12. t. m. objavljen NADALJNI SEZNAM PROSILCEV ZA LETNE SUPLENCE na slovenskih nižjih in višjih srednjih šolah. Zainteresirani prosilci so vabljeni, da se zgledajo na skrbništvo jutri, 17. t. m., ob 9. uri oz. ob 10. uri za tehnične predmete.

čestitke

Danes praznuje v Mačkoljah EURO PAROVEL 19. rojstni dan. Veliko zdravja, sreče in mnogo uspeha pri delu mu želijo starši, sestra ter vsi sorodniki in prijatelji.

Danes praznujeta v Boljuncu 48 let poroke ZOFIJA in DANILO SANCIN. Še na mnoga leta jima kličejo sinova Edvin in Dušan, snahi Marija in Gracijela ter vnuki Marina, Renato, Suzana, Martina in Federika.

prispevki

V spomin na Angelo Bernetič-Čufar darujeta Pepka in Mirko 20.000 lir za KD Lipa.

V spomin na Angelo Bernetič-Čufar daruje družina Grgič (Padriče 42) 20.000 lir za TPPZ P. Tomažič.

Namesto cvetja na grob Stanka Požarja daruje družina Ražem 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

Ob drugi obletnici tragične izgube dragega Radija Dolenca daruje žena Danica 50.000 lir za SKD Tabor.

V počastitev spomina strica Antona Sosiča daruje Bruno Sosič z družino 15.000 lir za mešani pevski zbor Primo-rec-Tabor.

N. N. daruje 20.000 lir za SKD Tabor.

mali oglasi

TRGOVSKO PODJETJE išče samostojno pisarniško moč. Zahteva se: večletna praksa v knjigovodstvu in upravljanje komputerja ter znanje slovenskega in italijanskega jezika. Tel. 65383 od 8. do 13. ure in od 15. do 18. ure vsak dan razen nedelje in ponedeljka.

20-LETNI FANT, tiskar off-set, z odsluženo vojaščino, bi se rad zaposlil tudi izven stroke. Tel. 211703 ali 212468.

VEČJO KOVINSKO OMARO s ključem in mizo nujno išče Sindikat slovenske šole, Ul. Carducci 8/II. Telefonirati na št. 911470 ali 299423 v večernih urah.

PRIVATNO prodam avtomobil audi 80 diesel, 1600, letnik '82, v odličnem stanju. Tel. 228145.

PRODAJAM knjige za II. razred RTV z avda J. Stefan in knjige za prve tri razrede znanstvenega liceja ter iščem knjige za 4. razred iste šole. Tel. 753938 ob urah obedov.

PRODAJO 2 sode po 2 hl, plavnik po 5 hl, milin za grozdje in stiskalnice. Družina Tomšič, tel. 0481/21467.

PRODAJ Kostonjeve sode, 250 l in 350 l, v odličnem stanju. Tel. 228695 v popoldanskih urah.

IVAN TERČON je v Mavhinjah na št. 42 odprl osmico. Toči belo in črno vino. Poskrbljeno je za prigrizek.

EMIL PURIČ (Jakopinov) ima odprto osmico v Repnu št. 15. Toči črno vino.

OSMICO je odprl v Zgoniku Miro Žigon. Toči belo vino in teran.

Darujte v sklad Mitje Čuka

Poučen izlet v naravo udeležencev poletnega tabora Boljunc 1987

Ob koncu avgusta je v Boljuncu potekal raziskovalni tabor za spoznavanje značilnosti doline Glinščice, ki ga je pod pokroviteljstvom dolinske občine priredilo KD F. Prešeren iz Boljunca. Prireditelji so želeli nuditi srednješolski mladini možnost ustvarjalne zaposlitve in predvsem priložnost, da so se mladi iz dolinske občine lahko združili in skupaj preživeli nekaj pesih počitniških dni. Pobuda boljunskega društva je res privabila precejšnje število srednješolskih mladincev in v spored poletnega tabora je bil takšen, da je uresničil marsikatero željo doraščajočih mladine: mladi udeleženci so imeli dovolj časa za zabavo in razvedritve, obenem so z raziskovalnim delom odkrili obilico zanimivosti o naravnih bogastvih neposredne okolice in doline Glinščice.

Po vsestranskem uspehu prvega tabora se je KD F. Prešeren odločilo, da se bo mladini še globlje posvetilo in priredilo zanje primerne prireditve. Ena izmed prireditvev boljunskega društva, ki je namenjena izrecno doraščajoči mladini, je poučni izlet k Cerknškemu jezeru, ki bo ob koncu tedna.

Pot bo mlade izletnike zanesla na Notranjsko do Cerknškega polja med Javorniki in Bloško planoto, kjer periodično nastaja presihajoče jezero. Mladince bosta spremljali biologinja Damjana Ota, ki jih bo vpeljala v odkrivanje zanimivosti živalstva in Sonja Gregori, članica društva in mentorica tabora Boljunc '87, ki bo mladim pojasnjevala čudovite naravne pojave kraškega sveta in nastajanje značilnega presihajočega jezera. Vojko Slavec pa bo skupino mladincev vodil na vrh Slivnice. Planinska pot ni naporna, tako da bo pohod za naše ljubitelje narave prijeten užitek. Vožnjo v avtobusu pa bosta poživila glasba in petje, saj se bo izletnikom prav gotovo pridružil kitarist ali harmonikar.

Izlet k Cerknškemu jezeru bo v soboto, 19. septembra. Odhod bo ob 7. uri z Gorice v Boljuncu, povratek pa je predviden v večernih urah. Cena izleta je 9.000 lir. Vpišejo se lahko vsi udeleženci Raziskovalnega tabora Boljunc '87 in vsi njihovi prijatelji, ki ljubijo naravo in veselo družbo. Kdor bi se rad vpisal, naj pokliče po telefonu na št. 228438 ali 228729 od 1. do 14. ure. (bb)

Javni natečaj devinsko nabrežinske občine

Občina Devin Nabrežina razpisuje javni natečaj za časni sprejem v službo pomožnega oseba v otroških vrtcih in osnovnih šolah v občini ter v centralni kuhinji. Kandidati bodo izbrani na osnovi kolokvija ter predhodnih službenih potrdil.

Na razpis se lahko prijavi italijanski državljani med 18. in 35. letom starosti, razen izjem, ki jih predvideva zakon. Imeti morajo tudi diplomu nižje srednje šole.

Prošnji morajo zainteresenti napisati na nekolikovnem papirju. K prošnji pa morajo priložiti fotokopijo študijskega naslova, potrdila o morebitnem službovanju in delovnih izkušnjah ter vse druge naslove, za katere kandidat misli, da bi mu lahko koristili. Predložiti jo morajo županstvu devinsko-nabrežinske občine do 14. ure 17. septembra 1987.

Za nadaljnje informacije in za dvig razpisa se zainteresenti lahko obrnejo na občinski urad za stike z javnostjo in prevajanje, ki ima sedež na županstvu v sobi št. 20, ali telefonsko na št. 200421, int. 17.

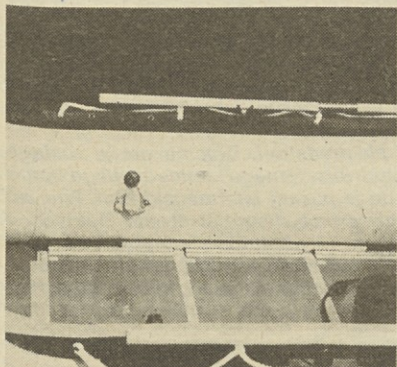
Delovna mesta za sluge

Tržaška pokrajina razpisuje javni natečaj za pet slug s polovično rezervno za stalno osebo, ki dela v Upravi. Možnost vpisa zapade 31. oktobra 1987. Prošnje morajo izročiti Tržaški pokrajini, v urad predsedništva v Ul. Geppa 21. Za informacije se lahko zainteresirani obrnejo na Urad za osebe v Ul. Geppa 21 od ponedeljka do sobote.

ti in morje

vojko colja

Mali napihljivi čoln mark I za krajše nedeljske potepe

V obdobju, ko tržišče ponuja nove in nove modele hibridnih napihljivih čolnov s plastičnim dnom najrazličnejših oblik in razsežnosti, zveni skoraj bogokletno, da neki obrat ponuja novi model klasičnega napihljivega čolna, ki ima med drugim tudi napihljiv gredelj. Ko pa vidimo, da je to francoski obrat Zodiac, se lahko zamislamo.

Pred kratkim smo zapisali, da so napihljivi čolni s plastičnim dnom drage igračke za nekaj izbrancev. Po vsem sodeč se še marsikdo strinja s to oceno. Novi Zodiacov model mark I je v glavnem podoben prejšnjim, ima zato že klasične oblike, značilne za ta ob-

rat, ki je prvi v svetu začel s proizvodnjo napihljivih čolnov za civilno tržišče. Od prejšnjih modelov se razlikuje po obliki dna in zaradi novega materiala. Dno ima še vedno napihljivi gredelj, ki pa je globlji od prejšnjih. To daje čolnu večjo stabilnost. Katedralna oblika dna, med drugim omogoča glisanje tudi s šibkejšimi motorji. Glede materiala, ki ima trgovsko ime Strongan 202, moramo navesti, da je rezultat Zodiacovih raziskav, ki naj bi omogočile trpežen, a obenem konkurenčen proizvod. Strongan 202 je izredno odporen na mehanske poškodbe, kar je bilo navsezadnje značilno tudi za prejšnje Zodiacove »tkanine«. Tokrat so poskrbeli predvsem za ultravijolične žarke, ki so bili do sedaj glavni krivec za staranje napihljivih čolnov. Za obrat pa je še najbolj koristno, da tako zajamčita izredno trajnost in lepilo, kar seveda ni proizvodne stroške.

Notranje dno sestavljajo tri lesene plošče iz furnirja, ki so obrobene z aluminijastimi okviri. Na gumenjak jih pritrdimo z dvema prečnima aluminijastima profiloma, ki se zagostita v okvire, da tako zajamčita izredno trdnost dna. Osebo sem bolj navdušen na kompletne aluminijaste plošče, saj

z njimi popolnoma odpravimo vzdrževalna dela. Aluminijasti okvir s tirnicami, ki omogočajo pritrdjevanje opreme, je nekakšen kompromis za znižanje cene in teže.

Mark I je dolg 3,50 metra (bivalni prostor 1,80 metra), širok 1,59 metra (0,74), premer komor (zračnic) je 42 centimetrov, tehta pa 55 kilogramov. Kot vidimo, je to napihljivi čoln majhnih razsežnosti, ki omogoča le nedeljske potepe in lahko služi kot pomožno plovilo večjim jahtam. Notranji prostor je namreč precej omejen, da lahko vkrcamo le najnujnejšo opremo. Kljub temu, da je obrat izposloval tehnično dovoljenje (omologacijo) za pet oseb, lahko vanj zaradi omejenega prostora vkrcamo le tri osebe.

Zodiac je nedvomno sinonim kakovosti. Mali mark I je torej namenjen vsem tistim, ki nimajo prostora, kjer bi lahko hranili napihnjen gumenjak, da ga morajo vsakič spakirati. To je navsezadnje glavna značilnost vseh Zodiacovih modelov z napihljivim gredljem, ki imajo ob minimalnem vzdrževanju dolgo življenjsko dobo, kljub nekoliko mačehovskemu spravljanju. Seveda moramo ob koncu sezone tak gumenjak temeljito očistiti, premazati z voskom, v napihljive komore pa vbrizgniti smukec. Prav z voskom ne smemo skopariti, gumenjak moramo premazati pred vsakim pakiranjem. Obenem moramo paziti, da ne zlagamo gumenjaka vsakič enako, da preprečimo morebitne okvare »tkanine« na pregibih.

Kot rečeno, omogoča ta napihljivi čoln glisanje že z nizkimi motorizacijami. Obrat predvideva največjo jakost 20 KM, a to le za primer, da bi čoln rabili za vodno smučanje. Z 10-konjskim krmmim motorjem dosežemo 15 vozlov, kar je vsekakor spoštljiva hitrost za še kar cenen motor.

Kot zadnje naj navedemo, da stane mark I brez 18-odstotnega davka IVA 2.400.000 lir, kar seveda ni malo. Cena je navsezadnje glavna hiba Zodiacovih gumenjakov, ki pa je zaradi izredne kakovosti materialov opravičljiva.

ženska in njena stvarnost mima kapelj

Winnie Mandela: politična vdova in nositeljica črnskih pravic

V južnoafriški stvarnosti, ki sloni na rasizmu in vsestranskem izkoriščanju črnske večine, predstavlja Winnie Nomzamo Mandela steber, na katerega se lahko vsak zatiranec opre. Winnie je temperamentna ženska s predirnimi črnimi očmi, ki se strastno zavzema za to, da bi svoj narod izpeljala iz jeklene sedanosti. Zaslovela je že pred 29 leti, ko se je poročila z moškim, ki je potem postal legenda.

Winnie in Nelson Mandela sta se vzela, ko je bila ona stara 24 let. Nelson je bil tedaj črni nacionalist v žlahtnem pomenu besede in vodja gibanja za osvoboditev, imenovanega Afriški nacionalni kongres. V vseh teh letih pa je Winnie z njim živela le šest mesecev. Leta 1964 so ga namreč obsodili sabotaž in nasilja in mu dodelili do smrtno ječo. Odkar je bil obsojen, ga je žena obiskovala po 40-krat na leto, vsakič po pol ure. Do leta 1985 sta se lahko pogovarjala samo skozi stekleno pregrado, in še to pod paznikovim nadzorstvom. Danes jima je dano, da se srečujeta v isti sobi. Njuna zveza je bila od vsega začetka bolj podobna križevemu potu, saj je policija že na dan poročnega slavlja razpodela svate in jih legitimirala. Po izročilu plemena, kateremu Winnie pripada, mora slovesnost potekati na ženinem domu, vendar sta mladoporočenca praznovala samo v nevestini hiši; policija jima je prepovedala nadaljevati slavlje, kot je v navadi. Še danes hrani Winnie kos torte, ki bi jo morali svatje prerezati na ženinem domu.

Winnie je kmalu občutila, kako zvično in nasilno beli gospodarji v burški republiki zamašijo usta bojevnikom proti apartheidu. Tudi njej so namreč naložili nečloveško kazeno, imenovano bannorder, ki političnim nasprotnikom onemogoča, da bi lahko kdaj spregovorili. Človek, ki ga ta prepoved doleti, se praviloma ne more ganiti iz kraja stalnega bivališča, če mu pristojne oblasti tega posebej ne dovolijo. Ne sme se pogovarjati v skupini ljudi, tisk ne sme navajati njihovih besed, ne sme se udeleževati nobenih javnih manifestacij. Winnie Mandeli je policija prepovedala tudi opravljati poklic socialne delavke, za katerega se je izobrazila.

Kljub vsemu je Winnie rodila dve hčerki. Nič kolikokrat se je izgubila med zidovi jetnišnic, kjer se je morala zagovarjati pred sodiščem, obtožena prekrškov zoper odredbe oblasti. Zapor je postal takorekoč njen drugi dom. Pred svetovno demokratično javnostjo se je izkazala leta 1976, ko so mestno četrt Soweto pretresali hudi črnški nemiri. Tedaj je izgubilo življenje na stotine pretežno mladih črncev, Winnie Mandela pa se je postavila ob stran njihovih staršev. Na protestnem shodu je obtožila beli režim v Pretorii in mu očitala krivdo za nemire in nasilje v državi. Javnost je tudi opozorila, da dokler črnska večina ne bo imela pravic, ki ji pripadajo, bodo v Južni Afriki neprestani nemiri, ljudje bodo umirali za to, kar jim po vsakem človeškem načelu pripada. Zaradi svojih izjav je morala več kot leto dni preživeti v getu. Namesto da bi mirovala in čakala na »svobodo«, je tu ustanovila bolnišnico, otroški vrtec in zavetišče. K njej so prihajali znameniti obiskovalci z vsega sveta, ki so hoteli spoznati že mitično »politično vdovo«. Postala je junaški zgled, saj je stalno in neustrašno dopovedovala svojim rojakom, da ni pravica do človeškega dostojanstva samo pravica belih, ampak prav tako črnih ljudi.

Tudi zasebno, kolikor o zasebnosti sploh lahko govorimo, Winnie Mandela živi tako, kot ji narekuje naravna samozavest. Nakupuje v trgovinah, ki so namenjene belcem, telefonira v javnih govorilnicah, ki jih večinski narod ne sme uporabljati, javno razmišlja, kako smešno je govoriti o napredku, preobrazbi in reformah samo zato, ker se v deželi počasi, po kapljicah uveljavljajo razmere, ki so sicer drugod po svetu popolnoma normalne. Winnie, katere rodovno ime Nomzamo pomeni »tista, ki mora v življenju prestati mnogo preizkušenj«, je za mnoge črnce mati ljudstva. Kot mati in žena pa ni okusila resničnega zakonskega življenja. Nad to čustveno pomanjkljivostjo modruje: »Ne vem, ali ima moj mož napake kakor vsak smrtnik. Ostalo mi je le še toliko časa, da ga imam rada in hrepenim po tem, da bi bila skupaj. Ko so ga obsodili na do smrtno ječo, je z njim odšel tudi kosček moje duše.«

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
11.55 Vremenska napoved 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Portomatto (1. del) 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - tri minute 14.00 Film: Il terrore dei mari (pust., It. 1961, r. Domenico Paolella, i. Don Megowan, S. Pampanini) 15.35 Dok.: Pan - Zgodbe o naravi 16.15 Risanke: Pac-Man 16.55 Nanizanka: Taxi 16.40 Nad.: Le affinità elettive 18.00 Dnevnik - kratke vesti 18.05 Variete: Portomatto (2. del) 19.40 Almanah in vremenska napoved 20.00 Dnevnik 20.30 Aktualno: Predstavitev filma Good Morning Babilonia 20.55 Evropska nogometna prvenstva 22.45 Dnevnik 22.55 Filmske novosti 23.00 TV film: Sei mesi d'amore (r. Jack Bender, i. John Ritter, Karen Carlson) 0.35 Dnevnik - zadnje vesti 0.50 Šport: Mednarodni atletski miting (prenos iz Cagliarija)	11.45 Nadaljevanka: Tempi d'oro (5. del) 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.25 Dnevnik - šport 13.30 Nanizanka: Saranno famosi 14.30 Dnevnik - kratke vesti 14.35 Zabavna oddaja: Arcobaleno, vmes dokumentarec o rastlinah in risanka Dick Tracy 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Nanizanka: Blondie 18.30 Športne vesti 18.40 Šport: golf (prenos iz Albarelle) 18.55 Šport: pokal pokalnih prvakov, Merthyr Tydfil-Atalanta 19.45 Dnevnik, vreme in športne vesti 20.50 Film: Il clan dei marsigliesi (dram., Fr. 1972, r. José Giovanni, i. Jean Paul Belmondo, Claudia Cardinale) 22.35 Dnevnik 22.50 Evropska nogometna prvenstva 0.20 Dnevnik - zadnje vesti 0.35 Nočni film: Gli avvoltoi della metropoli (krim., Fr. 1961, r. Alfredo Rode, i. Claudine Dupuis, Jean Danet, Dora Doll)	15.25 Šport: Sredozemske igre (prenos iz Latakije - Sirija) 16.25 Šport: nogomet, pokal UEFA, Pogon Stettino-Verona 17.15 Športni dnevnik: Derby (pripravi Aldo Biscardi, sodelujejo Sara Simeoni, Sandro Mazzola in Novella Calligaris) 18.15 Šport: SP v ritmični gimnastiki (prenos iz Varne) 19.00 Dnevnik 19.20 Deželne vesti 19.35 Glasbena oddaja: Pokerconcerto - Special Marras (prenos iz Bussole Inn) 20.05 Izobraževalna oddaja: Formazione di un continente - Corridoi di fuoco 20.30 Nanizanka: I professionals - Scoperta di un cimitero 21.30 Dnevnik - nocoj 21.45 Film: Rapsodia (dram., ZDA 1954, r. Charles Vidor, i. Elizabeth Taylor, Vittorio Gassman) 23.35 Dnevnik 23.40 Deželne vesti 23.55 Nadaljevanka: Haendel (2. del)	10.00 TV mozaik. Integrali (pon.) 10.40 TV drama: Henrik IV. (William Shakespeare, r. David Giles, i. Jon Finch, David Gwillim, Tim Piggett-Smith, pon. 1. dela) 17.05 TV mozaik. Integrali (pon.) 17.45 Poročila 17.50 Lutkovna serija: Kljukčeve dogodivščine (4. del) 18.05 Otroška oddaja: Moj prijatelj Piki Jakob (4. del) 18.25 Dokumentarec: Živalski svet 19.00 Obzornik 19.10 Risanke 19.25 Vreme in dnevnik 20.00 Aktualno: Mednarodna obzorja, Kitajska - Naj se razvija sto tovarn 20.45 Film tedna: Nam bog ne verjame več - 1. del filmske trilogije Kam in nazaj (dram., Avstrija 1981, r. Axel Corti, i. Johannes Silberschneider, Barbara Petrich, Armin Müller-Stahl) 22.35 Dnevnik 22.50 Informativna oddaja: Videogodba (pon.)	17.00 Šport: košarkarski turnir Alpe-Jadran, Segafredo-Olimpia 18.00 Nadaljevanka: Vite rubate 19.00 Odprta meja V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki: TRST — Slovesna otvoritev seminarja za slovenske šolnike MILJE — Predlogi za rešitev občinske krize TRST — Predstavitev nove sezone Stalnega gledališča F-JK TRST — Ariana Bogatec državna prvakinja v jadranju TRST — Predstavitev košarkarske ekipe Jadran 19.30 TVD Stičiče 19.45 Nadaljevanka: Veronica 20.30 Šport: nogomet - pokal UEFA, Flamurtari-Partizan 22.00 TVD Vسدanes 22.15 Glasbeni variete: Sotto le stelle 23.30 Šport: nogomet - pokal prvakov, Porto-Vardar
CANALE 5	ITALIA 1	TELEFRIULI	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.30 Jutranja telovadba 8.40 Nanizanke: La grande vallata, 9.30 General Hospital, 10.25 Alice, 10.45 Orazio 11.15 Kviz: Tuttinfamiglia 12.00 Nanizanki: Arcibaldo, 12.30 Bonanza 13.30 Nadaljevanka: Sentieri 14.30 Film: Eternamente femmina (kom., ZDA 1953, r. Irving Rapper, i. Ginger Rogers, William Holden, Paul Douglas) 16.30 Nanizanki: Alice, 17.00 L'albero delle mele 17.30 Kviz: Doppio Slalom 18.00 Nanizanke: Una famiglia americana, 19.00 I Jefferson, 19.30 Love Boat 20.30 Film: Lo sport preferito dall'uomo (kom., ZDA 1964, r. Howard Hawks, i. Rock Hudson, Paula Prentiss, Maria Perschy) 22.50 Informativna oddaja: Speciale News 23.30 Nanizanke: Fifty Fifty, 0.30 Premiere, 0.45 Sceriffo a New York	9.15 Film: Milano miliardaria (kom., It. 1951, r. Marino Girolami, I. Tino Scotti, Isa Barzizza) 11.00 Nanizanke: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini 13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, risanke Creamy, Juny Peperina, Vola mio mini Pony 14.30 Nadaljevanki: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo 16.15 Nanizanki: Il Santo, 17.15 Aspetando il domani 18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie 19.30 Nanizanka: Quincy 20.30 Kviz: OK il prezzo è giusto 22.30 Film: Sotto l'arcobaleno (kom., ZDA 1981, r. Steve Rash, i. Chevy Chase, Carrie Fisher) 0.15 Nanizanki: Shannon, 1.05 Il Santo	13.00 Dokumentarec: Bella Italia 13.30 Nadaljevanka: Marta 14.30 Nanizanka: George 15.00 Drazba: Roberta Pelle 15.30 Glasbena oddaja: Music box 17.45 TV film: Racconti italiani 19.00 Dnevnik 20.00 Nanizanka: I cercatori d'oro 20.30 Rubrika: Župan in njegovi ljudje 22.00 Nanizanka: Sherlock Holmes 22.30 Dnevnik 23.30 Variete: Il cappello sulle ventitre 0.30 Informativna oddaja: News dal mondo	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Poti do branja; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Pregled deželne tiska; 10.10 Koncert v občinskem gledališču v Trzinu: simfonični orkester RTV Ljubljana, pianist François Joël Thiollier, dir. Anton Nanut; 11.35 Glasbeni mozaik; 12.00 Živozeleno; 13.20 Ženski zbor Collegium musicum iz Beograda; 13.40 Glasbene skice; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Naš popoldan z glasbo in besedo; 16.00 S poti po Afriki; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Obrazi in utrinki iz slovenske proze; 18.20 Glasbene skice.	7.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Reportaže, intervjuji, zanimivosti in pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Glasbeni kiosk; 18.00 Poletne glasbene prireditve; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Zaključek sporedov, nato prenos Radia Ljubljana.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEFRIULI	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: Gunsmoke	8.30 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.20 Wonder Woman, 10.10 Tarzan, 11.00	(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Za knjižne molje; 8.30 Instrumenti se vrstijo; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Melodije; 14.05 Mehurčki; 14.20 Glasbena mladina Slovenije; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio; 18.00 Ansambel Borisa Franka; 18.15 Naš gost; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Laho noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Zbori; 20.35 Naši interpreti; 21.05 Odlomki iz opere Kovansčina; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Jazz.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 7.00 Dober dan; 8.00 Prirčno vaši; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovna pravila; 11.30 Na prvi strani; 11.35 Ansambel Casadei; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popevka; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Kultura in umetnost; 15.45 Sintozirani; 16.00 Pogovor s psihologinjo; 16.33 Made in Yu; 17.00 Bublino; 17.45 High power.

Ducat ostrostrelcev na Občini spraval v manjšino Scaranov odbor

Zavrtnjena poveritev del za pol milijarde lir inž. Graziatu

»Petnajst glasov za, šestnajst proti, pet belih glasovnic. Odbor bo proučil politične posledice tega glasovanja. Seja je zaključena.« Tem besedam vidno presenečenega in jeznega župana Scarana je na ponedeljkovi seji občinskega sveta za kak trenutek sledil popoln molk vseh prisotnih, zatem pa so se razvnela glasna uganjanja in polemike, odkod tako množično "dezertertvo" iz vrst večine.

Do presenetljivega izida tajnega glasovanja je prišlo ob sklepu o poveritvi vodstva del za drugi del tovarnega postajališča pri Štandrežu. Predlog odbora, ki so ga spremljale predhodne polemike in nasprotovanja, je bil, naj bi vodstvo del prevzel inž. Gelsierino Graziatu, ki je že vodil gradnjo prvega dela avtoporta. Za ta drugi del naj bi inženir prejel skoraj pol milijarde, točneje 493 milijonov 600 tisoč lir.

Ob tako izdatni vsoti je postala poveritev vodstva del dokaj delikatna zadeva. Sklep je bil prvič na dnevnem redu občinskega sveta teden pred ponedeljkovo sejo, po večmesečnem odlašanju v občinskem odboru. Očitno je šlo za kočljivo vprašanje, ki pa se mu je pridružila tudi politična igra v vrstah večine. To zlasti v KD, kjer so mnogi izkoristili priložnost, da so spravili v manjšino odbor in župana.

Le na tak način si lahko razlagamo presenetljivi izid glasovanja. Udeležilo se ga je 36 svetovalcev: 27 petih strank večine (od teh 17 KD), katerih načelniki so po večurni razpravi raz-

čistili nekatera nesoglasja in napovedali, da bodo glasovali za sklep. Razčlenjena so bila stališča strank opozicije: 4 komunisti in zeleni Fiorelli so napovedali, da bodo glasovali proti, trije misovci naj bi se vzdržali, liberalci pa je podprl predlog odbora. Napovedano razmerje naj bi torej bilo 28 proti 5, ob treh vzdržanih. Pri tajnem glasovanju pa so se vrste (z liberalcem okrepljene) večine močno razredčile: 11 njenih predstavnikov je prestopilo na drugi breg, dva sta oddala belo glasovnico. Točno kolikor je bilo dovolj za propad sklepa in odmevno politično klopoto županu.

Takoj je bilo jasno, da so - ob morebitnih ostrostrelcih iz vrst ostalih večinskih partnerjev - takemu rezultatu botrovala globoke razprtije v vrstah KD, ki je očitno razdvojena med pristaši in nasprotniki sedanjega župana. Slednji so tokrat izkoristili delikatno vprašanje v zvezi z avtoportom in postavili večino pred rob krize.

Okrog poveritve vodstva del inž. Graziatu že pred ponedeljkovo sejo niso manjkale težave. Iz posega socialista Brunella smo namreč lahko izvedeli, da je v prejšnjem tednu že bilo v teku politično preverjanje med strankami večine, ki je posredno povezano prav s tem vprašanjem. Odložitev sklepa s seje 7. septembra so namreč zahtevali socialisti: Razburilo jih je stališče iz vrst KD, da gre za zadnje veliko naročilo zasebniku, medtem ko naj

bi vnaprej vodil taka dela občinski tehnični urad. »Sklepa ne bomo podprli,« je dejal Brunello, »če načelnik KD ne prekliče tega stališča.« Pojasnilo je zahteval tudi Druhuca (PRI). Odgovor s strani načelnika večinske stranke Tuzzija je bil jase: »KD meni, tako kot je bilo dogovorjeno z drugimi strankami večine, da je treba ovrednotiti občinski tehnični urad, ki pa danes gotovo ni v stanju, da bi prevzemal tako zahtevno in obsežno delo. Trdimo samo, da bo treba posvetiti več pozornosti občinski službi, nikakor pa ne, da gre za zadnje zunanje naročilo.«

Navidez je ta izjava izgladila nesoglasja v večini. V resnici pa obstajajo še drugi spori, ki niso prišli na dan med razpravo, ampak so ostali oviati v senco tajnega glasovanja. Že načeto preverjanje bo po tem izidu zadobilo širše in gotovo polemične razsežnosti.

Čeprav je razplet politične igre večine postavil opozicijo v ozadje, so omembe vredne tudi kritike komunistov in zelenega na vsebinske aspekte sklepa o vodstvu del avtoporta. Fiorelli je razburil župana z generičnimi namigovanji na možnost podkupnin ob poverjanju del, katerim so namenjene tako mikavne vsote. Busolini (KPI) je ugotovil zadrego v večini, kritiziral je postopke, zaradi katerih bo Občina pri vsej gradnji avtoporta porabila več denarja, kot bi bilo treba (»tudi to lahko botruje namigovanjem o možnosti podkupovanja«).

Arzenik in stare čipke v Kulturnem domu

Uspel gledališki večer s skupino Terzo Teatro

Lepo število italijanskih pa tudi slovenskih gledalcev se je v ponedeljek zvečer odzvalo vabilu rajonskega sveta za Svetogorsko četrt in Placuto. Na odru Kulturnega doma je bil na pobudo rajonskega sveta nastop goriške amaterske gledališke skupine Terzo Teatro, ki je uprizorila zabavno komedijo Otta Josepha Kesserlinga Arzenik in stare čipke.

Občinstvo gotovo ni bilo razočarano ob predstavi. Deloma gredo zasluge samemu delu, ki je ena najbolj zabavnih stvaritev "črnega" komedijskega žanra in je osvojilo tudi režiserja Franka Capro, da je posnel istoimenski film. Prav na filmske podobe so se navdihnili scenografi pri oblikovanju scene. Gotovo pa zasluži priznanje tudi dovršena izvedba s strani gledališke skupine pod vodstvom režiserja Maura Fontaninija. Čeprav amaterji, so goriški gledališčniki pokazali dobro pripravljenost in izkušnost v večletnem gledališkem udejstvanju.

Komunisti zahtevajo odstop goriškega občinskega odbora

Mestno tajništvo KPI je med strankami prvo uradno reagiralo na predsinočni presenetljiv izid glasovanja v občinskem svetu. Zavrtnje sklepa, je rečeno v tiskovnem poročilu, je izraz krize občinskega odbora in večine. Komunisti vidijo v izidu glasovanja izraz trojnega nezaupanja. Prvič, do inž. Graziata, ki je »tudi zahvaljujoč se privilegiranim odnosom z določenimi krogi KD, v zadnjih 30 letih vodil vsa večja javna dela«. Drugič, do župana in dela KD, ki ga podpira, morda tudi v vidiku manevrov pred prihodnjimi deželnimi volitvami. Tretjič, do celotnega občinskega odbora, saj je načelnik svetovalcev KD pred glasovanjem javno zahteval politično zaupnico predlogu in delovanju odbora.

KPI meni, da sedanja petstrankarska večina ni sposobna upravljati mesta in zahteva odstop občinskega odbora. Da se prepreči nadaljnje zamude pri uresničevanju drugega dela tovarnega postajališča (»zaradi sporov v večini dela stojijo že osem mesecev«, ugotavljajo), pa predlagajo, naj se vodstvo del nemudoma poveri občinskemu tehničnemu uradu, sicer obstaja nevarnost, da bo dolgo obdobje preverjanja imelo kvarne posledice za Gorico.

Slovesna podelitev v soboto v avditoriju

Dva italijanska filma dobitnika nagrade S. Amidei za scenarij

Scenaristi Ruggero Maccari, Furio Scarpelli in Ettore Scola za film »La famiglia« ter Piero De Bernardi in Leo Benvenuti za film »Speriamo che sia femmina« so letošnji dobitniki nagrade Sergio Amidei za najboljši filmski scenarij. Za nagrado se je potegovalo šestnajst filmov, po 8 iz lanske in letošnje sezone, ki so jih predvajali na Gradu. Do 4. podelitve nagrade, ki jo podeljujejo vsaki dve leti, bo prišlo v soboto na slovesnost ob 17.30 v avditoriju. Ob nagrajenih (manjkal bo Scola, ki je kot režiser trenutno zaposlen v Sovjetski zvezi) bodo prisotni člani žirije: predsednik, scenarist Age Inocci ter Mario Monicelli, Giovanna Ralli, Aldo Bernardini in Suso Cecchi D'Amico. Ob tej priložnosti bodo prebrali uradni utemeljitvi nagrad in pojasnili odločitev o izboru dveh filmov.

Na slovesnosti bo Občina predstavila dve knjigi o filmskih scenarijih Sergia Amideija, večer pa se bo zaključil v Verdijevem gledališču, kjer napovedujejo premiersko predstavitev enega od filmov z letošnjega festivala v Benetkah.

Danes in jutri stavka v ladjedelnici

V tržiški ladjedelnici je sindikat že včeraj okkal stavkovno gibanje, za danes in jutri pa je napovedana pol-drugourn protestna stavka, po posameznih obratih. V prihodnjih dneh je pričakovati zaostritev pretostnih dejanj, če ne bo prišlo do sporazuma, oziroma vsaj do drugačnega pristopa glede izplačila nagrade za produktivnost. V ospredju je torej gmotno vprašanje, o katerem je govor že kar nekaj mesecev, a doslej ni našlo primerne, oziroma za delavce sprejemljive rešitve. Ravnateljstvo podjetja je sicer pripravljeno izplačati nagrado za večjo produktivnost, vendar na osnovi globalnega porasta produktivnosti v vseh obratih Fincantieri. To, kar ponujajo, pa je za delavce v Trziču nesprejemljivo.

Zaostritev spora utegne povzročiti tudi večjo zamudo roka za izročitev ploščadi Micoperi. To plovilo bi moralo že v začetku prihodnjega tedna začeti poskusne vožnje v zalivu.

Sindikalni svet je poleg današnje in jutrišnje stavke napovedal tudi preklis nadurnega dela. Prav ta sklep utegne povzročiti precejšnje zamude v postopku za dograditev ploščadi.

Spor zaradi izplačila nagrade za produktivnost se je začel pravzaprav že konec lanskega leta. Podjetje je takrat izplačalo prvi obrok nagrade, drugi pa naj bi delavci prejeli julija, vendar sporazum ni bil spoštovan s strani vodstva podjetja.

Odmevi na nedeljsko manifestacijo tudi na seji pokrajinskega sveta

Odmevi na nedeljsko manifestacijo v Gorici ob 40-letnici ponovne priključitve Gorice k Italiji in na razne spremljajoče pobude strank in raznih združenj so se slišali tudi na ponedeljkovi seji goriškega pokrajinskega sveta, kjer je predsednikovemu, zelo umirjenemu in zmernemu poročilu sledila vroča poldruga uro trajajoča razprava predstavnikov štirih strank. Najbolj glasni so bili, poleg misovca, krščanski demokrati, ki so, z drugimi besedami, potrdili pravzaprav stališče misovca Cosme. V razpravo sta posegla tudi komunista Poletto in Cipolloni ter socialisti Cej.

Demokristjani in misovec so pokrajinski upravi, pravzaprav je bil napad usmerjen bolj na predsednika Cumpetto, očitali, da se je zelo mlačno vključila v proslavo in da v bistvu ni potrošila niti lire za tako manifestacijo. »Pokrajina je spet zamudila dvojno priložnost, kajti ni šlo samo za proslavo 40-letnice povratka Italije, ampak tudi za 40-letnico obnove pokrajine v današnjih okvirih«, je dejal svetovalec KD Agati, ki je v nadaljevanju posega opravičeval utemeljenost izbira in stališč združenja AGI in Divisione Gorizia.

Cipolloni (KPI) je dejal, da se strinja z izjavami predsednika pokrajine in ob tem opozoril, da je žal prišlo pred in med proslavo do takih stališč strank in raznih združenj, ki skušajo kolo zgodovine zaustaviti, »kot da se v štirih desetletjih ni nič zgodilo«. Opozoril je na proglas mestnega odbora KD, ki se še zmeraj postavlja v bran krščanske in italijanske civilizacije.

Predstavnik KD je razgel poseg socialista Ceja. Uvodoma je dejal, da se strinja z besedami predsednika. »Kot Slovenci vsem priznavamo, da se čutijo to, kar so, in to tudi svobodno izražajo. To tudi terjamo zase«. Vendar je bilo praznovanje—manifestacija popačeno z objavljanjem raznih proglašev in stališč, ki prav gotovo niso doprinos h graditvi drugačnih, boljših odnosov med v pokrajini živečimi skupnostmi. Njegovo izvajanje je nekajkrat s tuljenjem skušal prekiniti misovec, nič boljši ni bil odbornik Gallarotti (KD).

Komunist Poletto je v zelo umirjenem posegu poudaril, da bi morala Pokrajina priložnost 40-letnice izkoristiti za pripravo vrste pobud za »objektivno preučevanje zgodovinskih dogodkov«, ki so še tako živo prisotni v zavesti vseh.

Razpravo o obletnici je zaključil predsednik, ki je dejal, da si nima kaj očitati. Poudaril je, da je pokrajina zmeraj pokazala odprtost za sožitje in sporazumevanje. Poudaril je, da je slovenska prisotnost del tukajšnje stvarnosti in opozoril na nevarnost enostranskega prikazovanja zgodovine, ko se skuša pozabiti obdobje med vojnama in vse, kar je zagrešil fašizem. Najbolj pa je desničarje poparila njegova izjava, da pač ne čuti potrebe, da bi stalno in ob vseh priložnostih kar naprej povečeval lastno nacionalno in kulturno identiteto.

Pokrajinski svet se bo ponovno sestel jutri popoldne.

razstave

Razstava Podgora in njeni ljudje skozi čas v novem Kulturnem domu v Podgori je odprta vsak dan od 17. do 21. ure.

razna obvestila

Občinska knjižnica v Sovodnjah bo v četrtek in petek izjemoma odprta od 15. do 17. ure.

Društvo mladih raziskovalcev vabi danes, 16. t. m., ob 18. uri na prvi sestanek, ki bo v Dijaškem domu.

Godba na pihala Kras v Doberdobu prireja tudi v letošnji sezoni glasbeni pouk za najmlajše. Pouk se bo pričel v torek, 22. t. m. Prijave in informacije pri odbornikih.

Na sedežu Mladinskega krožka v Dijaškem domu bo v petek ob 20. uri družabno srečanje z razgovorom o letošnjem delovanju. Vabljeni vsa mladina iz mesta in okolice.

kino

Gorica

CORSO Danes zaprto. Jutri: 18.00-22.00 »Predator«.

VERDI 18.00-22.00 »America di notte n. 2«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Lui, lei e mia moglie«. Preveden mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri: 17.30-22.00 »L'amore e la bestia«. Preveden mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30-20.30 »Vesoljski brodolomci«.

DESKLE 19.30 »Uradna zgodba«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Providenti, Travnik 34, tel. 84972.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Comunale 1, Ul. Terenziana 26, tel. 44387.

POGREBI

Danes v Gorici ob 9. uri Ubaldo Peresin iz bolnišnice Janeza ob Boga v cerkev pri Madonnini in na pokopališče v Ločnik, ob 11. uri Giuliana Nemes Porsin iz splošne bolnišnice v cerkev v Podturu in na glavno pokopališče, ob 12.30 Ladislav Golob iz bolnišnice San Giusto v cerkev in na pokopališče v Pevmii.

Pisana množica na sprevedu vozov ob prazniku grozdja v Krminu

Več tisoč ljudi je v nedeljo poldne spremljalo osrednje prireditve ob pokrajinskem prazniku grozdja (in, seveda, vina) v Krminu. Glavna točka je bil spreved okrašenih vozov na temo trgovatve in grozdja. Zmagal je voz skupine »Amis dal tajut« na temo Preteklost, sedanost in prihodnost, ki je ironično obravnaval prehod od grozdja na vsakovrstne kemikalije pri proizvodnji vina. Dobro so se odrezali tudi drugi vozovi, med katerimi je precej aplavzov žel voz o nekdanji trgovatvi, ki

ga je pripravila slovenska skupina s Plešivega.

V sprevedu po krminskih ulicah so vozove spremljale mažoretke, skupina domačinov v zgodovinskih kostumih in kar štiri godbe: Iz Dobrovega, Milj, Vileša in Corna di Rosazzo.

Praznovanje se je nadaljevalo do večera na obširnem prireditvenem prostoru, kjer so si sledili nastopi godb in mažoretke, nagrajevanje skupin, ki so opremile vozove, ter zabavna tekmovanja. Med temi naj omenimo skupin-

ske tekmovanje v stiskanju grozdja, v metanju puščic, nagradno tombolo in izvolitev možakarja z najbolj razkošnimi brki.

V dobro obiskovani enoteki pa je bila tudi priložnost za ogled slikarske razstave skupine krminskih umetnikov.

Tržič izstopil iz konzorcija za plin

Občina Tržič je formalno izstopila iz konzorcija za vodo in plin, v katerem so še občine Ronke, Turjak, Štarančan. Zadevni sklep so sprejeli na ponedeljkovi seji občinskega sveta po daljši in mestoma zelo polemični razpravi. Precej pomislekov je bilo tudi v vrstah večinske koalicije.

Namesto bencina zapor in proces

Policijska obhodnica je v ponedeljek ponoči v Trziču presenetila dva tuja državljana, medtem ko sta iz parkiranega avtomobila skušala ukrasti nekaj bencina. Gre za sovjetskega državljana, 39-letnega Vladimirja Siltserja in madžarsko državljanko 33-letno Erszebet Szabo iz Budimpešte. Menda sta bila na krajšem letovanju v Romagni in sta se v ponedeljek vračala domov, ko sta se znašla brez bencina. Menda jima bodo sodili že danes zjutraj, po hitrem postopku.

Zapis o neki bližnji preteklosti

O časih, ko je Mao Zedong postal mit evropske mladine

Pred 11 leti (točneje 9. septembra) je umrl Mao Zedong. Zgodovina postavlja velikega kitajskega voditelja v vedno stvarnejše okvire, kar v bistvu pomeni, da našteva tudi napake in teh očitno ne manjka. V sami Kitajski zmanjšujejo sijaj Maove osebnosti in mitične razsežnosti velikega voditelja. Pa ni, da bi pisali o tem. Obudili bi le spomin na bolj domače dogodke, ki pa so bili na svoj način povezani z Mao Zedongovo osebnostjo.

Leto 1968, študentski upori, rojstvo in rast nove levice, saj se še spominjamo na tiste čase... Med zvezdami, ki so se takrat zasvetile na rdečem obzorju, je bil prav gotovo Mao. Rdeča knjižica je postala za številne mlade upornike sveto pismo. Novi svet naj bi rasel iz tiste velike revolucije, ki jo je vodil prav pisec revolucionarnih misli.

Ljubezen je bila ljubezen skozi daljavo. Daljina in ljubljena bitja so od nekdaj vzbujala goreča čustva, čudežne svetove, zmedene misli. Ljubezni do daljnih in nedosegljivih deklet so rojevale čudovite pesmi, ljubeča zazrtost v še bolj oddaljene ideologe je sproščala nesluteno silo in vero. Danes je lahko pisati s kančkom ironije, pa tudi z določeno nostalgijo po časih, ki so darovali številnim današnjim štiridesetletnikom polno mladost.

Predstava se seveda spremeni, ko razgremo zaveso in pogledamo ljubljencem v oči. Prelepe kraljičine imajo krive noge in dolge nosove, ideologi in revolucionarni voditelji odkrijejo neprijetno voljo do moči in oblasti. Tako je na primer Mao Zedong na vprašanje o nekem akademskem sporu odgovoril z izjemno, še mitično mislijo: »Tudi če bi bil Marx šef našega propagandnega oddelka v CK KP Kitajske, Engels pa njegov namestnik, oba skupaj ne bi mogla rešiti mnogih

takih akademskih sporov. Samo po načelu razcvetenja sto svetov in boja sto šol je mogoče odgovarjati na akademska vprašanja.« Mislec je komaj leto pozneje pokosil cvetove, začel gonjo proti »desničarjem« in poslal na tisoče intelektualcev v taborišča na »poboljševalno delo«.

V srcu Evrope so mnogi strastno verjeli v kulturno revolucijo in z isto strastjo pobijali uradno, represivno kulturo. Kakšni neverjetni nesporazumi! In vendar je daljna »kulturna« revolucija odmevala v Evropi kot resnica, ki vodi v boj proti buržoazni kulturi in njenim nosilcem. Maoizem je pri-

hajal k nam kot mit nečesa absolutnega, kot rušilna moč, ki bo izpodkopala temelje gnile družbe.

Danes je od takratnega bojovitega sanjarjenja ostalo bore malo. Mao Zedongov sijaj je v Evropi ugasnil, čep-rav je nevarnost, da storimo voditelju kitajske revolucije novo krivico. Mito-loško gledanje na zgodovinske junake vodi iz nebes v podzemlje pozabe, iz mistifikacije v popolno izničenje. Zgodovina bo prav gotovo lahko povedala, kaj je bilo v Mao Zedongu velikega in kaj pritlikavega. Kakorkoli že, je zapisal pomembno stran v svetovni zgodovini. Kitajska revolucija je do dna pretresla velik del sveta, današnja Kitajska je takšna, kot je tudi po Mao-vih zaslugah in seveda napakah. Konec koncev se je v sami Franciji pričela debata o Napoleonu. Številni zgodovinarji in razumniki tradijo, da je veliki mož zapustil porušeno Francijo, iz svobodne republike je napravil ponovno monarhijo, namesto pokončnih in samozvestnih državljanov je zapustil ljudi, ki so jokali za mrtvimi. Tudi to je resnica, kljub temu pa je Napoleon zavrtel kolo zgodovine, bil je njen protagonist. Resnica je seveda tudi ta, da so veliki zgodovinski ljudje dajali domovini moč in slavo, hkrati pa zapustili uničujoče korenine. Malokdo se je izognil tej usodi. Množičnemu navdušenju je sledilo pogostokrat razočaranje, slavnim trenutkom so sledila obdobja kriz. Kljub temu pa je bil svet vedno drugačen. V današnjih časih, ko se zdi, da vlada oster pragmatizem, se ponovno javlja praznina, ki je verjetno mnogo bolj nevarna od utopične vere, ki želi spreminjati svet.

Izšel je Galebov dnevnik

Danes bodo v Doberdobu predstavili novi Galebov dnevnik. Predstavitve bo ob 19.30 v restavraciji Siliade.

Letošnji Galebov šolski dnevnik je uredil Lojze Abram, ilustriral pa ga je Alessio Petricig. Posvečen je letu zaščite okolja, prinaša pa številne izreke, pregovore, novice in zanimivosti. Dnevnik bodo brezplačno prejeli otroci in učenci slovenskih osnovnih in srednjih šol. Izdajo je omogočila Sekcija slovenskih denarnih zavodov v Italiji in članice Hranilnica in posojilnica na Opčinah, Kmečka banka Gorica, Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini, Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica v Sovodnjah, Kmečko obrtna hranilnica Doberdob in Tržaška kreditna banka.

(Na sliki vidimo naslovno stran dnevnika, ki prikazuje Sočo in njeno okolje v bližini Gorice).

Italijanski prevod saškega epa Beowulf

Založniška hiša Einaudi je pred kratkim izdala italijanski prevod najstarejšega saškega epa "Beowulf". Delo neznanega avtorja je nastalo nekje med 7. in 8. stoletjem, za milansko založniško hišo pa ga je prevedla prevajalka Ludovica Koch.

Dogajalni prostor epa je Skandinavija, snov pa se odvija okoli švedskega princa Beowulfa, ki je nudi svojo pomoč nekemu danskemu kralju, katerega kraljestvo je ogrožala pošast Grendel. Po krvoločnem spopadu je Beowulf staknil roko pošasti ter jo izobesil pod streho kraljevega gradu, kjer je visela vse do prihoda Grendlove matere. Ta se je polastila sinove roke ter ugrabila nekega danskega princa. Beowulf se je moral tako odpraviti v morske globline, kjer jo je s pomočjo čarobnega meča premagal, ob zmagovitem prihodu pa je kralju prinesel poleg princa še Grendlovo glavo. Petdeset let kasneje se je Beowulf ponovno odpravil na bitko, kjer je s pomočjo nečaka Wiglafa ugonobil letečega zmaja, ta pa mu je zadal smrtonosne rane. Delo samo se zaključuje z vedeževalsko napovedjo o bodočnosti švedskega naroda.

Po besedah prevajalke Kochove, je bilo prevajalsko delo sila zapleteno, kajti delo je bilo stvorjeno v izredno stilizirani saščini. Vzlic vsem težavam pa je vendarle Kochova uspešno predelala vseh tri tisoč verzov, tako da spada danes ep Beowulf med najpomembnejše italijanske prevajalske dosežke te vrste.

(b. r.)

Kitajski umetniški festival

V Pekingu so 5. septembra odprli prvi kitajski umetniški festival. Gre za veliko manifestacijo, o čemer pričajo tudi številke: na različnih odrih uprizarjajo 42 predstav. V pekinških galerijah bo na ogled pet razstav umetniških slik. Skupno sodeluje na prireditvi 3000 umetnikov iz vse Kitajske.

Pokrovitelji razstave je samo ministrstvo za kulturo, kar daje prireditvi tudi politično obeležje, saj lahko iz predstavljenega razberemo, kakšna bo kulturna politika sedanjega kitajskega vodstva. Na podlagi poročil, ki smo jih o dogodku brali, lahko sklepamo, da se na prireditvi pojavljajo številne tendence. Nekatere predstave in druga umetniška dela kažejo na navezanost na staro tradicijo. Drugi umetniki se soočajo z modernimi tokovi, ki so značilni za ves svet. Včasih se staro in novo spaja v originalne dosežke.

Kitajski kulturni trenutek se torej naslanja na načelo stotih cvetov, sam festival pa vzbuja med ljudmi, predvsem pa mladimi, izjemno zanimanje. Predstavam sledijo številni gledalci, prav tako so številni obiskovalci likovnih galerij. Tuji dopisniki pa beležijo občutek, da se sproščajo nove, neslutene energije.

V Ljubljani razstava modernega slikarstva

V Narodni in Moderni galeriji v Ljubljani so včeraj odprli razstavo Svetovni mojstri moderne umetnosti iz jugoslovanskih zbirk, ki jo je pripravil Narodni muzej v Beogradu v sodelovanju z jugoslovanskimi muzeji in galerijami.

Razstavljenih bo 67 del umetnikov Moneta, Pissarroja, Gauguina, Utrilla, Chagala, Picassa, Severinija, Calderja, Alechinskega, Sota, Tabuchija, On Kawara in drugih. Razstava je bila na ogled že v Zagrebu in Beogradu. Iz Ljubljane bodo razstavo prenesli v Sarajevo in Skopje.

Razstava je nekakšen pregled moderne umetnosti, saj zajema obdobja klasičnega impresionizma in simbolizma, prek ekspresionizma in kubizma, nadrealizma in intimizma, konstruktivizma in raznih variant abstraktizma.

Dela so, kot smo že zapisali, last jugoslovanskih muzejev in galerij. Vsak slikar je predstavljen z enim samim delom. Gre torej za razstavo, ki želi gledalca seznaniti s številnimi smermi, ki so označevale in označujejo moderno slikarstvo. Zbrani so seveda najodličnejši predstavniki omenjenih gibanj. Gledalcu je na voljo tudi katalog, poleg tega pa so ob sami razstavi pripravili nekakšne »legende«, ki vsebujejo osnovne informacije o avtorjih in obdobjih, v katerih so avtorji delovali.

Razstava bo na ogled do 18. oktobra, vsako nedeljo pa bodo organizirali strokovna vodstva po razstavi, o sobotah popoldne pa bo vstop prost. Gre vsekakor za pobudo, ki si jo velja ogledati.

Na valu družbenokritične literature

Knjiga Žarka Petana o negativnih pojavih jugoslovanske stvarnosti

V trenutno aktualnem obdobju, ki se v matičnem slovenskem prostoru ponaša s hrabrim in smelim razkrivanjem vsakršne preteklosti - posebno in neposredno tudi sedanjosti - znotraj katere je mogoče dobesedno otpljivo in tako rekoč direktno odkriti in razkrinkati vse »nedogovorjene«, negativne in nezaželene pojave sodobne družbe in sistema, se je s svojim odzivnim prispevkom na citirano temo pojavil tudi znani pisec aforizmov, oziroma gledališki in radijski režiser - Žarko Petan.

Dve leti je obnavljal, piše seveda, svojo »preteklost«, »preteklost«, po kateri nosi ime knjiga v založništvu Založbe Borec, dogodke, ki so se neizbrisno vtisnili v njegovo biografijo, usodo in razmišljanja, in ki jih je bilo slej ko prej nujno objektivizirati, jih prenesti iz doživlja v stvaritev, na razpolago tudi drugim, bralcem in vsakršnim sorodnim interesentom. Kot pravi, pisatelj namreč, je knjiga nastajala v nekem smislu mukoma, po dovršitvi zadnje strani je ni nikoli več prebral, raje jo je dal v presoj in popravek prijatelju, sam pa je ugotovil neizmerno bridkost, ki jo je sprožil s svojim pisanjem oziroma obujanjem davnih dogodkov.

Za kaj pravzaprav gre? Žarko Petan, katerega oče je bil pred vojno lastnik kavarne »Astoria« v Mariboru - zelo važen podatek za nadaljnjo zgodbo - je šel služiti vojaški rok razmeroma zelo pozno, imel je praktično trideset let in tedaj se je zgodilo, da so se seštele, očitno povezane, zgodbe od prej: dejstvo je, da so ga 14 dni pred odpustom priprli, obtožili za širjenje lažne propagande »za namero, da spodkoplje oblast delovnega ljudstva, obrambno moč države in ekonomsko osnovo socialistične izgradnje«, med postopkom pa razširili obtožnico še na člen, da je vohunil v korist tuje sile in organiziral vohunsko službo. Kdor bi pomislil, da gre za kruta leta Informbiroja, bi se krepko uštel, zakaj pišemo leto 1959, da bi bil leto kasneje, se pravi 1960, Žarko Petan obsojen na sedem let (!) zapora. Avtor z nenavadno mirno in strpno roko popisuje dogodke, zapis je resnično prepričljiv in globok ravno zaradi strpnega tona, blagosti in neobsojanja, kot je po drugi strani poln pokončnosti v dokazovanju človeškega dostojanstva, pravice do tega istega dostojanstva in širokega razumevanja do vsega tistega, kar se je dogajalo preko koristne mere v tistem svetovnem in evropskem obdobju zaključka »hladne« vojne.

Mrzličnost ob najmanjšem sumu nevarnosti, spodkopane varnosti, je verjetno ne samo v avtorjevem primeru sprožila in sprožala postopke, ki so seveda znotraj vojaške logike in zaupnosti brez popustljivosti in površnosti.

Avtor je - kot je bilo nakazano - doživel nelagodnost še zaradi očetovega »kapitalističnega« porekla, dejstvo pa, da je njegov brat takoj po vojni šel živeti v München, je bilo verjetno usodno: sum je sklepal okoli njega obroč že mnogo pred vojaščino, in čeprav v imenu tržške napredne mladine nosilec Titove štafete na tedanjem Kongresnem trgu v Ljubljani, je kasneje izstopil iz SKOJ-a, vsejugoslovanske mladinske organizacije, kar je bilo, namreč samodejen izstop, nezaslišanost prve vrste, ki se je Petanu še dolgo otepala in ne nazadnje pripeljala do vojaškega sodnega procesa. Treba je priznati, da je avtor predstavljal nekakšno spotiko že s svojima dvema dokončanima fakultetama ter tretjo na pol dovršeno, predvsem pa s svojo odrezavostjo in odkrito ter takojšnjo besedo, ki mu tudi ni bila v prid. Bridkejši so sami dogodki med procesom, ko je bil priprt 18 mesecev, od katerih jih je skoraj polovico presedel v samici, kakor tudi neljubi (tipični) pojavi okrog osrednjega akta, namreč »izdaje« znanec in prijatelj v Ljubljani, kjer so ga n. pr. takoj izključili iz Društva novinarjev Slovenije, čim je bil obtožen državno kaznivih dejanj. Pojavi, ki verjetno potrjujejo vsesplošno resnico, kako človeka v nesreči tako rekoč vsi zapustijo. - Vrhovno vojaško sodišče je obdobjo prvostopenjskega sodišča razveljavilo in oprostilo Žarka Petana vsakršnega suma in krivde, kljub temu pa je avtor še dolgo leta, posebno seveda v pričetku, bil nelahek boj za rehabilitacijo (?), imel probleme s službo, eksistenco, in kot sam pravi, se mu je štel dogodek v slabost desetletje, če že ne več. Prav gotovo je bila korektura obsodbe in obtožbe razveseljivo dejanje, kot je za današnjo braleca nemara še razveseljiveje, s kakšno neverjetno pristnostjo in sprejetjem obravnava Petan težke dogodke svojega življenja, oziroma s kakšnim mirnim in uravnovešenim tonom posreduje vse potrebne podatke, ki po vsej verjetnosti v pisateljskem smislu govorijo naslednje: bati se je nestrpnosti, pa čeprav v imenu visokih ciljev, probleme je mogoče obravnavati in reševati drugače - kot jih vendar več ali manj rešujemo dandanes - istočasno pa so skrajnosti vedno tudi poenostavljena linija manjšega odpora, ki se ji ravno tako moramo upreti ter jo nadomestiti z upoštevanjem vsakega posameznika kot sveta in vrednote zase, vrednote, ki ji je vredno posvetiti vso v osnovi nikakor ne obojajočo pozornost.

JANEZ POVŠE

Človekov padec v neznano...

Akvatinta Andreja Jemca Padec (leto 1987)

Nogomet: danes so na sporedu prve tekme evropskih pokalov

Real proti Napoliju in praznim tribunam

V pokalu prvakov Vardar na tujem proti lanskemu prvaku Portu
Lahko za Juventus, Inter in Partizan, težko pa za Milan in Hajduk

Danes bodo na sporedu prve tekme evropskih pokalov za nogometne klube, ki bodo pritegnile pozornost nogometnih strokovnjakov, pa tudi navadnih navijačev vse tja do 25. maja prihodnjega leta, ko bo v Stuttgartu na sporedu finale pokala prvakov. Nogometni navdušenci iz Evrope bodo kar 14 sred sledili izidom evropskih moštev, razne televizijske mreže pa bodo gledalca kar »bombardirale« s posnetki, zadetki in raznimi zanimivostmi s teh tekem.

To bo tretjič in verjetno zadnjič, da ne bodo v treh evropskih konkurencah prisotne angleške ekipe zaradi tragedije pred finalno tekmo pokala prvakov leta 1985 med Juventusom in Liverpoolom v Bruslju. Vsekakor škoda, da so zaradi tedanjih tragičnih dogodkov iz te konkurence odpadle take ekipe kot Everton, Coventry, Tottenham, Arsenal in Liverpool.

Lani so se v treh evropskih konkurencah izkazale nekatere ekipe, ki nikakor niso bile favorizirane na papirju. Tu mislimo predvsem na portugalski Porto, ki je osvojil najprestižnejši naslov ter na Švede Göteborga, ki so slavili v pokalu UEFA. Bodo tudi letos presenečenja?

Pokal prvakov

Osrednja tekma je tista, ki bi mirno lahko bila tudi finalna: Real Madrid - Napoli. Čeprav je španska ekipa osvojila toliko lovorik, da bi lahko zastrašila čisto vsakega nasprotnika, bo to dvojno srečanje prav gotovo bolj izenačeno, kot bi se lahko sicer zdelo. Favorita pravzaprav ni. V glavnem zato, ker se bo dreviska tekma v Madridu, kot znano, odvijala za zaprtimi vrati, ne rabi pa posebej poudarjati, kaj pomeni za Real Madrid njegova vroča publika. Oba trenerja sta dala dokaj čudno izjavo, in sicer, da računata na povratno tekmo v Neaplju. Realov trener Nizozemec Beenhakker verjetno ne govori v prazno, saj je znano, da je njegova ekipa zalo ne-

varna tudi na tujem. Vsekakor bosta med Španci manjkala poškodovani Valdano in diskvalificirani Hugo Sanchez, pri Napoliju pa diskvalificirani Francini in morda celo Careca, ki še ni popolnoma okreval.

Izredno težko nalogo bo imel jugoslovanski prvak, skopski Vardar, ki bo igral prav proti prvaku Portu iz portugalskega Oporta. Čeprav lahko Vardar preseneti nasprotnika je seveda na dlani, da bo, predvsem danes na Portugalskem, naloga jugoslovanskih predstavnikov dokaj težka.

Pokal pokalnih prvakov

V tej konkurenci predstavlja Italijo nič manj kot drugoligaš Atalanta, tisti, ki je v nedeljo doma remiziral s Triestino. Ekipa iz Bergama je pri zrebu imela neverjetno srečo, saj je za nasprotnika dobila valesko ekipo sedme lige (nekakšna naša promocijska liga), ki ne bi smel biti ovira niti za drugoligaša. Splitski Hajduk pa bo prvo tekmo igral na Danskem in sicer proti solidni, a ne nepremagljivi ekipi Aalborg.

Pokal UEFA

V tem pokalu nastopajo štiri italijanske in tri jugoslovanske ekipe. Juventus in Inter bi morala imeti proti ekipam z Malte in iz Istambula lahko delo, težje pa bi moralo biti za Milan proti Špancem Gijona ter za Verono proti Poljakom Pogona. Milan bo moral dokaj hitro pokazati ves svoj potencial, jasno pa je, da

mu je na tujem dovolj že neodločen izid. Doma pa naj bi, vsaj po trditvah Milanovih igralcev, Gullit in Van Basten odpravili španskega nasprotnika. Bagnolijsve varovance pa čaka neznan nasprotnik. Italijanske ekipe imajo s poljskimi pozitivno bilanco, ki naj bi se potrdila tudi ob tej priložnosti. Od Jugoslovanov bo imel lahko delo beograjski Partizan

proti Albancem, Crvena zvezda pa se bo borila proti »sitnim« Bolgarom. Velež se po celi vrsti let vrača v Evropo. Priložnostni nasprotnik bo švicarski Sion.

Tako na TV

Današnji televizijski športno-nogometni popoldan bo kar se da na-

poren. Ob 14.10 bomo videli tekmo La Valletta - Juventus (RAI2), ob 15.30 pa spet po RAI2 Bestikas - Inter. Le uro kasneje (ob 16.25) bo po RAI3 tekma Pogon - Verona, po isti televizijski mreži ob 18.55 pa Merthyr Tydfild - Atalanta. RAI1 bo ob 20.25 predvajala tekmo Gijon - Milan, ob 21.45 pa »poslastico dneva« Real Madrid - Napoli.

POKAL PRVAKOV		
Šestnajstina finala	1. tekma	2. tekma
Rapid D. (Av.) - Hemrun Spartans (Mal.)	danes	30.9.
Porto (Por.) - Vardar Skopje (Jug.)	danes	30.9.
Dinamo K. (SZ) - G. Rangers (Škotska)	danes	30.9.
Bordeaux (Fr.) - Dinamo Berlin (NDR)	danes	30.9.
Benfica (Por.) - Partizan Tirana (Alb.)	danes	30.9.
Bayern M. (ZRN) - Sredets Sofija (Bol.)	danes	30.9.
Steaua B. (Rom.) - MTK B. (Madž.)	danes	30.9.
Malmoe (Šve.) - Anderlecht (Bel.)	danes	30.9.
Real Madrid (Špa.) - Napoli (It.)	danes	30.9.
Neuchatel X. (Švi.) - Kuusysi L. (Fin.)	danes	30.9.
Eindhoven (Niz.) - Galatasaray (Tur.)	danes	30.9.
Fram Reykjavik (Is.) - Spartak (ČSSR)	danes	30.9.
Olympiakos P. (Gr.) - Gornik Ž. (Pol.)	danes	30.9.
Shamrock R. (Ir.) - Omonia N. (Ciper)	danes	30.9.
Aarhus (Dan.) - Jeunesse E. (Luks.)	danes	30.9.
Lillestroem (Nor.) - Linfield (Irska)	danes	30.9.

POKAL POK. PRVAKOV		
Šestnajstina finala	1. tekma	2. tekma
Malines (Bel.)-Dinamo Bukarešta (Rom.)	danes	30.9.
Avenir Beggen (Luks.) - Hamburger (ZRN)	0:5	30.9.
Lokomotive Leipzig (NDR) - Marseille (Fr.)	danes	30.9.
Aalborg (Dan.) - Hajduk Split (Jug.)	danes	30.9.
Ajax Amsterdam (Niz.) - Dundalk (Irska)	danes	30.9.
Real Sociedad (Šp.) - Slask Wroclaw (Pol.)	danes	30.9.
Sporting Lizbona (Por.) - Tirol (Av.)	danes	30.9.
Dinamo Minsk (SZ) - Genclebirligi (Tur.)	danes	30.9.
Rovaniemi (Fin.) - Glentoran (Ir.)	danes	30.9.
Slima (Malta) - Villaznia Shkodra (Alb.)	danes	30.9.
Dunajska Streda - Young Boys (Švi)	danes	30.9.
Akranes (Is.) - Kalmar (Šve.)	0:0	30.9.
Vitoša Sofija (Bol.) - OFI Crijte (Gr.)	danes	30.9.
Ujpest Dosza (Madž.) - Haag (Niz.)	danes	30.9.
Saint Mirren (Škotska) - Tromsøe (Nor.)	danes	30.9.
Merthyr Tydfild (Wales) - Atalanta(It.)	danes	30.9.

POKAL UEFA		
Dvaintridesetina finala	1. tekma	2. tekma
Aberdeen (Škotska) - Bohemians (Irska)	0:0	30.9.
Barcelona (Šp.) - Belenenses (Port.)	danes	30.9.
Wismut Aue (NDR) - Valur Reykjavik (Iz.)	danes	30.9.
Linz ASK (Av.) - Utrecht (Niz.)	danes	30.9.
Beveren (Belg.) - Bohemians (ČSSR)	danes	30.9.
Borussia M. (ZRN) - Espanol (Šp.)	danes	30.9.
Feyenoord (Niz.) - Spora (Luks.)	danes	30.9.
Tatabanya (Madž.) - Vitoria Gui. (Por.)	danes	30.9.
Grasshoppers (Švi.) - Dinamo Moskva (SZ)	danes	30.9.
Celtic (Škot.) - Borussia D. (ZRN)	2:1	30.9.
Pogon (Pol.) - Verona (It.)	danes	30.9.
Honved (Madž.) - Lokeren (Belg.)	danes	30.9.
Dundee United (Škot.) - Coleraine (Ir.)	danes	30.9.
Spartak Moskva (SZ) - Dinamo (NDR)	danes	30.9.
Vitkovice (ČSSR) - AIK Stockholm (Šve.)	danes	30.9.
Turun Polloseura (Fin) - Admira (Av.)	danes	30.9.
Brondby (Dan.) - UFK Göteborg (Šve.)	danes	30.9.
Zenit Leningrad (SZ) - Bruges (Bel.)	danes	30.9.
Mjondalen (Nor.) - Werder Bremen (ZRN)	0:5	30.9.
Sportul (Rom.) - GKS Katowice (Pol.)	1:0	30.9.
Panathinaikos (Gr.) - Auxerre (Fr.)	danes	30.9.
Larnaca (Ciper) - Victoria (Rom.)	danes	30.9.
Flamurtari (Alb.) - Partizan (Jug.)	danes	30.9.
Sporting Gijon (Šp.) - Milan (It.)	danes	30.9.
Juventus (It.) - La Valletta (Malta)	danes	30.9.
Universitatea (Rom.) - Chaves (Port.)	danes	30.9.
C. zvezda (Jug.) - Trakija Plovdiv (Bol.)	danes	30.9.
Toulouse (Fr.) - Panionios Atene (Gr.)	danes	30.9.
Besiktas Istanbul (Tur.) - Inter (It.)	danes	30.9.
Austria (Av.) - Bayer Leverkusen (ZRN)	0:0	30.9.
Lokomotiv (Bol.) - Dinamo Tbilisi (SZ)	danes	30.9.
Velež (Jug.) - Sion (Švi.)	danes	30.9.

Tenis: Flushing Meadow

Lendl tretjič prvak ZDA

Na sliki (AP): Lendl s pokalom

FLUSHING MEADOW — Ivan Lendl je tretjič zaporedoma zmagal na odprtem teniškem prvenstvu ZDA. V finalu, ki je bilo zaradi dežja v nedeljo odloženo, je s 6:7 (7:9), 6:0, 7:6 (7:4), 6:4 premagal Šveda Matsa Wilanderja.

Finalista sta postavila svojevrsten rekord. Čeprav nista odigrala petih nizov, je dvoboj vseeno trajal kar 4 ure 47 minut. Dosej najdaljši finale v Flushing Meadowu je bil med Borgom in McEnroejem (1980).

Finalni dvoboj si je ogledalo samo 10 tisoč gledalcev, začel pa se je ob 14.12 pod pekočim soncem. Wilander je nasprotniku prvič iztrgal servis pri 2:2, a Lendl je izenačil pri 4:4 in tie-break je bil neizogiben. Dobil ga je Šved 9:7 po sporni odločitvi sodnika.

Drugi niz je bil Lendlav monolog, trajal je namreč le 28 minut, v tretjem pa se je boj zopet razvnel. Pri 6:5 je imel Wilander dve set žogi, a Lendl je le izsilil podaljšek in ga razmeroma zlahka osvojil. Wilander se ni predal, a je v četrtem nizu pri 5:4 kapituliral, usodna pa mu je bila druga match žoga.

Po dvoboju je nepremagljivi Lendl izjavil, da je bil to eden njegovih doslej najtežjih dvobojev.

Košarka: medcelinsko klubsko prvenstvo

Američani razočarali

MILAN - Medcelinsko klubsko košarkarsko prvenstvo v Milanu se je začelo z razočaranjem, saj se je v prvi tekmi med Barcelono in Washingtonom All Stars (121:103) izkazalo, da se postavljajo ameriško selekcijo vse prej kot napovedani zvezdniki. Brez dobre ekipe iz ZDA pa vrednost pokala znatno pade.

V drugem srečanju je domači Tracer z 99:77 (46:47) odpravil argentinski Ferrocarril iz Buenos Airesa (Brown 23, McAdoo 16, Premier 15, Barga 18). DANAŠNJI SPORED: 17.00 Ferrocarril - Washington, 20.15 Makabi - Cibona; 22.00 Monte Libano - Žalgiris.

Na sredozemskih igrah

Rokoborci odlični

LATAKIA — Italijani so tudi v večerajšnjem četrtem dnevu sredozemskih iger nizali kolajne kot za stavo, do pr-

vih zlatih odličij pa je, po zaslugi roko- borcev v grškoriškem slogu, prišla tudi Jugoslavija.

Jugoslavija je v rokoborbi osvojila tri zlate kolajne s Podleskom, Sabojem in Trauberjem in dve bronasti s Kočo- vcem in Dedićem. Nič slabši niso bili italijanski rokoborci. Zlato kolajno so osvojili Maenza, Valguarnera in Razzi- no, bron pa Armenise.

V plavanju so bili Italijani tokrat manj uspešni, kot v prejšnjih dneh, saj so dobili »le« dve zlati kolajni z Lambertijem (400 m prosto) in Dalla Valle (100 m prsno), tri srebrne (Trevisan 400 m prosto, Tocchinijeva 100 m delfin in štafeta 4x100 m, Jugoslavija je bila tretja) in tri bronaste (Viola 100 m delfin ženske, Pescatori 100 m prsno ženske, Cecchi (200 m prsno moški). Pozno sinoči se je končalo tudi gimnastično tekmovanje. V popoldanskem sporedu so Italijani že osvojili tri zlate, tri srebrne in eno bronasto kolajno.

Sloga Koimpex na gostovanju v Sarajevu

Enkratno doživetje

Kot smo že poročali, se te dni mudita v Sarajevu prvi Slogini ženski odbojkarski ekipi, ki sta v lansk sezoni nastopali pod pokroviteljstvom podjetja Koimpex. Vzdušje med našimi odbojkaricami v glavnem mestu BiH je res enkratno. V teh prvih dveh dneh svoje turneje so si igralke Sloge Koimpex, katerim so v hotelu Holiday Inn, v katerem stanujejo, dali na razpolago vodiča in avtobus, ogledale slovito Baščaršijo, Begovo džamijo, spominski park Vraca in stadion Zetra, ki so ga odprli ob olimpijskih igrah. Naše igralke in njihova trenerja Peter De Walderstein in prof. Ivan Peterlin so povsod deležni izrednega gostoljubja, za kar ima največjo zaslugu prav podjetje Koimpex, ki je omogočilo to gostovanje. V ponedeljek sta tako prva ekipa kot ekipa under 16 igrali proti vrstnicam kluba Igman, ki nastopa v 1. republiški ligi in obe tekmi zgubili z 1:3. Včeraj pa se je prva ekipa pomerila z republiškim ligašem Famos Koran in zmagala s 3:1. Vse te tekme so pred prvenstvom C-2 lige kot nalašč, da naše igralke preverijo svojo moč in stopnjo forme. Naj kot zanimivost še omenimo, da si je včerajšnje tekmo ogledal tudi bivši jugoslovanski državni reprezentant in sedanji profesor odbojke na fakulteti za telesno vzgojo v Sarajevu Lazlo Lukač, ki se je o konceptu Slogine igre laskavo izrazil. V naslednjih dveh dneh se bodo slogašice pomerile še z drugimi ekipami Sarajeva in okolice, ostalo pa jim bo seveda tudi dovolj časa za ogled zgodovinskih znamenitosti Sarajeva in olimpijskih objektov. (Inka)

Spor med Korejama za OI

Vrata še odprta

LAUSANNE — V uradnem vabilu za nastop na seulskih olimpijskih igrah, ki ga bo mednarodni olimpijski odbor jutri odposlal vsem svojim državam članicam, je predsednik Juan-Antonio Samaranch dodal pripis, da »so v teku pogovori z oblastmi iz Pyongyanga, da bi omogočili izvedbo nekaterih tekmovanj v Severni Koreji«.

Opazovalci menijo, da je pripis noven dokaz volje, da ne pride do popolne prekinitve pogajanj s severnokorejskimi oblastmi, ki še niso odgovorile na zadnje predloge MOK in Južne Koreje.

Kot znano, je mednarodni olimpijski odbor ponudil Severni Koreji izvedbo tekmovanj v lokostrelstvu in namiznem tenisu ter delno izvedbo kolesarstva, odbojkarskega in nogometnega turnirja, Pyongyang pa zahteva zase najmanj pet popolnih panog in odklana vsakršno alternativo, čeprav, baje, zdaj na severnokorejske oblasti pritiska celo Sovjetska zveza, ki si ne želi bojkota seulskih iger, čeprav tudi sama z Južno Korejo nima urejenih diplomatskih odnosov.

Košarkarski pokal Alpe-Jadran (skupina A)

Ljubljancani boljši

Segafredo - Smelt Olimpija

81:99 (31:47)

SEGAFREDO: Devetti 8, Marušič 15, Bobičchio 8, Marega, Zaban, Esposito 7, Lorenzi 2, Aleksinas 26, Vitez 12, Bullara 4.

SMELT OLIMPIJA: Petrovič 21, Rupnik, Zdovc 4, Besedič 3, Tovornik 23, Hauptman 11, Todorovič, Vilfan 13, Čurčić, Kotnik 17, Gurjič 7.

Ljubljanska Smelt Olimpija je sredi Gorice v tekmi za turnir Alpe-Jadran zaslužen premagala Segafredo. Gostje so prikazali boljšo igr in boljši met, še posebno za 3 točke. Za domačine je prvič nastopil American Aleksinas, ki je nekaj dobrega pokazal v drugem polčasu, sicer kaj več od njega ni bilo mogoče pričakovati.

Prvi polčas je bil v znamenju premoči gostov, čeravno trener Jelovac ni poslal na igrišče Petroviča in Vilfana.

Nekoliko bolje je bilo v nadaljevanju, ko sta se pri domačinih poleg Aleksinosa izkazala Vitez in Bobičchio.

Stefanel - Nanos 103:94 (42:57)

STEFANEL: Damian, Gobbi, Fischetto 10, Bonino 12 (2:2), Sartori 8 (2:4), Ardessi 21, Battini, Tasso 16 (4:4), Cantarello 14 (6:8), Martini 4, Zarotti 18 (6:7).

POSTOJNA: Pakiž 15 (4:5), Tiselj, Smrdelj 4 (2:2), Rojko 10 (4:6), Tiringer 22 (5:6), Nikolič 4 (2:2), Likon, Kobe 17, Santelj 15 (5:8), Neln 5 (1:1), Martini 2.

Stefanel je s težavo premagal postojnski Nanos, ki se bo tako zanesljivo udeležil finalnih srečanj v soboto in nedeljo v Postojni. Tržačani so v prvem polčasu igrali slabo, tako da je Nanos po zaslugi Tiringerja, Kobjela in Šantlja visoko povedel. V drugem polčasu pa so se razigrali Cantarello, Zarotti in Ardessi (7 trojkl). (mo)

Alpe-Jadran: sinoči v Novi Gorici

Visok poraz Jadrana

Nova Gorica - Jadran

94:71 (47:29)

NOVA GORICA: Tomažin 15 (3:5), Močnik 16 (1:2), Sluga, Arh, Kaver 10 (0:3), Jovičević 23 (3:4), Ferfolja, M. Dornik, Miška 12, A. Dornik 2 (2:2), Kompara 16 (0:1).

JADRAN: Starc, Persi 6, Corsi 2, Sosič 9 (4:4), Štoka 15 (1:2), Paulina 2, Ravbar 22 (4:10), Daneu 15 (5:6).

TRI TOČKE: Jovičević 4, Rauber 3; GLEDALCEV 200.

Že pred začetkom srečanja je bilo jasno, da se bo oslavljeni Jadran brez Bana in Čuka le težka kosil z domačo ekipo. Sam začetek srečanja je bil dokaj umirjen, potem pa je ritem postal vse hitrejši. To je šlo vse v prid domači ekipi, ki si je hitro nabrala nekaj točk prednosti. Razlika se je potem vse bolj večala (13:5, 29:16, 35:18, 45:25). V igri Jadraneve peterke je bilo vse preveč napak in nedorečenih akcij, ki jih tudi temperamentni trener Brumen ni uspel odpraviti. Sicer tudi domači košarkarji niso ravno blesteli, a so vseeno pridno polnili koš nasprotnika. Drugi polčas je bil dokaj živahen z nekaj lepimi akcijami in potezami na obeh straneh, vmes pa je bilo tudi veliko napak. Igralo se je praktično brez obramb. S to zmago so si novogoriški košarkarji že priigrali finalni nastop v tem tekmovanju. (Ervin Čurlič)

Skirolke: na državnem prvenstvu Gran Fondo v Pinerolu

Grmadi trije državni naslovi

Andrej Antonič, eden izmed treh naših zmagovalcev v Pinerolu

V nedeljo je bilo v Pinerolu (Turin) tekmovanje, imenovano Rolon-

ga, veljavno za državno prvenstvo Gran fondo. Tekovanje je bilo mednarodno in poleg Italije so bile prisotne še Francija, Poljska in Madžarska. Proga je bila razdeljena na 40.500 m, 30.000 m, 10.000 m in 3.700 m. Iz dolžine prog se razume, da je bilo tekmovanje zelo naporno.

Grmada je na skupni lestvici osvojila med 25 društv odlično drugo mesto. Za naše društvo je nastopilo osem predstavnikov, ki so dosegli izreden uspeh, saj so osvojili kar tri državne naslove.

Prvo presenečenje je prišlo v kategoriji cicibank, kjer je Valentina Legiša osvojila prvi državni naslov. Takoj za njo se je uvrstila Eizabeta Antonič. Za drugo presenečenje je poskrbel Andrej Legiša. Šesti v isti kategoriji je Erik Iori, sedmi Andrej Mervic, 12. Dean Peric, 14. David

Širca. V obeh kategorijah so tekmovali na progi dolgi 3.700 m. Za tretji državni naslov pa je poskrbel naš evropski prvak Andrej Antonič, ki je tekmoval na 10.000 metrov.

VRSTNI RED

Cicibanke: 1. Valentina Legiša (Grmada) 11'50"05; 2. Elizabeta Antonič (Grmada) 12'16"00.

Cicibani: 1. Andrej Legiša (Grmada) 10'44"04; 6. Erik Iori (Grmada) 11'46"07; 7. Andrej Mervic (Grmada) 11'47"07; 12. Dean Peric (Grmada) 12'48"09; 14. David Širca (Grmada) 14'55"09.

Mlajši začetniki: 1. Andrej Antonič (Grmada) 26'35"09.

DRUŠTVENA LESTVICA

1. Dameno Sport Milano, 2. ŠD Grmada.

ERVIN IORI

Po povratku z gostovanja v Zahodnem Berlinu

Nepozabni vtisi košarkaric iz Sežane

Pred dnevi so se z gostovanja v Zahodnem Berlinu vrnile mlade košarkarice iz Sežane. Sodelovale so na velikem mednarodnem turnirju v počastitev 750-letnice mesta Berlin in 100-letnice domačega kluba TUSLI.

Čprav nastop ni imel samo tekmovalnega namena, naj najprej omenimo, da so mlade Sežanke, sicer učenke osnovne šole »Srečka Kosovela« Sežana, več kot uspešno zastopale ugled jugoslovanske pionirske košarke.

V svoji skupini, letnik 1975, so v konkurenci sedmih ekip iz treh držav, Italije, Jugoslavije in ZRN, osvojile drugo mesto. Bolj kot odlična uvrstitev, je pomembna ugotovitev vseh prisotnih, da se ugled jugoslovanske košarke izkazuje tudi na uspešnem delu z najmlajšimi.

Poleg samega turnirja je bila izrednega pomena izmenjava izkušenj sodelujočih o delu z mladimi košarkaricami. Tu še vedno prednjačijo v Italiji, čeprav v zadnjih letih zelo uspešno delajo tudi v Zahodni Nemčiji. Opažen je velik napredek v tehniki in

sami organizaciji igre, kar ob znanem uspešnem organizacijskem delu obeta prodor Zahodnih Nemk tudi v tej športni panogi.

Ob samem turnirju so bile sklenjene številne prijateljske vezi, ki naj bi se tudi v nadalje utrjevale. Tako naj bi prihodnje leto Sežana gostila pionirke iz Berlina, Italije in morebiti še od kje. To je hkrati tudi še eno priznanje delu

z mladimi, ki ga ŽKK CIMOS, že nekaj let uspešno opravlja.

V Berlinu so nastopile Mojca Coracci, Katarina Kocjančič, Tamara Kraljič, Maja Kuret, Debora Mezgec, Tijana Novaković, Janja Poljšak, Mojca Prešeren, Andreja Pušnik in Petra Pušnik. Za najboljšo igralko turnirja je bila proglašena Tamara Kraljič.

MARJAN SUŠA

Pogovor z zmagovalcem na Turnirju prijateljstva

Mitja Vatovec: Tenis zahteva veliko truda

Tenis je med nami še vedno malo razvita panoga. Kdor se odloči za ta šport, misli nanj predvsem kot na rekreacijo, mladih pa, ki bi se ga lotili »agonistično«, je res malo. ŠD Gaja, ki se kot edino zamejsko društvo ukvarja z agonističnim tenišem, se zavzema, da bi to športno zvrst čim več populariziralo. Zato so tudi letos priredili za mlade in najmlajše poletne tečaje, ki naj bi se nadaljevali tudi med zimskim časom in več srečanj in turnirjev, med katerimi je gotovo najkakovostnejši Turnir prijateljstva.

Letošnja izvedba tega turnirja se je pravkar končala in o njej smo že obširno poročali. Radi pa bi pa še predstavili igralce, ki so se v sklepnih srečanjih potegovali za najvišja mesta in ki so s svojo igro navdušili hvalažno, čeprav ne zelo številno publiko. Prvo mesto je povsem zaslužen zasledil Mitja Vatovec iz Kopra. Kdor ga že več let pozna, je lahko sledil njegovemu kvalitetnemu napredku. Tisti, ki so ga letos prvič videli od mreži, so se pa začudili, odkod si je 18-letni fant pridobil tolikšno znanje. In prav o tem, kje se je naučil tenisa, je bilo prvo vprašanje v kratkem pogovoru, ki je sledil nagrajevanju.

»Začel sem trenirati z učiteljem Nenadom Nikoličem. Več let sem bil pod njegovim vodstvom, zadnja leta pri portoroškem teniškem klubu. Pred kratkim pa so v našem društvu nastale težave, tako da sva se razšla. Nekaj mesecev sem lani treniral v ZDA.«

Mitja, kaj ti tenis pravzaprav pomeni in kaj od njega pričakuješ?

»Tenis igram z velikim veseljem. To je posebna panoga, ki te popolnoma prevzame in od tebe zahteva dosti truda. Nikoli ne veš, pri čem si. Danes dosežeš odlične rezultate, v kratkem pa se lahko zgodi, da zdrkneš na zelo nizko raven.«

Katero mesto zasedaš v jugoslovanski razpredelnici in katero mesto v svetovnem merilu?

»V Jugoslaviji zasedam v svoji kategoriji, to se pravi v kategoriji do 18. leta drugo mesto. V svetovnem merilu pa točno ne vem. Vsekakor lahko omenim, da sem februarja premagal Brazilca Barbasa, ki je 15. na lestvici ITF. Zato, da ohranim svojo pozicijo na lestvicah, se moram udeleževati čim več kakovostnih turnirjev, tako da sem med sezono stalno zaseden. Vaše-

mu vabilu pa sem se zelo rad odzval in rad bom še zahajal med vas, če le mi bo čas dovoljeval.«

Kako je s tenisom v Jugoslaviji, oziroma v Sloveniji?

»V zadnjih letih se je tenis v državi zelo razširil in dosegel nekaj dobrih rezultatov predvsem na mladinskem področju. Kritiziral pa bi delovanje državne teniške zveze. Predvsem z zveznim kapetanom imam velike težave, ker štiti slednji predvsem svoje ljubimce. Tudi pri nas v Sloveniji postaja ta igra popularna predvsem po zaslugi skupine, v kateri nastopajo poleg mene še Gregor Vehovec, Gregor Breznik, Blaž Trupel, Klemen Stranšar in še nekaj boljših igralcev.«

Zadnje vprašanje pa smo namenili očetu mladega Mitja, in sicer kaj predstavlja za družino imeti v svojem krogu takega športnika?

»Za starše predstavlja to velik napor, posvečanje vsega mogočega prostega časa in razpoložljivih sredstev. Celotna družina se pravzaprav prilagodi življenju športnika. Vse pa je plačano, ko Mitja doseže kak vidnejši rezultat.«

Ob tem odgovoru pritrdilno prikima tudi gospod Vehovec, Gregorjev in Borutov oče, ki še doda:

»Fante moram spremljati na razne turnirje in sam se moram zanje zanimati. Ravno to je pa pomanjkljivost naših društev, ki v tem smislu premalo naredijo.«

Ko smo že pri družini Vehovec, vprašanje za Gregorja in Boruta. Kako to, da sta se odločila za tenis in kdaj sta pričela igrati?

»Igrati sva začela zelo zgodaj, pri petih-šestih letih. To pa tako, ko sva spremljala starše, ki sta večkrat igrala pri društvu Slovan. Najprej je bilo to le igra, nato pa so naju vključili v teniško šolo. Pri devetih letih sva se resneje posvetila temu športu. Poleg dela v skupini sva začela še s posamezno vadbo. Vključili so naju v tekmovalno skupino in začeli so se prvi turnirji.«

Kaj pa svetujete otroku, ki bi se rad posvetil tenisu?

»Najprej naj si seveda nabavi lopar. Potem pa naj kar pogumno trenira. Po možnosti naj izkoristi kako steno, da udarja ob njo. Nikdar pa naj se ne ustraši težav, ki jih bo gotovo srečal.«

(Alma)

4. kolo nogometnega turnirja v Barkovljah

Izenačena srečanja

Nogometni turnir v Barkovljah se nadaljuje v znamenju izenačenih tekem, tako v A kot v B skupini. Ekipa Užitnih, ki je v prvem kolu doživela katastrofalen poraz, se je v povratni tekmi delno oddolžila ekipi simpatične mrhe. Tekma je bila precej groba, vendar napeta do konca. Ekipi sta se razšli pri neodločenem izidu 3:3.

A SKUPINA

Užitni - Simpatične mrhe 3:3 (1:2)
UŽITNI: S. Gruđen, Ferluga, V. Gruđen, Gregori, Godnič, Kosovel, Furlan.

SIMPATIČNE MRHE: Volk, Sedmak, Smotlak, Martellani, Kalin, Jogan, Fonda.

STRELCI: Smotlak 2 (avtogol), Ferluga, V. Gruđen, Gregori, Kosovel. Izključen: V. Gruđen.

B SKUPINA

Old Starks - Tus 3:6 (1:2)
OLD STARKS: Kafol, Lokar, Jagodic, Lasič, Pertot, Vodopivec, Gulič, Vascotto, Valentič.

TUS: Marion, Pelicon, Tomažič, Mesesnel, Blounfield, Brady, Udovič.

STRELCI: Pelicon 3, Udovič 2, Blounfield 1, Lokar 2, Pertot 1.

ZAOSTALA TEKMA (1. KOLO)

Tus - Old Starks 5:3 (3:1)
TUS: Udovič, Pelicon, Blounfield, Brady, Tomažič.

OLD STARKS: Kafol, Lokar, Valentič, Lasič, Dabiam, Pertot, Vascotto, Vodopivec.

STRELCI: Lasič 2, Lokar 1, Udovič 2, Brady 2, Blounfield 1.

LESTVICA A SKUPINE: 1. Simpatične mrhe 5; 2. Amici del tennis 2; 3. Užitni 1.

LESTVICA B SKUPINE: 1. Tus 6; 2. Old Starks 2; 3. Dinamo Gasperetti 0.
PRIHODNJE KOLO (DANES, 16. 9.): ob 20.00: Amici del tennis — Simpatične mrhe, ob 21.30: Tus — Dinamo Gasperetti.

Kajakaštvo vse bolj priljubljeno tudi pri nas

Pri SK Devin želijo okrepiti sekcijo

Šport in zdravilna sila narave sta nedvomno najboljši recept proti psihičnim naporom sodobnega življenja, ki je zaznamovano z nenehnimi skrbmi in hitenjem. Prav zato raste najbrž zanimanje za tiste športne panoge, kjer vzpostavi človek intimen odnos z naravo, se ji spoštljivo preda in z njo harmonično živi.

Med te prav gotovo lahko vključimo kajakaštvo, ki je bilo do pred kratkim razvito predvsem v Skandinavskih državah in v vzhodni Evropi in doživlja danes velik razmah tudi v Italiji.

Specializirane revije navajajo podatke o številnih na novo nastalih klubih, o kajakaških tečajih in mitingih. V članku časopisa Lo Sportivo smo lahko zasledili, da se je lani zabavalo na divjih vodah kar 3.000 italijanskih kajakšev.

Od daljnega leta 1865, ko je Škot John Mac Gregor zaplul s svojim ka-

nujem po evropskih rekah in jezerih in pustolovščino opisal v znani knjigi, ki je sprožila ustanovitev prvega tovrstnega kluba angleškega Royal Canoe Club, se je ta šport nenehno razvijal in zdavnaj premoštil pionirsko dobo pogumnih pustolovcev. Tipični leseni čolni pokriti s tjulnovno kožo, ki so jih Eskimci uporabljali za lov, so danes izdelani iz raznovrstnih sodobnih materialov v številnih skrbno izbranih oblikah.

Za kajak se vedno bolj navdušujejo mladi tudi pri nas, saj je pred kratkim skupina ljubiteljev tega športa celo ustanovila pri SK Devin kajakaško sekcijo.

Kot smo že poročali, nudi novopečeni sekciji strokovno pomoč priznani klub Soške Elektrarne. Po uspešnem začetku tečaja v seslanskem zalivu pod vodstvom inštruktorja Petra Černe, so mladi kajakšaši okusili intenzivne občutke, ki jih daje šport na reki. Z

učenjem tehnike veslanja so se poskusili spoprijeti s tokovi in protitokovi bistre Soče, ki ne prizaneha napakam in mimogrede prevrne čoln. Kljub mrzlim kopeljem pa je reka prevzela tečajnike, saj spada med najlepše kajakške proge. Raznovrstnost zahtevane tehnike in čudovita, neoskrunjena okolica privablja vsako leto številne kajakšaše iz vse Evrope. Od enostavnih odsekov prve stopnje, kjer peljemo po romantični pokrajini, ki jo obkrožajo Kanin, Rombon, Prestreljnik, Krnica, Stol in Polovnik, lahko preidemo do tehnično zahtevnih odsekov četrte stopnje. Živahna voda s težavnimi prehodi in številnimi brzicami je mikavna in zabavna, zato nameravajo kajakšaši SK Devin nadalje izpopolnjevati svoje znanje po soških divjih vodah. Poleg tega želijo v prihodnji sezoni okrepiti sekcijo, zato vabijo k sodelovanju vse, ki jih šport zanima.

Sonja Sirk

Še en košarkar in trener nas je »zapustil« in odpotoval v Turin

Andrej Vremec: »Kot Slovenca so me v klubu prisrčno sprejeli«

Andrej Vremec se je začel ukvarjati s košarko že pri sedmih letih pri openskem Poletu. Na Opčinah je igral vse do 16. leta, ko je prestopil v mladinsko in nato v člansko ekipo Jadrana. Zaradi študijskih razlogov je zapustil Jadran in šel h Kontovelu. Tu je odigral le eno sezono, lani pa je spet igral za matični klub z Opčin.

Pred kratkim je Andrej odšel v Turin, kjer bo dokončal študije na višji šoli za telesno kulturo (ISEF) in kjer bo igral za mestnega četrtligaša (za posredovanje pri tem pa ima velike zasluge naš bivši trener Massimo Raseni).

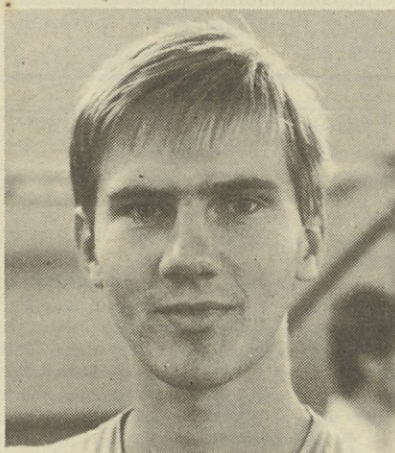
Andreja Vremca smo zaprosili za kratek pogovor.

Kateri je glavni razlog za tvoj odhod v Turin?

»Glavni razlog je vstop v ISEF, oziroma v višjo šolo za telesno kulturo.«

Kaj je še vplivalo na to tvojo odločitev?

»Massimo Raseni me je povabil na preizkušnjo za vključitev v ekipo Saluzzo basket, ki je komaj prestopila v D ligo. Odpravil sem se v Saluzzo, ki

je majhno mesto v bližini Turina. Tu sem ostal pet dni in se udeležil treningov. Trener je bil zadovoljen z mano in me je hotel takoj v ekipo, kjer igra tudi pivot Morello, ki je že nastopal v prvi ligi z ekipo Mecap iz

Vigevana. Ker me je Massimo že prej poznal, mi je dodelil tudi vlogo mladinskega trenerja.«

Ali misliš, da bi se odločil za študij v Turinu tudi brez Rasenijeve pomoči?

»Zelo težko bi se odločil brez Rasenija, saj me je prav on vključil v ekipo iz Saluzzo, ki mi je ponudila ugodne pogoje za študij in športno udejstvovanje.«

Kako se ti je predstavil novi klub?

»Saluzzo basket je zelo ambiciozen klub. Organizacija je edinstvena. Naj vam povem samo to, da ima društvo stalen sedež s tajnico, kjer lahko srečaš odbornike, predsednika in druge člane organizacije ob vseh urah. Klub nastopa z več ekipami v vseh mladinskih kategorijah in vsaka ima tudi po več sponzorjev.«

Kakšno sprejema si bil deležen?

»Sprejeli so me res prisrčno. Odborniki, trener in igralci so bili zelo prijazni. Ko sem jim povedal, da sem Slovenec, so me še bolj gostoljubno sprejeli. Po sprejemu v moštvo so mi po-

nudili bivališče, plačan študij in pomoči pri izpitih na ISEF.«

Koliko časa boš študiral?

»Do diplome je še tri leta študija. S klubom iz Saluzzo pa bom morda podpisal dvoletno pogodbo.«

Cilji tvoje nove ekipe?

»Klub si je kot cilj zastavil obstanek v D ligi, glede mladinskih ekip pa čim več novih igralcev. Izvedel sem, da so lani po Rasenijevi zaslugi dobili kar 200 fantov, oziroma deklet, saj se v Saluzzo ukvarjajo tudi z žensko košarko.«

Kako boš vsklajeval športne obveznosti in študij?

»Predavanja bodo v jutranjih urah na šoli v Turinu. Popoldan se bom posvetil igranju in treniranju mladinskih ekip, pod večer pa bom lahko mirno študiral.«

S katerimi izkušnjami se boš vračal iz Piemonta?

»Poleg življenjskih si bom nabral tudi mnogo izkušenj kot igralec in trener. Upam, da se bom čim več naučil ob tako dobri organizaciji, ki jo ima ta klub.«

MITJA ČEBULEC

obvestila

ŠD SOKOL - ODBOJKARSKA SEKCIJA
sporoča, da bo letos organizirala tečaj v miniodbojki in za začetnice (letnik 1973 in mlajše). Za informacije in vpisovanje: trgovina Aleksandra, Nabrežina Center 142.

SPDT
vabi svoje člane in prijatelje na izlet z osebnimi avtomobili, ki bo v nedeljo, 20. t. m., na Učko. Zbirališče je ob 7. uri v Bazovici pred cerkvijo. Izlet vodi Mario Milič (tel. 229258), pri katerem dobite vse informacije. Skupno je tri ure hoje. Vabljeni!

SK DEVIN
vabi člane in prijatelje, da pomagajo pri delu za ureditev novega sedeža v osnovni šoli v Cerovljah vsak dan od 17. ure dalje. Odbor.

ROKOM. ODESK ŠK KRAS - TRIMAC
obvešča, da so treningi prve ekipe ob ponedeljkih, sredah in petkih od 19. do 21. ure v športno-kulturnem centru v Zgoniku.

KK BOR
obvešča, da bo zbor in trening druge članske ekipe (1. divizija) v petek, 18. t. m., ob 21.30 na stadionu »1. maj«.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 250 - din, naročnina za zasebne mesečno 2.000 - din, trimesečno 5.000 - din, letno 20.000 - din, upokojenci mesečno 1.500 - din, trimesečno 3.750 - din, letno 15.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000 - din, letno 30.000 - din, nedeljski letno 4.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povšek 20%. IVA 18%. Osmrtne, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

16. septembra 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

PIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

V Italiji vedno več aidsa

RIM — Tudi v Italiji se aids, kot sicer v svetu nasploh, nevarno širi. Višji inštitut za zdravstvo je namreč včeraj izdal epidemiološki bilten, iz katerega izhaja, da je v Italiji preko tisoč oseb okuženih z aidsom, kar je kar dvakrat več kot pred desetimi meseci.

Ob koncu prejšnjega leta je bilo okuženih z aidsom 608 oseb, zaskrbljujoče pa je dejstvo, da je v letošnjem letu povprečno zbolelo za aids 58 ljudi na mesec, v drugem polletju prejšnjega leta pa le 38 ljudi na mesec. Število infekcij povprečno raste pri narkomanih (610 primerov, kar je 59,5 odstotka vseh obolelih), pada pa pri homoseksualcih (226 primerov, oz. 22 odstotkov obolelih). Raste tudi število okuženih heteroseksualcev, med obolelimi z aidsom pa je kar 827 moških, žensk pa le 198.

Otrok, do 12. leta starosti, okuženih z aidsom je 41, izmed teh jih je 33 otrok sieropozitivnih narkomanov, šest hemofilitikov in otrok, ki so se okužili pri transfuziji krvi, dva pa sta otroka mater, ki sta zboleli pri heteroseksualnih odnosih.

Statistike pravijo, da je doslej umrlo 53 odstotkov okuženih z aidsom, zelo verjetno pa bodo umrli tudi ostali, saj je bolezen zaenkrat neozdravljiva. Največ obolelih z aidsom je v severni Italiji (693), nato v srednji Italiji (212), najmanj pa v južni Italiji in na otokih, kjer je zbolelo za aidsom 120 oseb.

Potrebujejo takoj milijon ton živil Etiopijo pesti katastrofalna suša

ADIS ABEBA — Izredna suša je spet prizadela Etiopijo kot že leta 1985. Padavin je bilo tokrat celo manj kot v letih 1984/85, ko je umrlo milijon Etiopcev. Tokrat tvega isto usodo kar pet milijonov prebivalcev te najrevnejše države na svetu. Etiopska vlada je že zaprosila mednarodno skupnost za milijon ton živil pomoči. Če ne bo v Etiopijo prispelo do januarja najmanj 200.000 ton živil, bodo, po izjavah predstavnikov vlade, začeli ljudje umirati.

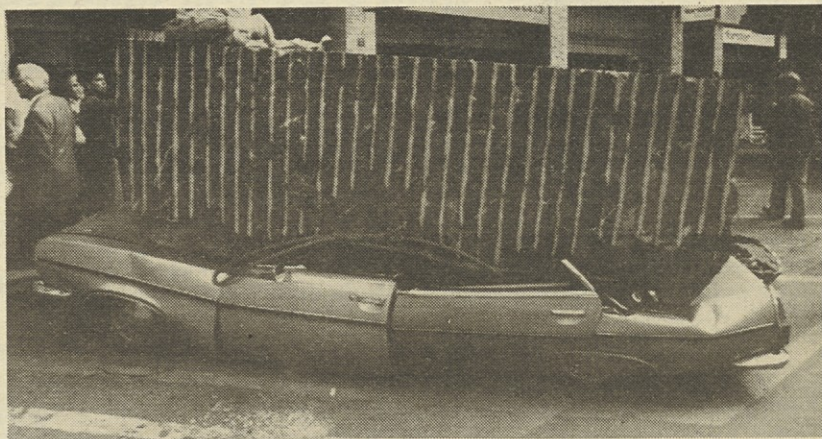
Da je situacija resna, potrjuje tudi dejstvo, da je ameriški ambasador v Adis Abebi nujno zahteval od Washingtona, naj pošlje 115.000 ton živil. Američani celo mislijo, da ne bo zadostoval niti milijon ton živil, za katerega je prosila etiopska vlada.

Vendar je položaj Etiopije na kmetijskem področju tudi brez klimatskih problemov izredno težak. Če so namreč suše, kot so dokazali znanstveniki, na tem delu planeta ciklični pojav, pa je etiopsko kmetijstvo tudi za afriške pojme izredno zaostalo. Samo 2 odstotka obdelane zemlje namakajo, le 5 odstotkov zemlje pa gnojijo. Vsemu temu je treba še dodati demografski problem, saj prebivalstvo Etiopije naraste za 2,9 odstotka letno, tako da je danes Etiopcev že 45 milijonov. Po podatkih Združenih narodov in Svetovne banke je samo zaradi preobledenosti razpoložljivost žita na prebivalca padla v zadnjih desetih letih za 22 odstotkov. Kronični deficit pa bi lahko v odsotnosti odločilnih ukrepov

leta 1990 dosegel dva milijona ton letno.

Na tem področju pa je sedaj mnogo odvisno od ukrepov in reform, ki jih bo sprejela vlada predsednika Menghistuja. Do sedaj niso podpravljenje kmetij, ustanavljanje zadrug in podobni ukrepi dosegli zaželenih rezultatov. Prav zaradi nezaupanja v vladne reforme pa ostajajo v bankah velike vsote denarja, ki so jih pomoči Etiopiji namenile EGS, Svetovna banka in druge mednarodne ustanove.

Nesreča? Ne, umetnina

Umetnini na sliki (za happening je poskrbel švicarski kipar Franz Pösinger) je naslov »Parkstone«. 15-tonsko umetniško delo je naprodaj (Telefoto AP)

V prihodnjih dneh bodo znani točni dokončni podatki Everest baje ohranja svoj primat

MILAN — Počakati bo treba še kak dan, a že sedaj je lahko vsakomur jasno, da bo Everest (Čomolungma) ostal streha sveta, drugo uvrščena gora pa bo K2 (Čogori). Po vsej verjetnosti pa bodo morali v atlasih spremeniti dosedanje podatke, ki so Everestu pripisovali 8.848 metrov nadmorske višine, K2 pa 8.611 metrov.

Krivec vsega tega je 90-letni Milančan Ardito Desio, geolog, ki je leta 1954 vodil italijansko opravilo na K2. Prav po zaslugi tega v gore zaljubljenega človeka so z najsodobnejšo tehnologijo ponovno izmerili višini obeh gora. Z današnjimi sateliti ne ugotavljamo samo premikov vojske, določamo zemljepisno širino, temveč lahko natančno merimo tudi nadmorsko višino. Če je že sedaj popolnoma jasno, da bo Everest ohranil svoj primat, pa bodo geografi na točne številke počakali še nekaj tednov.

To je včeraj novinarjem povedal Ardito Desio, ki jim je opisal potek letošnje italijanske odprave ob vznožju obeh gora. Uradne številke bo 6. oktobra sporočil predsednik Vsestranskega sveta za raziskave (CNR), ki je finansiral odpravo. Desio pa je včeraj ob sodelovanju inženirja Maria Zambona prikazal glavne tehnično-znanstvene značilnosti sedanjih meritev. GPS aparat, neke vrste sprejemnik, ki s svojo anteno natančno izmeri razdaljo do satelita, so najprej ponesli na bazni tabor pod Everestom na višini 5.500 metrov, nato še na bazni tabor pod K2 na višini 4.300. Tu so točno izmerili obe geodetski točki in nato s teodolitom in trigonometričnim štetjem relativno višino obeh vrhov glede na geodetski točki.

Ta podvig pa ni samo športne narave, saj bodo izkušnje koristno porabili pri domačem kartografiranju, predvsem za potrebe civilne zaštite.

Nasilje zaradi poviška cen

Poslabšanje stanja v indijskem gospodarstvu je povzročilo viden porastek nakupnih cen najosnovnejših dobrin. Vladna odločitev finančnega značaja je povzročila veliko nezadovoljstva med prebivalci, policija pa je kar s trdo pestjo udarila po demonstrantih, ki so skušali protestirati pred predsedniško palačo (Telefoto AP)

V sončni Kaliforniji kjer je Santa doma

GLENDALÉ — V tem prikupnem kraju sončne Kalifornije živi Roberto George, ki je, kljub svojim 63 letom, ostal v duhu pravi otrok. Svojo hišo je namreč preoblikoval v kraljestvo Santa Clausa, ameriškega Dedka mraza.

Hiša in vrt se bleščita v 50.000 pisanih lučkah, streho prekriva debela snežna odeja iz stiropora, medtem ko se na travi pasejo severni jeleni iz... fiberglasa. Kič vseh kičev, hiša je odprta 24 ur dnevno, naj si ljudje kar ogledajo, kako je pri radodarnem svetniku doma!

Žal pa je v sončni Kaliforniji marsikdo temeljito skregan z Georgeom. Sosedji so se naveličali mimohoda radovednežev, iznenadeni vozniki pa se kaj radi zabijejo v drevesa ob cesti, ko zagledajo Santa Clausovo domačijo. Ni ga prometnega znaka, ki bi primerno obveščal ljudi, na »prikazen« skrito za ovinkom.

Nekateri so sprožili tudi sodne postopke proti božično navdihnjenemu Robertu, ta pa se jim je postavil na rob, češ, da ga daje stres. In je zahteval odškodnino.

Vulkanologi na Vulcanu

LIPARI — Na otoku Vulcano so se zbrali že priznani vulkanologi pa tudi skupinica bodočih diplomirancev, ki so se z velikim elanom lotili vprašanja sožitja z ognjenikom.

Prva točka na dnevnem redu je bila gradbeniškega značaja. Na Vulcanu, pa tudi na drugih italijanskih otokih, kjer so ognjeniki še aktivni se namreč še vedno dogaja, da gradijo ljubke vikend hišice na izredno nevarnih krajih. Nevarnost ni izključno v morebitnem bruhanju lave pač pa v usadih, plazovih, hudournikih. Turiste to bolj malo zanima, zato pa bi morali poskrbeti javni upravitelji, ki jim je zaslužek očitno pomembnejši od varnosti domačinov.

Večja kontrola nad tiskom

JOHANNESBURG — V Južnoafriški republiki so se odločili, da bodo tesnejše nadzorovali tisk in bodo predvsem čimbolj omejili pisanje alternativnih dnevnikov in revij.

Minister za notranje zadeve in telekomunikacije Stoffel Botha je namreč naslovil na uredništva sindikalnega tednika Work in Progress ter napred-

nim revijam Weekly Mail in South prošnjo, naj mu pošljejo v pregled nekaj primerkov, da bi lahko sam preveril, če revije »objavljajo prispevke, ki spodbujajo revolucijo v Južni Afriki«. Po pravilniku, ki zahteva izključno alternativne publikacije, lahko namreč cenzorji preprečijo objavo »nevarnih« člankov.

16.
brodološko
Radilović - Gale

